

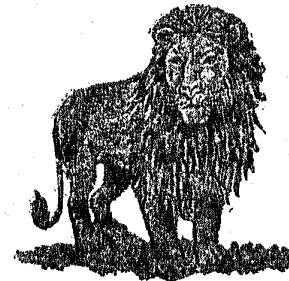
အရှင် ဇနကာဘိဝိသ ၏

ပန္တရသမ ကျမ်းစာ

ဘုရား အဖြစ်တော်ဝု

မူးခွဲဝင် မေး ဖြေ

[ဘုရားဆုပ္န်တော်မူးခွဲ သုမေသနဝမ္မ စဉ်
ဓာတုပရီနိဗ္ဗာန် အထိ ပါဝင်သည်။]

၁၃၅၆-ခုနှစ်

တပပါ်းလ

ဗျာမာ ကြိုင်

နယူးဘားမား ပို့ဗုက္ပါ့နှုပ်တိုက်
အမရပူရမြို့။

(က)

အခြေခံ နိဂုံး

ဤကမ်းစာ ဖြစ်လာရပုံ

၁။ ဘုန်းကြီးငယ်စဉ်က ဘုရားအလောင်း၏ အကြောင်းအရာ ၃၁တိတော် များနှင့် ဘုရား အဖြစ်တော်စဉ် ဗုဒ္ဓဝင်ကို ကြားနာရ၏၊ ဘုရားတန်ဆောင်းမှာ ရေးထားသော အရှပ်ကားများကို ဖူးစွဲရ၏၊ ထိသို့ကြားရနာရ ဖူးတွေ့ရတိုင်း လည်း စိတ်ပါ ဝင်စားလ၏၊ ထိသို့ စိတ်ပါ ဝင်စားသည့် အတိုင်း ဘုရားရှင်၏ ရုပ်ပုံ စေတိတော်များကို လေးစားကြည့်ထို့ ရိုးသေခဲ့ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားနှင့် ပ်သော အကြောင်းအရာ ထိုးသည် ဘုန်းကြီးအတွက် စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ရဖို့ရန် အခြေခံ မျိုးစွေများ ဖြစ်သည် ယူဆမိပါသည်။

၂။ သိဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကလေးသူငယ်များကိုလည်း ဘာသာရေး၌ အလေးပြုသော လူကောင်း သူကောင်းကလေးများ ဖြစ်စေချင်သောကြောင့် ကလေးများ အရကျက်ဖို့ရ ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ် လက်ာ သံပေါက်များကို “ရတန္ဒုဂုဏ်ရည်” ပင့်မ အကြိမ်ရိုက်စာအပ်၌ ထည့်သွင်းခဲ့ဖူးပါသည်၊ သို့သော်လည်း ထိုလက်ာ သံပေါက်တို့မှာ မပြည့်စုံသော ဟု သဘော ရသောကြောင့် ဓတိယ အကြိမ်ရိုက် စသည်၍ မထည့်တော့ပဲ အကြောင်း ညီညတ်မှ အပြည့်အစုံဖော်ပြုမည်ဟု ကြံစည်ခဲ့ပါသည်။
ပုဂ္ဂမအတိုင်း

- ၃။ ယခုအချင်ကား ဤနိုင်ငံနှင့်တက္က ဗုဒ္ဓဘာသာသွေးမက်း သေးသော နိုင်ငံတိုင်းမှာပင် နှစ်ထောင့် ငါးရာ သာသနာ တော် တဝေက် ပဲတော်ကြီးကို ပုံချိုးပူဇော်ကြဖို့ရာ လှုပ်ထဲပုံ ရှုခံ ဖြစ်နေသော အချင်အခါးဖြစ်၏၊ ဤအချင်မျိုး၏ မိမိ လည်း သာသနာနှင့်ဟာ (သာသနာတော်ကို ပူဇော် ချီး ပြောက်သော) အားဖြင့် မိမိအစွမ်းအလိုက် ကြောင့်ကြ စိုက်တိုက်၏ ဟု စိတ်ကူးမိ ပါသည်၊ ထိုသို့ စိတ်ကူးမိစဉ် ရင်းနှီးသော ပါယကာတချို့ ကလည်း ဗုဒ္ဓဝင်ဘဏ္ဍာရေးသား ဖို့ရန် တောင်းပန်ကြပြန်၏၊ သို့သော မိမိအပြင် ဗုဒ္ဓဝင်မှာ အများ မြင်နေကြသော ဗုဒ္ဓဝင်နှင့် တူမည့် မထင်ပါ။ မိမိ ကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ငှော ဝါကာလအတွင်း၌ ထူးခြားသော ဖူးမြင်ဖွယ် စိတ်အာရုံး ယူဖွယ်များကိုသာ ဗုဒ္ဓဝင် အဖြစ် ဖြင့် ရေးသားလိုပါသည်၊ ထိုမျှ ကျယ်ဝန်းစွာ ရေးသားဖို့ ရန်လည်း ယခုအခါး အချင်မှုရသေးပါ။
- ၄။ ထို့ကြောင့် မိမိ ငယ်စဉ်က သိမှတ်ခဲ့၍ ကလေးအလိုက် အကျိုးရှုခဲ့သော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ရတနာဂုဏ်ရည်၏ မပြည့်စုံသေး၍ နှုတ်သိမ်း ထားခဲ့ရသော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ရင်းနှီးသော ဒါယကာ တချို့ လိုလားနေသော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ဤသို့သော ဗုဒ္ဓဝင်ကိုသာ လက်ာသပေါက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အောက်ခြေက ရင်းလင်းချက် အခို့ပြု၍ ယ်များပြင့် လည်းကောင်း၊ အချင်မှ စိုးစဉ်၍ သာသနာတော်တဝေက်ပဲကြီးကို ပုံချိုးပူဇော်ပါသည်။
- ၅။ ဤကျိုးစာသည် ငယ်ပင်ငယ်သော်လည်း ရေးတုန်းအချင် မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အာရုံး ပြုနေရသောကြောင့် ကြည်လင် ပူဇော်အကြိုး

ရှင်ပျ အေးမြေသောစိတ်ဖြင့် ရေးသားရသော ကျမ်းကလေး ဖြစ်ပါသည်၊ ဤကျိုးစာကို ရေးသားစဉ် ဘုန်းကြီးစိတ်မှာ ပဲ ချမ်းသာသကဲ့သို့ စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်ရှုသူများလည်း တုန်းကြီးရရှိသော အရသာမျိုးကို ရကြပေလိမ့်မည် ဟု ဖြောက်လင်မြပါသည်၊ ထို့ကြောင့် အားလပ်ဆောအောင် တစ်တော်ကြောင့် စိတ်မျေမှုးမြေသောအော အတိုင်းကြုံကျမ်းစာ ပေါ်ထူာင် စိတ်ရော မျက်လုံးပါ ချထား၍ လည်းကောင်း၊ စာဖတ်ကောင်းသော သားသိုးများကို အဖတ်ခြင်း၍ လည်းကောင်း၊ ကလေးငယ်တို့အား ပုံပြောသလို ပြောပြန်လည်းကောင်း၊ ကြည်လင် ရှင်ပျမြေနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

[ထို့ကြောင့်] အို့ ဘာသာဝင်၊ သူတော်စင်တို့၊ နေစဉ်နေ့တို့၊ နံနက် ပိုင်းနှင့်၊ ညပိုင်းတော်၊ စောသတ္တာ၏၊ များစွာဂုဏ်စုံ၊ အာရုံးပြုလော၊ လူမှုကိုစုံ၊ ရှုက်ဆောင်ကြလည်း၊ ဗုဒ္ဓ စောမြတ်၊ မနောခာတ်၏၊ မပြတ်မိုကာ၊ ရပ်တည်လာသုံး၊ မေတ္တာနှင့်၊ သစ္စာသုံး၍၊ ရှုပ်ပြုးမြေ၊ ပြုလုပ်ကြနေလာ၊ သို့မ အေးအက်၊ တွင်းပြင် ရန်ကို၊ အမျန်ကိုယ်က၊ အောင် နှိုင်ရလျက်၊ ဘဝတလျောက်၊ ကြံတိုင်းပေါက်သည်၊ ထို့နောက် ဆင့်လို့ မြင့်မည်ကို။

သာသနာတော် ၂၄၉၉။
၁၃၁၃၊ ပြောသို့လဲ။

မာတိကာခေါင်းစဉ်

အကြောင်းအရာ

နံပါတ်

၁။ ပဋိမအခန်း	....	၁
ပါရမီ၊ ပါရမီအပြား၊ ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလများ။		
၂။ ဒုတိယအခန်း	....	၆
သူမေစာ သင်္ခါးသားကလေး တောထုက် ပုံနှင့် ဗျာခိုတ်ရပုံး။		
၃။ တတိယအခန်း	....	၁၅
ပါရမီဆယ်ပါး၏သဘောနှင့် ဘုရားအလောင်း ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ကျင့်ပုံး။		
၄။ စတုထဲအခန်း	....	၄၀
ထူထိတာနတ်ပြည့် စံတော်မူပုံနှင့် လူပြည့်၌ ပုံးသနွေးနောတော်မူပုံး။		
၅။ ပည့်မအခန်း	....	၄၀
ဖွားမြင်တော်မူသည့်မှစ၍ ထိုနှင့်စံတော်မူပုံး။		
ပဋိမအကြောင်း		

၆။ ဆင့်အခန်း	....	၂၃
နိမိတ်ကြီး င့် ပါးမြင်၍ တောထုက်တော် မူပုံး။		
၇။ သတ္တုမအခန်း	....	၆၆
ရဟန်းပြုသည့်မှစ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူပုံး။		
၈။ အင့်မအခန်း	....	၂၆
ဘုရားဖြစ်သည့်မှစ၍ ဓမ္မစကြာ ဟောတော် မူပုံး။		
၉။ နဝါမအခန်း	....	၉၀
ဂုဏ်တော် ဤ ပါး။		
၁၀။ အသမအခန်း	....	၁၀၃
ဗုဒ္ဓကိစ္စတော်များနှင့် ပရိနိမ္မာန် စံတော် မူပုံး။		
၁၁။ ကောဒသမအခန်း	....	၁၁၄
အလောင်းတော် ပူဇော်ပုံနှင့် ဓာတုပရိနိမ္မာန် စံတော်မူပုံး။		
၁၂။ ဒုဒိသမအခန်း	....	၁၂၀
သာသနာရေးနိဂုံး။		

ပဋိမအကြောင်း

၂၃၀၈ အင်္ဂါနီ အင်္ဂါနီ

ଓগু আর্ক

- ၁။ ကိုးကွယ်ရာကို, ဘုရားဆို, ဘယ်လိုပြန်မှ ဘုရားနည်း။
 J။ လူနတ် ပြဟ္မာ, အားလုံးသာအောင်, ပါရပိဟန့်, ညာညီ
 စုံ, သို့ရက်ပြည့်မှ ဘုရားတယ်။

၂။ လောက၏ များစွာသော လူတို့သည် ဆင်းရဲ ခုက္ခကို
ပယ်ဖျောက်၍ ချမ်းသာသုခ ရောက်အောင် စောင်ရွောက
နှင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို “ဘုရား-ဘုရား” ဟု ခေါ်ဆို၏။
ထို ဘုရားကို အားကိုးကြ၏။ တော်ရန် ပေါ်လာလျှင်
(ကလေး၏ ကယ်စရာ မိဖကဲ့သို့) ကုၢယ်ကာစရာ ဟုလည်း
သဏောထားကြ၏။

ତୁ ଯାଇ କିମ୍ବା କୁଣ୍ଡଳ ଫ୍ରେଣ୍ଟର୍ “ କି : + କୁଣ୍ଡଳ ” ହୁ ଆପଣମୁଠ
ପ୍ରାପ୍ତିଲେବେବୁ ଦୂରାଃଖ୍ୟାତିନ୍ଦ୍ର ତମିର୍ବାଜୁକିର୍ତ୍ତା ଯାଏନ୍ଦ୍ର ପିତ୍ରଭି
ଗୋଦାନିର୍ମାଣ ମୁଖୀର୍ଥାପ୍ରାଣ ଫେରିନିର୍ମାଣକାରୀଙ୍କର୍ତ୍ତାର୍ଥି
(୧) ବ୍ୟାକାନ୍ତିର୍ମାଣ

ပန္နမဒၢ

- ၃။ ဘယ်လိုပုန်းကာ, ပြုမှုသာ, ပါရမီဟု ခေါ်သနည်း။
- ၄။ မြတ်သူ, လုပ်ငန်း, သူ ကျိုးမှန်း၍, ကျော်တမ်းခွဲယ်ကာ, ပြုမှုသာ, ပါရမီဟု ခေါ်သတည်း။
- ၅။ ပါရမီကား, ဘယ့်လောက်များ, အပြား ဘယ်ဆို ရှိသနည်း။
- ၆။ ပါရမီကား, မြတ်ဆယ်ပါး, အပြားသုံးဆယ် ရှိသတည်း။

- အားဖြင့် ဖြစ်စေ, ကရဏာတော် မေတ္တာတော် ဘုံးတော် တန်ခိုးတော် ဂုဏ်သိရှိအားဖြင့်ဖြစ်စေ, လူ နတ် မြတ္တာ သတ္တဝါ အားလုံးထက် သာလွန်မှုသာ “ဘုရားအစစ်” ဖြစ် နိုင်ပေသည်။
- ၇။ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း “ကောင်းမှုပါရမီ” ဆိုသည်မှာလည်း ကိုယ်ကျိုးကို ပောနမထားပါ ဘုတာပါး၏ ကောင်းကျိုးကို လည်းကောင်း သံသရာမှ လွှာတို့ကိုယည်းမှာကောင်း ရည်မှန်း၍ ပြုလေ့ရှိသော သူမြတ်တို့၏ လုပ်ငန်းပ်ဖြစ်၏ [ပရမာနံ-မြင့်မြတ်သူတို့၏+ ကမ္မာ-အလုပ်တည်း၊ ပါရမီ-မြင့်မြတ် သူတို့၏ အလုပ်၊ ၁၀-ကောင်းမှု။]
- ၈။ ဘုရားအလောင်းတော် ဟူသမျှ ပြုကျင်းကြရသော ထိပါရမီ သည် အကျဉ်းအားဖြင့် ၁၀ ပါးရှိ၍, အကျဉ်းအားဖြင့် ၃၀ ရှိ၏။
ပုံမှန်ကြုံ

မြစ်ဝင် အမေးအဖြ

၃

- ၇။ ဆယ်ပါးခိုကာ, ဘယ်ဘယ်ဟာ, လွှာယ်စွာ သိရပါမည်နည်း။
- ၈။ ဒါန် သီလ, နေက္ခာမှုင်, ပညာ ဝိရိယာ, ခိုးပါတည်း, သစ္စာ တတ်, အမိန့်ဘန်ဟု, စိတ်မျှန်မေတ္တာ, ဥပော့ကာ, လွှာယ်စွာ သိရပါသတည်း။
- ၉။ ဆယ်ပါးကို ကွယ်, ပြေားသုံးဆယ်, အဘယ် အဘယ် ဖြစ် သနည်း။
- ၁၀။ ပါရမီမျိုး, ဥပမျိုးနှင့်, မျိုးပရမတ်, ဤသုံးရပ်, မြောက် လတ် သုံးဆယ် ပြားသတည်း။
- ၁၁။ ပါရမီမျိုး, ဥပမျိုးနှင့်, မျိုးပရမတ်, ဤသုံးရပ်, ပြားလတ် ဘယ်သို့ ထူးသနည်း။
- ၁၂။ ရိုးရိုးရာရာ, ဖြော်ကျင်ကာနှင့်, အကိုးခြေ လက်, အပျက် ခံဖြည့်, အသက်၏လျှင်, ကယ်တင် စွန်လတ်, ထို ၃ ရပ်, ပြားလတ် ဤသုံး ထူးသတည်း။

- ၁၃။ ပါရမီဆယ်ပါးကား—ဒါန်, သီလ, နေက္ခာ, ပညာ, ဝိရိယာ, ခိုး, သစ္စာ, အမိန့်ဘန်, မေတ္တာ, ဥပော့ကာ တည်းကောင်း။
- ၁၄။ ထိုဆယ်ပါးကို ပါရမီ, ဥပပါရမီ, ပရမတ္တပါရမီ, ၃ မျိုး မြင့် မြောက်လျှင် အပြားသုံးဆယ် ဖြစ်၏။
- ၁၅။ ယခုကားလ လူကြေသလို ပစ္စည်းဝါးလူခြင်း, ဥပုလ်သီလ စောင့်ပြင်းစသော ကောင်းမှုမျိုးကို “ပါရမီ”ဟု ခေါ်၏။
မျက်လုံးကို ထုတ်၍ လူခြင်း, လက် ခြေ အကိုးတခုခုကို ပုံမှန်ကြုံ

- ၁၃။ ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ၊ ထိများစွာ၊ ချိန်ခါပည့်ပျူးဖြည့်ရသနည်း။
- ၁၄။ ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ၊ ထိများစွာကို၊ ကမ္မာကမ္မာ၊ စေးအသချိနှင့်၊ တွေ့ကိုရေ မထိမ်း၊ ကပ်တသိန်း၊ စောင့်ထိန်းဖြည့်ရပါသတည်း။
- ၁၅။ ကပ်တသိန်းလာ၊ တကပ်များ၊ ချိန်ခါ ပည့်ပျူးကြာသနည်း။
- ၁၆။ တကပ်ဆိုရာ၊ ချိန်အခါကား၊ တယူဇားပြု၊ မျှော်လှုံးစွဲ၊ တရာ့ရွှေ၊ ပစ်၊ အနှစ်တရာ့၊ တစ္ဆေးသာ့၊ ဘုန်ခါပောက်ကြာသနည်း။

လျှော်စ်း၊ လက်ခြေအင်း အနှစ်နာခံ၍ သီလစောင့်ခြင်း စသော ကောင်းမှုမျိုးကို “ဥပပါရမီ”ဟု ခေါ်၏၏၊ အသက်ကို လျှော်စ်း၊ အသက်နှင့်၍ သီလစောင့်ခြင်း၊ သူ၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်ခြင်း စသော ကောင်းမှုမျိုးကို “ပရာမထွေပါရမီ”ဟု ခေါ်သည်။

- ၁၇။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အလောင်းအလျားသည် ထိပါရမီအမျိုးမျိုးကို လေးအသချိနှင့် ကမ္မာတသိန်းကာလကြာအောင် (ထိထိ ဘဝ္မာ) ဖြည့်ကြုံတော်မူခဲ့ရပါသည်။
- ၁၈။ တယူဇားရှိသော ဂိုဒ္ဓိအတွင်း၌ မျှော်လှုံးစွဲ ကလေးများကို အပြည့်သွေး၍ အနှစ်တရာ့ကြားမှ တစ္ဆေးတစ္ဆေးယူလှုံးပစ်ရာ၊ ထိမျှော်လှုံးစွဲတွေ့သာ ကုန်သားဖွံ့ဖြိုးရှိ၏၊ တကမ္မာဆိုသော အချိန်အခါကား မကုန်တတ်သေး၊ တကမ္မာဆိုသော အပြည့်မှာ ကြုံမျောက်ကြာသည်။
ပုံးမအကြိုး

- ၁၇။ လေးအသချိုလာ၊ တသချိုများ၊ ချိန်ခါ မည်ပျူးကြာသနည်း။
- ၁၈။ ကပ်ပေါင်းမည်ပျူး၊ တွေ့ကိုမရှု၊ ဗုဒ္ဓဘုရား၊ နှစ်ဆူအကြား၌၊ ခေါ်ထားရလေ၊ ကာလောင်း၊ တွေ့ကိုရရပရ ကြာသတည်း။

၁၉။ ထိကဲ့ထိသော ကမ္မာပေါင်း “မည်ပျူးကြာပြီ”ဟု ရေ့တွေ့ကြုံ မရလောက်အောင် အချိန်ကာလ ကြာသဖြင့် ရှု ဘုရား တဆုန်း နောက် ဘုရား တဆု၏ အကြားကို “တစ်အသချို”ဟု မှတ်ထားရ၏၊ ထိအသချိုပေါင်း လေးအသချိနှင့် ကမ္မာတသိန်းသည် ဘုရား တဆုတဆု၏ အတိသုံး ပါရမီ ဖြည့်ချိန်တည်း၊ တချို့၊ ဘုရားရှင် တိများရှုစ်အသချိုနှင့် ကမ္မာတသိန်း၊ ၁၆ အသချိုနှင့် ကမ္မာတသိန်းတိုင်အောင်ပင် ကြာလေသည်။

[လက်။] များဝေနေယူ၊ ကိုကွယ်ကြိုး၊ ဗုဒ္ဓတရာ့၊ ဖြစ်နှုဟုက၊ အရှေ့ခါန်၊ ကျော်သီလဖြော်၊ မရနိုင်ကြောင်း၊ ဧပန် တောင်းလည်း၊ အမောင်းမစုံ၊ မဖြစ်တုန် ဟု၊ အကုန်အစင်း၊ သီဇေဇ်၍၊ ဤဘဝ္မာ ကာလ၊ ခါသမယန်း၊ ပါနာသည်၊ ပါရမီဟု၊ ဆယ်လီ သုံးဆယ်၊ ပြားပုံခြယ်သည်၊ ကိုးကွယ်သူတို့—မှတ်နွေ့လိုက် ကို။

ပဋိမသခန်း ပြီး၏

ပဋိမအကြိုး

ဓာတိယ အခန်း

[ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာ များမီတံပါး]

- ၁။ အကျိုးဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ များကျယ် အညီ၊ ပါရမီ၊ သာကို သယ်က စသနည်း။
- ၂။ အကျိုးဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ များကျယ်လှစွာ၊ ပါရမီပူ့၊ သုမေဓာက စသနည်း။
- ၃။ ဘယ်ချိန် ဘယ်ခါ၊ ဘယ်မြှုံးမှာ၊ လောင်းလျာ ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၄။ လေးအသချုပ်ပေါ့၊ ကပ်ထိန်းကျော်ဝယ်၊ ဖြို့တော် အမရာ၊ သုမေဓာ၊ လောင်းလျာ ထို့သို့ ဖြစ်သနည်း။

၅။ သာကိုဝင်မျှုံးမှာ ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားကို “သာကို”ဟု ခေါ်ပါသည်၊ သာကိုဝင်မင်းသား ငါတို့ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သုမေဓာ ဘဝမှုစဉ် ပါရမီ များကို ဖြည့်ခဲ့ပါသည်။

၆။ မင်းဖြစ်မည့်သူကို “မင်းလောင်း=မင်းလျာ” ဟု ခေါ် သက္ကာ့သို့ ဘုရားဖြစ်မည့်သူကိုလည်း “ ဘုရားအလောင်း=အလျာ” ဟု ခေါ်သည်၊ ငါတို့၏ ဘုရားအလောင်းတော် သည် ယခုကမ္မာ့သူ ပြန်၍ ရေတွက်လျှင် လေးအသချုပ်နှင့် ကမ္မာတသိန်း အထက်၌ “အမရဝတီ” မင်းနေ့ပြည်ဝယ် “သုမေဓာ” ဟု ထင်ရှားသော သတိသား ဖြစ်ခဲ့လေသည်။
ပုဂ္ဂမအကြို့မဲ့

- ၅။ အပျိုးအရှိုး၊ ဘယ်လိုစိုး၊ ဟိုးဟိုး ကျော်ခဲ့ပါသနည်း။
- ၆။ မိဖ ဘေးဘိုး၊ သင္္တေးမျိုး၊ ဟိုးဟိုးကျော်ခဲ့ပါသနည်း။
- ၇။ ဘယ်ချိန်ခါလောက်၊ အရှုံယ်ရောက်၊ တတ်မြောက် ပညာ စုံသနည်း။
- ၈။ ဆယ်မြှုံးက်နှစ်လောက်၊ အရှုံယ်ရောက်၊ တတ်မြောက် ပညာ စုံသတည်း။

၉။ ထို သုမေဓာ၏ အမျိုးကား အမိဘက် အဖဘက် (ဆွဲ ဂု ဆက် မျိုး ဂု ဆက်) ဆင်းသက်လာခဲ့သော သင္္တေးမျိုး ဖြစ်၏၊ အမိဖြစ်သူမှာ လွန်စွာ သီလစ်ကြော်၏၊ အထက် ဂု ဆက်လုံးလည်း အခြား အမျိုးအသတ်နှင့် မနေစပ်ခဲ့ ဘူးအောင် အမျိုးသန်၏၊ အမျိုးနှင့် စပ်၍ ဘယ်အခါမျှ အထင်သေး မစ်ခဲ့ရ၊ အပြောအသို့ မခဲ့ရ။

၁၀။ သုမေဓာ သင္္တေးသား ကလေးသည် တဆယ့်ခြားက်နှစ် အရှုံယ် ရောက်သောအေါ့ ပညာဘက်၌ အဆုံးရောက် အောင် တတ်မြောက်လေသည်။ မိဖ ဂု ပါးကား သုမေဓာ သတိသားကလေး ယော်စဉ်ကပပ် ကုယ်လွန် ဘွားကြော်၏၊ ပုစ္စာ အားလုံးကို ဖွော်သိန်း မင်းကြိုးက ထိန်းသိန်း ထား၏၊ ပညာဘတ်မြောက်၌ အော်အရှုံယ် ရောက်သော အေါ့ ပစ္စာ်သိန်းမင်းကြိုးက ရွှေတိုက် ငွေ့တိုက် စသော ဘဏ္ဍာတိုက်များကို စာရင်းနှင့်တက္က အပ်နှင့် လေသည်။
ပုဂ္ဂမအကြို့မဲ့

- ၆။ ဉာဏ်ကုလ္ပု, ပညာစုံ, ဘယ်ပုံ ဘယ်သို့ လုပ်သနည်း။

၁၀။ မိဖ ဂါး, ကုလ္ပုလွန်သူးက, ထားခဲ့စွာ, စဉ်းစားကာ,
စိန်ခါရသေ့ လုပ်သတည်း။

၁၁။ ရသေ့ဖြစ်ပြား, ဘယ်လိုပျေား, ကြိုးစား ဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။

၁၂။ ရသေ့ဖြစ်ပြား, ထွန်ကြိုးစား, ထက်ဖျေား စုံကုန်ယာ၌ ဖမ်း
သတည်း။

၁၀။ ထိအခါ “ငါ၏နေ့မျိုး အဆက်ဆက်တိ ပစ္စည်းကိုသာ စု၍ သတိ၏ ပစ္စည်းများကို ယူမသွားနိုင်ကြ” ဟု စဉ်းစား ပိဿာပြင် “ငါကား ဤ ပစ္စည်းတွေကို စွန့်ကြ ပေးကမ်း၍ ရသေ့ ရဟန်း ပြုတော့မည်” ဟု ကြံးစည်းလေသည်။

၁၂။ ရသေးရဟန်း ပြုပြီးသောအခါကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကို
လွန်စွာ ကြိုးစားလေရာ ဂု ရက် အတွင်းမှာပပ် ဖျာန်ကြုံ
အာတိညားကို ရလေသည်။ [ဖျာန်ပြုးနောက် ထပ်၍
ပုံမေးအတွက်

ပုဂ္ဂနိုင် အကြမ်းအသွေး

١٤

- ၁၃။ ရွှေနှစ်ယာဉ်ပွဲ၊ ကာ၊ နေသောခါ၊ ဘယ်မှာ ဘာများ ဖြစ်
သနည်း။

၁၄။ ပွဲ၍ ရွှေနှစ်ယာဉ်၊ နေချိန်တွင်ဝယ်၊ ဒီပက်စာ၊ မည်တော်
သာ၊ မြတ်စွာ ပွင့်၍ လာသတည်း။

၁၅။ မြတ်ဘုရားလျှင်၊ ရသောရှင်၊ ဘယ်တွင် ဘယ်သို့ ကြံးသနည်း။

၁၆။ ရွှေ့မြို့တွင်၊ ဘုရားရှင်၊ ကြေဝင်ခါနီး ကြံးသတည်း။

၁၄။ ထိုသီ ရျာန်အတိညာဉ်ဖြင့် ပျော်မွေ့ နေစဉ် “ဝပက္ခန”
မြတ်စွာ ဘုရားသည် လောက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်မှုလာ၏။ [နေ
အာရုန်၏ တွေ့သောအခါ ပဒ္ဒမှာ ကြောပန်းများ ပုဂ္ဂိုလ်
ညပမာပြု၍ အရဟတ္တမဂ် ညာက်ရောင်နှင့် တွေ့သော အခါ
သူများတညာက် ရတော်မူခြင်းကိုပင် “ ဘုရားပုဂ္ဂိုလ်” ဟု
ခေါ်ကြသည်။]

- ၁၃။ ကြွင်ခါနီး၊ ဘယ်လိုလီး၊ ခရီးဦးကြို ပြုသနည်း။
၁၄။ ညန်ပျောင်းအပြင်၊ တံတားသွင်၊ တို့ရှင် ခင်းချုံ ကြိုသတည်း။

ကြလာမည့်လမ်းကို ပြင်ဆင်နေကြ၏၊ ထိုအခါ သူမော်
ရှင်ရသောည် ကောင်းက် ခရီးဖြင့် လျှော့လည် လာစဉ်
ပျော်ပျော်ရှုံးရှင် လမ်းပြင်နေကြသော လူအများကိုမြင်၍။
ကောင်းက်မှုဆင်းကာ အေကြောင်းအရာကိုမေးလေသော်၊
ဘုရား ကြလာမည်ဖြစ်၍ လမ်းပြင်နေကြောင်းကို ပြော
ကြသည်၊ ထိုအခါ “ ဘုရား ” ဟူသော အသံကို ကြား
ရသည်နှင့် တပိုင်နက် အလွန် အားတက် ဝမ်းမြောက်
လျော့ကြောင့် ရှင်ရသောည်း တနောရ တောင်း၍
လမ်းပြင်နေလေသည်။

- ၁၅။ တို့ခိုးတော်ဖြင့် ပြင်လျှင် အမြန်ပြီးမဟုဖြစ်သော်လည်း
ကိုယ်ဖြင့် ရင်းနှီးမှ သာ၍ အားရသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်
ဓမ္မထမ်း၍ ညွှန်ရှုံးသောလမ်းကို ဖို့နေစွဲ၍၊ လမ်းမပြီးခင်
ဘုရားရှင်ကြလာလေသည်၊ ထိုအခါ ထိုညွှန်ပျောင်း (၅၇)
ပေါ်တွင် ဘုရားရှင်မန်းစေလိုသောကြောင့် ပါလာသော
လျှော်တေ (ရသောဝဏ်)နှင့် သားရေနယ်ကို ချံညွှန်ပေါ်
မှာ ခင်း၍ ထိုအပေါ်မှာ မိမိကိုယ်ကို တံတားခင်းသက္ကားသို့
ဝပ်စင်း၍ ကြေးဆိုနေလေသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ၅၇ ထို့ တံတားကိုသို့ ဝပ်စင်း၍ နေခြင်းကား
(ဘုရားရှင်နှင့် ရဟန်း၊ သို့ နှင့်သွားလျှင် ညွှန်တွင်
ပူဇားအကြိုး)

- ၁၆။ လူဖွှဲယူပျေားကော်၊ လူသလော်၊ မိန့်ဟော ဘယ်သို့
ရှုံးသနည်း။

- ၂၀။ ယသော် အလောင်း၊ ဆုမြှော်တောင်း၍၊ ခေါ်ဌာင်း
ဆက်ကမ်း၊ ငါးစည်းပန်း၊ လူခါန်း ပူဇော်ပါသတည်း။

မှာ နစ်မြှုပ် ကျော် သွားလောက်သည်ကို သိပါလျက်)
အသက်စွန်း၍ ရဲဝံစာ ဝပ်စင်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။

- ၂၀။ ဘုရားသခင်ကို ကြိုဆိုနေကြသော ပရီယတ်ထည်းတွဲ
“သုမိတ္ထာ” မည်သော အမျိုးသိုးတစေယာက်လည်းပါဝင်၏၊
ထိုအမျိုးသိုးသည် ရှင်ရသောကို မြင်လျင်မြင်၍။ ရွှေးရွှေး
ဘဝက အဆက်ပါလာခဲ့သူ ဖြစ်၍ စိတ်တည်းမှာ လွန်စွာ
ကြည့်နှုံးသွား၏၊ ရှင်ရသောကို တွေ့ရခြင်းကြောင့် သူ့မှာ
လူဘဝ ရကျိုးနပ်ပြီဟု မှတ်ထင်မိလေ၏။

ထို့ကြောင့် သူ့စိတ်ကုံးဖြင့် ဆုထူးတောင်းကာ ပါလာသော
ကြာဟန်း ရှင်စည်းတွင် ၃ စည်းကို ဘုရားရှင်အား ကိုယ်တိုင်
ပူဇော်ဖို့ရှုံးရှုံးရသောလက်သို့ ဆက်ကမ်း
လိုက်လေသည်၊ ရှင်ရသောည်း (ယသောဓရအလောင်း)
သုမိတ္ထာ ဆက်ကမ်းလိုက်သော ကြာဟန်း ၅ စည်းဖြင့်
ဘုရားရှင်ကို ဝပ်စင်းနေရမှု ပူဇော်လေသည်။ [၅၇
အကြောင်းကား ယသော်စရာထေရး အပဒ နိမှာပါသည်။]
ပုဂ္ဂိုလ်အဖြေ

၂၁။ တံတားခင်စဉ်၊ နှီးအရှင်၊ ပိတ်တွင် ဘယ်သို့ ကြံသနည်း။
၂၂။ ထောင်းများ၊ နောက်တော်နားက၊ တပါး ရဟန်၊ ဖြစ်နိုင်ပါလည်း၊ များစွာ ကယ်တင်၊ အစွမ်းပြင်၍၊ အပင် ဘုရား၊ ပုံအထားသို့၊ ဘုရား တဆု၊ ဖြစ်စံးဟူ၊ ဆုံးမြှောန် ပြုသတည်။

၂၃။ တံတားအသင် ခင်းလျက် ဝပ်စင်းနေစဉ် အရှင် ရသေးစဉ်းဟားသည်မှာ—

“ငါသည် ကိုလေသာ ကုန်ခန်း၌ ရဟန်ပြစ်လိုလျှင်၊ ဘုရား ရှင်၏ နောက်တော်ပါ သံယာတော်များ၏ နောက်နားက ရဟန်ဘာပါး အဖြစ်ဖြင့်ပို့ လိုက်သားနိုင်လောက်သော အရည်အခြင်း ရှိခဲ့၊ သို့သော် သတ္တဝါအေများကို ကယ်တင် နှင့်လောက်အောင် အစွမ်းသတ္တိ ရှိပါလျက် တကိုယ်တည်း အလှတ် ရုံးသွားခြင်းကား မသင့်လျော်ချေး၊ ထို့ကြောင့် မိပက်ရာ ဘုရားကျေး ဘုရားတဲ့ဖြစ်အောင် ကြိုးစားတော့ မည်”ဟု စိတ်နှုံးပြုစွာ မိမြှောန်လိုက်စေသည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ။ ၌။ ဤသို့ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် မိမြှောန်လိုက်ခြင်းကို “ဘုရားဆု တောင်းသည်” ဟု ပြောစမှတ် ပြုကြသည်။ ကျမ်းစာတူ့၌ “မှေ့ခွေ့၏ ဘဝ ပါး = ဘုရား ဖြစ်ရပါလို၏” ဟု မလာ “ မှေ့ခွေ့၏ ဟေသား=ဘုရားဖြစ်ခဲ့ ” စသည်ဖြင့်သာ လာသည်။
မှုံးမအကြို၏

၂၄။ မိပက်ရာ၊ စောမြတ်စွာ၊ ထိုအခါ ဘယ်သို့ မိန့်သနည်း။

၂၅။ တံတားခင်း၌၊ အလူမူးသည်၊ ရသေးမြတ်ကား၊ ငါ အလားသို့၊ ဘုရားတဆု၊ ဖြစ်မည့်သူဟု မိုလ်လူကျိုတ်ကျိုတ်၊ ကောင်းချိုးပို့တ်၊ ဗျာခိုတ် ပေးတော်မူသတည်း။

၂၆။ မိပက်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ရသေ့၏ ဦးခေါင်း ရင်း၌ ရှင်တော်မူ၍ “အသက်ကို စွဲန်ကာ ကိုယ်ခန္ဓာကို တံတားကဲသို့ ခင်းနေသော ဤရသေးသည် ငါဘုရားကဲသို့ နေသောအခါ ဘုရားတဆု ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ဗျာခိုတ် ပေးတော်မူသည်၊ ထိုအခါ ရောက်လာသော ပရိသတ် ကြီးလည်း ကျိုတ်ကျိုတ်တိုးကာ “ ဘုရားအလောင်းတဲ့ = ဘုရားအလောင်းတဲ့ ” ဟု ကောင်းချိုးပေးကြလသည်။

ဗျာခိုတ်ပေးတော်မူပြီးလျှင် ဘုရားရှင်သည် ရသေး အပေါ် နှင်းတော် မူလဲပဲ ရွှောင်လဲ၍ တွေ့သွားတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဗျာခိုတ် ရလိုက်သော အလောင်းတော် သုမဓဓာသည် အလှန် ရှုပ်ပျေသော စိတ်ဖြေ့ ဝမ်းလျားမော်ရာမှ ထျို တင်ပလှင်ဒေါ်ထိုင်ပြီးနေလျှင် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း တရား ကောင်းများကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ “ခါန-သိလ” စသော ပါရိမိဆယ်ပါးကို အစဉ်အတိုင်း ပြင်တော်မူ၏၊ ထိုသို့ မြင်တော်မူ၍ ထိုပါရိမိများကို အပြန်အလန် ထပ်မံ ဆင်ခြင်ပြန်ရာ ထိုဆင်ခြင်သော ဥက္ကာ၏ အစွမ်းကြောင့် မြောလျှင် ပြုင်းစွာ တို့လှုပ်ရလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ “နောင်အခါ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု
ဘုရား တဆုတ် မိန့်ခိုးတော် စကားကို “ ပျုံခိုတ် ” ဟု
ခေါ်၏၊ ပဲ့၍ “ ပျုံကာာသိ ” စသည်၍ သုံးလဲ၏။

[ଲକ୍ଷ୍ମୀ] ଯାଏରା ହେତୁ, ଆଲୋଚନାରେ ଯାଏନ୍ତି, ଯିଦିର୍ବି
ଗାଲ, ଏଇମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ପାଇବିଲୁ, ମିଳିବୁବାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ପଞ୍ଜିକାଣ ତାଙ୍କୁ ପାଇବିଲୁ, ଫୁଲାର୍କାର୍କା, ଯିନିମିତ୍ତରେ ମାଲ୍‌କର, ଭାବେ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର୍ଥିଙ୍କରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର୍ଥିଙ୍କରେ, କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର୍ଥିଙ୍କରେ, କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

ဒုတိယအခန်း ပြီး၏။

၁၁။ စာဖတ်သူတိသည် ပါရမိကောင်းမှုဖြန့်ရှု အချင့်အခါင်း
ဘရုံးအလောင်း သုမေဓာ၏ ဖျားစိတ်ခံရပုံများကို ထိခဲ့ကြ
ပြီ၊ ယခုလာမည့် အခန်း၌ကား ဒါန်စသာ ပါရမိတိုင်း
သဘော (အစစ်အမှန်) ကိုလည်းကောင်း ဘုရားအလောင်း
ပါရမိ ဖြည့်တော်ပုံပုံကို လည်းကောင်း သံပါလီမိမည်
အတူယူနိုင်လျှင် ယူ အဘုံးမယူနိုင်လျှင် ကြည်ညိုကြပါလေ။

ပန္တမဇာဉ်

ବାହୀନ ଆର୍ଦ୍ରି

(၁၃) ၁၇၅၀၇၈၆ ဖြည့်စတ်ရှုံး

၁။ ဒါနဖြစ်ပုံ၊ ခြောပါကုန်၊ စုစုလင်လင် ဘယ်သိနည်း။

JII ଯାଏଗାଲ ତିନିପ୍ରିୟ ଅବୀୟାନ୍ୟ “ ଆଧୁଣିକିଃ
କେବଳିଃ ଅଗାତ୍ମିଃ, ଦୃଢ଼ିଃ ଅଗାତ୍ମିଃ” ଦୟାନ୍ୟପ୍ରିୟ ଲୋକ
ଧର୍ମନୀତିଲାନ୍ୟଃ ରାଶିତ୍ରଣିଃ ଗ୍ରୂହକାର୍ଦ୍ଦିଃ ମନ୍ତ୍ରକ୍ଷାଦିଃ ଦୋଷକାଂତିକ
ଦୟାନ୍ୟଃ ପିଣ୍ଡ ଫର୍ତ୍ତନ୍ୟଃ ପିଣ୍ଡ ଦୟାନ୍ୟଗ୍ରିଦିଲାନ୍ୟଃ ତୋର୍ଦୂତକାନ୍ତିକିଃ

ဘဏ္ဍားအလောင်းတော်ကား ထို ဂုဏ်သိရှိ ထို စည်းမိမိများကို
မမက်မော မထောင့်တပေါ မိမိ အလူလှကို ခံယူယူများ
ချမ်းသာ စေလိုသာ ဖော်ဘန့် သုနားကရာဏာကိုသာ
အရင်းခံထား၍ စွန်းကြ ပေးကမ်း ရွှေအိန်းတော် မူလည်၊
တရုတေခါ ထို အလူကြောင့် သူမည့်တည် (အလုံးစုံကို
သိသောည်) ရုပ်ရန်လည်း ရည်သန် တောင့်တော်
မူ၏။

ପ୍ରକାଶକାରୀ

- ၃။ ဒါနပါရမီ၊ ဘယ်ခါဆီ၊ သာကိတ္ထဗျား ဖြည့်သနည်း။
 ၄။ သိမ်မင်းမြတ်၊ ဝေသိန် ၁၁၀၂၊ ပြစ်လတ်ကာလ၊ ဒါ သမယဉ်၊ ဒါန ၁၁၇၊ ပါရမီ၊ သာကိတ္ထဗျား ဖြည့်သတည်း။
 ၅။ သိဝါ ဘုန်းကြယ်၊ ဘယ်သိနှုန်း၊ လူဖွေ့ကြုံ ဝါး။
 ၆။ သိဝါ ထူးမျှုံး၊ သူ့မျက်လုံးကို မြင်ပြီး ကြည့်၍၊ ထုတ်၍၊ လူတော်မူခဲ့ပါသတည်း။

- ၇။ ဘုန်းအလောင်း၏ ဒါနပါရမီ ဖြည့်ကြုံတော်မူရာဟဝါ တို့သည် အလူနှင့်များကုန်၏၊ ထိုဘဝတို့တော် သိမ်မင်းဘဝနှင့် ဝေသိန်ရာမင်းဘဝကား အလွန် ထင်ရှား၍ အများသိပြီး သော ဘဝများ ဖြစ်ပေသည်။
 ၈။ ဝါတို့ ဘုန်းအလောင်းတော်သည် သိမ်မင်း ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် သိမ်မင်း၏ အလူဒါနဘက်၌ စိတ်အား ထက်သနပုံကို စုံစုံလို၍ မျက်စီ မပြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအိုယာ၏ ဟန်ဆောင်ကာ မျက်လုံး တဖက်ကို အလူခံလာ၏၊ သိမ်မင်းသည် မျက်စီ တဖက်ကိုသာ အလူခံသော သိကြားမင်းအား မျက်စီ ၂ ဖက်လုံးကိုပင် ထုတ်၍ လူခဲ့လေသည်။ [ထိုသို့လှပြီးနောက် သိကြားမင်းပြန်လာ၍ သွားသို့စေရော ထို သစ္စာ အစွမ်းကြောင့် မျက်လုံး အသေးရလေသည်။]
 ပဋိမအကြောင်း

- ၇။ ဝေသိန် မင်းမူး၊ ဘယ်သို့ လူ၊ အလူတော်ကြီး ပေးသနည်း။
 ၈။ ဝေသိန်မင်းများ၊ လောင်းဘုရားကား၊ ဝတ်စားဖွှံယူ၊ နေဝါဒ လျှော့၊ ဆင်ရှုတော်လည်း၊ လျှော့ ပြီးက၊ တော်ကြီး၏ ပျော် သွေးတော်နှင့် သားတော်ကြုံယာ၊ လူသည်မှာ၊ ပြော်တုန်း၏ ဟီးသတည်း။

- ၉။ ဝေသိန်ရာမင်း ဘဝ၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အလူခံကြီး ၆ ရုံးဆောက်လုပ်စေ၍ နေ့စဉ် ပေါ်နောက် ဖွှံယူနှင့် အဝတ်များကို လျှော့၊ ကလိဂ်တိုင်းမှ ပုန်ကားတို့ သည် ဆင်ပြုတော်ကို အလူခံလာကြရှုံး အဖွဲ့မပြတ်နှင့် ဆောင် ထိုက်တော်သော ဆင်ဖြူ။ တော်ကို အဖွဲ့မပြတ်နှင့် အောင် ထိုက်တော်သော ဆင်၏ ဘန်သာများနှင့် တက္ကလူတော်မူ၏။

ဆင်ပြုတော် လူသည့်အတွက် တိုင်းသူ ပြည့်သားထို့ မကျေနပ်မူးကြောင်း ဟိုမဝါဘာ ဝက်တော်သို့ထွက်သွားရှုံး မခွဲမိဖော်၊ သားတော် အာလီ၊ သွေးတော် ကဏ္ဍာလိန်နှင့် အတူ ရထော အဝတ်ပြုင့် နေရရှာ၏၊ ထိုအခါ၍ အလူခံလာသော လူတော် ပုန်သားအား သားတော် သွေးတော် ၂ ပါးကို လျှော်ပြန်၏။

နောက်တရက်၌ ပုန်ကားမယာ၏ ဆောင်လျော် မိပုရားကို အလေခံလာသော သိကြားအား မခွဲမိဖုရားကို လျှော်ပြန်၏။ [သိကြား မရှုမေအကြောင်း]

(၃) မရှုမေအကြောင်း

(၁၉) သီလပါရမိ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ သီလစောင့်ဟန်, ပြောပြရန်, တောင်းပန်ပါသည် ဘယ်သို့ နည်း။
- ၂။ ငါးပါးသီလ, ကိုယ်ကျင့်မျှကို, ကောင်းရေစကာ, ဥပုဒ် မျှာဝယ်, စိတ် စင်ကြေယို့, ရည်ရွယ်ကျွန်, စောင့်သုံးရ, သီလစောင့်ပုံ ဤသုံးတည်း။

မင်းက မိမိ သီကြားပြစ်ကြောင်းကို ပြောပြ၍ မိဖုန်းကို ပြန်အပ်ခဲ့သည်။] ထိုသို့ အကြံးအကျယ် လူတိုင်းပင် မြေလျှပ်ကြံးသည်းထန်စွာ တုန်လှပ်ရလေသည်။

- ၂။ ၁ - သူ့အသက် မသတ်ခြင်း; ၂ - သူ့ညစ္စာ မခိုးခြင်း; ၃ - သူ့မယား (ကိုယ့်လင်မှုတပါး အခြားယောကျိုး) ထိုနှင့် မပေါ်ပါးခြင်း; ၄ - မှုသား မပြောခြင်း; ၅ - သေရည် အရက် မသောက်ခြင်း၊ ဤ ငါးပါးသီလသည် ကိုယ်ကျင့် ကောင်းရုံးဖြည့်ရသော သီလတည်း။

ဥပုဒ်သီလကား ကိုယ်ကျင့်ကောင်းရုံးတွင် မကပဲ, ၁ - နေလူအေါ အစာမသားခြင်း, ၂ - ကမ္မာ, သချင်းဆုံးမှု, တီးမှတ်မှုတိုကို မပြု မကြည့်နားမထောက်ခြင်း, အမွှေးအကြိုင် ပန်းနှံသာ တို့ကို မသုံးခြင်း, ၃ - မြင်းသောနေရာ ကြိုးကျယ် မေးနား သော နေရာ၌ နေခြင်း အိပ်ခြင်းတို့ကို ရွောင်၍, ကိုယ် မယား (ကိုယ့်လင်) နှင့်မျှ မပေါ်ပါးပဲ ရဟန်ဘက္ဗာသို့ စိတ် စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်းရခြင်းတည်း။
ပုံမှန်အဖြစ်

- ၃။ သီလပါရပါ, ဘယ်ခါစီ, သာကို့ပျေား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ အလိန်သတ်, မင်းသားလာတ်နှင့်, သူ့ပြတ် ဗောဓါ, ရဆောင်း လျှင်, ပြစ်သည့်ကာလေ, ခါသမယ္ဗာ့, သီလပါရပါ, ကျင့် ဆောက်တည်, သာကို့ပျေား ဖြည့်သတည်း။
- ၅။ အလိန်သတ်, မင်းသားလာတ်၌, မြတ်သီလဂုဏ်, ဘယ်လို့မေးလုံအောင် ခို့ဘု့ ထိန်းသနည်း။
- ၆။ ဘီလူး အထံ, အစားခံဖို့, သူ့ရန် ကိုစွဲ, ကြံ့စွဲကလျှင်, သီလ ထို့မည်, စိုးရိမ်သည်ကြောင့်, ထို့ ဤ လက်နက်, မဆောင်ရွက်ပဲ, လက်နက် သီး၊ ထက်မြှက်စွဲ, ဗုဒ္ဓလောင်း တော် သုံးသတည်း။

- ၇။ ငါတို့ ဘုရား အလောင်းတော်သည် များစွာသော ဘဝ တို့ သီလပါရပါ ဖြည့်ခဲ့၏။ ထိုဘဝတို့တွင် အလိန်သတ္တု မင်းသားနှင့် ဗောဓါရသော ဘဝကိုသာ ပြပါမည်။

- ၈။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “အလိန်သတ္တု” မင်းသား ဘဝ၌ ခဲမည်းတော်မင်း၏ ကိုယ်စား သီလူးအထံသို့ အစား ခံဖို့ရန် သူ့ခွင့်ကြံ့လာ၏။ ထိုအခါ တစ်ထုခု လက်နက် ယူသားလျှင် သီလူးကို ခြိမ်းခြောက်ရာ ရောက်မည် ဖြစ်၍ ငါးမီလီလ ညီးနွှေးလိမ့်မည် ဟု စဉ်းစားမြို့၏ ထို့ကြောင့် အီးလုံး သေနတ် လက်နက်များကို မယူပဲ သီလကိုသာ လက်နက်လုံး သဘောသားရှု သူ့သေသည်။ သီလူးလည်း သူ၏ ရုံးသောအမှုအရာကို မြင်၍ မစားရုံးသော်။
- ပုံမှန်အဖြစ်

- ၃။ မောခိမည်ခေါ်, ရသေ့ကျော်, စောင့်ဆော် သီလ ဘယ် သိနိည်း။
- ၄။ ထူးဖြစ်စဉ်က, ကြင်ဖော်မဟု, အလှပြည့်ကြော်, ရသေ့ မယ်ကို, ခွဲဝယ် အတွင်း, ဘုရင်မင်းက, အောင်ကြော်း ယူလစ်, ဒေါသ ဖြစ်လည်း, ဖြစ်သည့် ဒေါသ, မထွက်ရ အောင်, သီလဖြင့်အပ်, နိုင်အောင်ချုပ်, အဟုတ်တကယ် ဓစာင့်သတည်း။
- ၅။ ဘုရားအလောင်းသည် သင္ဌား ဘဝမှ သင္ဌားကတော်နှင့် အတူ တော့ထွက်၍ ရသေ့ ပြုလေရာ “မောခိရသေ့” ဟု ထင်ရှုံး၏၊ ရသေ့မကလေးသည် အလွန် အဆင်း လု၏၊ ဝိသာလကို-ကျယ်ဝန်းသောမျက်လုံး ရှိ၏၊ သံမြတ်ဟာသိနိုင်ပြီးပြီးနေရဲ့ ရှိ၏။
- ထို ရသေ့နှင့် ရသေ့မကလေးတို့သည် တော့သည်း၌ ဆယ်နှစ် လောက်ကြာအောင် နေကြပြီးမှ လူဘုံးနေရာ မြို့ရှားသို့လာ၍ မာရာကာသီပြည် မင်းဥယျာဉ်ခြောက် ရှင်ဘုရင်က ရသေ့မကလေးကို မြင်၍ အတင်း အောင်ယူသွား၏။
- ထိုအခါ မောခိရသေ့မှာ ဒေါသ အလွန် ဖြစ်၏၊ သို့သော် ထို ဒေါသကို အပြုံ မထွက်စေပဲ သီလဖြင့် နိုင်အောင် ထိန်းသီမီး ချုပ်တည်းခဲ့ လေသည်။ နောက်၌ကား အလို့၍ မပါသော ရသေ့မကလေးကို ရှင်ဘုရင်က ပြန်၍ ပို့ရ လေသည်။
- ပွဲမအကြော်

(၁) နေက္ခဗ္ဗာ် ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ နေက္ခဗ္ဗာ်, တော့ထွက်ပုံ, သင့်ရုံပြောပါ ဘယ်သိနိည်း။
- ၂။ လောက်အာရုံး, ကာမဂ္ဂကို, မစုံမမက်, စွန်ခါထွက်၍, နှစ်သက်ရာမျန်း, ကဗ္ဗာ်နှင့်, ရဟန်းရသေ့, ပြုသရော်,, ခေါ်လေ့ နေက္ခဗ္ဗာ် ဤသို့တည်း။

၃။ သား သိုးနှင့် အော် စသော သက်ရှုပစ္စည်း, ရွှေ ဇွဲ ဥစ္စာ စသော သက်မဲ့ပစ္စည်းများကို “ကာမဂ္ဂ” ဟု ခေါ်၏။ [ကာမ=လိုချုပ် စရာ နှစ်သက်စရာ ကောင်းသော+ရှုန်(ရာဇ်)=မခုံခြုံပောင် နှောင့်ပွဲတော်သော အရာဝတ္ထုများကိုပို့ လောက္ခဗ္ဗာ် မွေ့လျှော် ပျော်ရွှေ အာရုံးဖြစ်၍ “လောက်အာရုံး”ဟုလည်း ခေါ်၏။]

ကဲ့သို့ လောက်အာရုံး ကာမဂ္ဂများကို မစုံမမက်တော့ပဲ စွန်ခါ၍ အိမ်မှ ထွက်ပြီးလျှင် သာသနာပ ကာလျှော် ရသေ့လုပ်ခြင်း၊ ယခုလို သာသနာ အတွင်း၌ ရဟန်းပြုလုပ်ခြင်း (မိန်းမဖြစ်လျှင် သီးသရှင် - ရသေ့မ ပြုလုပ်ခြင်း) မျိုးကို “တော့ထွက်ခြင်း = နေက္ခဗ္ဗာ် ဖြည့်ခြင်း” ဟု ခေါ်၏။ [နေက္ခဗ္ဗာ် = အကုသိုလ်မှ လည်းကောင်း အိမ်မှလည်းကောင်း ထွက်ခြင်း။]

- ၃။ နေက္ခမ္မဝာတ်, ပါရမိမြတ်, ဘယ်အာတ် နှီးဖျား ဖြစ်သနည်း။
- ၄။ ယုဝ္မယ, အယောယရတိ, ဖြစ်ကြခါဆီ, နှီးသာကီ, ပါရနေက္ခမ္မ ဖြော့သတည်း။
- ၅။ ယုဝ္မယ, ဖြစ်ကာလွှာ, နေက္ခမ္မဇော, ဘယ်သို့စေး ပြိုင်တော့ခါ၍ ထူက်သနည်း။
- ၆။ ယုဝ္မယော်, အိမ်ရွှေ ပျော်သည်, မြှက်ပေါ် ထီးနှင့် ကျေပျောက်ခြင်းသို့, စိတ်တွင်းမှာကြိမ်, သက်စိဝိန်လည် မပြုမောက်, ချုပ်ပျက်ရ ဟု, နေက္ခမ္မဇော, ဤသို့စေး ပြိုင်တော့ခါ၍ ထူက်သတည်း။
- ၇။ “ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်၏ နေက္ခမ္မပါ ဖြည့်ကျင့်ရာ ထေဝတ္ထာသည် အလွန်များလှပါပေ၏၊ ယုဝ္မယ မင်းသား ဘဝနှင့် အယောယရ မင်းသား ဘဝကို မှတ်သားနှင့်ရုံးထူက်ပြုပါမည်။ ”
- ၈။ “ ယုဝ္မယ ” မည်သော အိမ်ရွှေ မင်းသားကလေးသ ဆောင်းအခါ နံနက် စောစော ဥယျာဉ်တော်သို့ ထူက်သား မြှက်ဖျားပေါ် သစ်ပင်ဖျားပေါ်တို့၏ နှုံးတောက့် ပြုံ့ရှုံးတွေကုန်တွေအခါ နှင့်တွေ့အရည်ပျော်၍ မောင် ကျကုန်၏၊ နှင့်တွေ့အရည်ပျော်၍ ကျကုန်သက္ကာသို့ စိတ်တွင်း တည်ရှုံးသော အသက် စိဝိန်လည်း အချိန်ရှုံးသမျှ ခက်ခဲ့ပြုမအကြော်

- ၂။ အယောယရ, မင်းသားဘဝ္ဗ်, နေက္ခမ္မမြိုင်, စိတ်တော်ယိုင်, ဂနိုင် ဘယ်သို့ ထူက်သနည်း။
- ၃။ အယောကရ, မင်းသားကူး, ဆယ်လ ဝမ်းတွင်း, သံအိမ် တွင်းမှု, ထူတ်ကင်းပြီးနောက်, အရှယ် ရောက်လည်း, ထို့နောက် သေား, မလှတ်သေး ဟု, အတွေးတော် ကွန်း, ထိုးနှုံးစွန်း, လောင်းည်း ဂနိုင် ထူက်သတည်း။

ပုံက်ငွေကြသည်-ဟု တွေ့မိကာ လှန်စွာ ပြီးငြေ၏၊ ထို့ကြောင် အိမ်ရွှေမပိုး စည်းစိမ်နှင့် နောစ်ခါရမည့် ထိုးနှုံးစည်းစိမ်တို့ကို စွန်းချုံ၍ ရသေ့ ပြုလုပ်သွားလေသည်။

- ၀။ အယောယရ မင်းသားကား ဖွားမြှုပ်ပြီးနောက် ဘိုးလူးရန်ကို ကြောက်သဖြင့် သံအိမ်အတွင်းမှာ ၁၆ နှစ်အရှယ်တိုင်အောင် ထား၍ ပညာသင်ပေး၏၊ ၁၆ နှစ်အရှယ် ရောက်သာ အခါ ထိုးနှုံး အပ်ဖို့ရန် အပြုံ့သို့ ဆောင်ယူကြ၏၊ ထို့အခါ အပို ဝမ်းတွင်း၍ ဆယ်လလောက်အောင်းပြီးလျှင် သံအိမ် အတွင်းမှာ ၁၆ နှစ် နေ၍ လွှာတို့ရသော်လည်း သေခြင်းတေးမှ မလှတ် နိုင်သေး— ဟု အတွေးတော် ကွန်း၍ ထိုးနှုံးကို လက်မခံပဲ ပထ်စွန်းကာ ရသေ့ ပြုလုပ်သွားလေသည်။

(ယ) ပညာပါရမီ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ ပညာဖြစ်ပုံ၊ နည်းမျိုးစုံ၊ ကုန်အောင် ဘယ်သို့ ပြည့်သနည်း။
- ၂။ တတ်အောင်လည်း သင်၊ တတ်ပြီးလျှင်လည်း၊ ပင်ကိုယ် ဗြိုက်ဖြင့်၊ ထပ်ကာ ဆင့်၍၊ အသင့် ပွားတိုး၊ များအကျိုး၊ သည်ပိုးဆောင်၍ ဖြည့်သတည်း။
- ၃။ ပညာဗြိုက်ဓာတ်၊ ပါရမီပြတ်၊ ဘယ်ဓာတ် နှီးဖျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ မတဝိဓရ၊ မဟာသတ္တိ၊ ဖြစ်ကြခါဆီ၊ ပညာမည်၊ ပါရမီ နှီးဖျား ဖြည့်သတည်း။

- ၂။ ပညာပါရမီ ဖြည့်ရန်းပွဲမ တတ်သိနားလည်းအောင် သင်ရရှိ၊ သင်ပြီးသောအခါ မိမိ ပင်ကိုယ်ဗြိုက်ဖြင့် တဆင့်တိုးအောင် ကြံ့စည် စဉ်းစားရရှိ၊ ထိုသို့ တတ်သိ နားလည်ထားသော ပညာကို သူတပါးတတ်အောင် သင်ပြုမှု၊ ထိုပညာဖြင့် အများအကျိုးရှိအောင် ရှုက်ဆောင်မှုကို ပြုရလေသည်။
- ၄။ ငါတို့ ဘုရားအလောင်းတော်၏ ပညာပါရမီ ပြည့်ကျင့်ခဲ့ရ ဘဝတ္ထုသည် အများပင် ရှိပါပေ၏။ အမတ်ကြီး ဝိခိုပညာ၍ နှင့် မဟာသဝညာ၍ ဘဝတ္ထုကား ပညာတန်ခိုးဖြင့် အများအကျိုးရှိအောင် ရှုက်ဆောင်ပုံ ထင်ရှားပါပေသည်။
ပုံးမှုအကြောင်း

- ၅။ ဝိခိုပည်ဟီး၊ အမတ်ကြီးမှာ၊ ဘယ်နည်း ဘယ်ပုံး၊ ပညာ ဂုဏ်၊ စုံအောင်ပြ၍ သားသနည်း။
- ၆။ ဝိခိုပည်လတ်၊ မင်းအမတ်မှာ၊ နတ်ပုံ့ကျက်၊ ဆိုဆုံးမလျှက်၊ ဝိဝေးအသက်၊ လူအောင်ဆက်၍၊ လက်နက်မအောင်၊ ပညာ ရောင်၊ ထုန်းပြောင်စေခဲ့ပါသတည်း။
- ၇။ မဟာသဓာ၊ ပြုစ်သာခါဝယ်၊ ပညာတန်ခိုး၊ ဘယ့် လောက်စိုး၊ ဟိုးဟိုး ကမ္မာကျော်သနည်း။
- ၈။ မဟာသပဏ္ဍာ၊ ပညာရှိကား၊ မိမိပညာ၊ လက်နက်သာဖြင့်၊ ကမ္မာမင်းတ္ထာ၊ မသေခေါ်၊ ရန်ပြုပြုမီးအောင်၊ အကျိုး အောင်၊ အုတေသင် ကမ္မာကျော်သတည်း။

၉။ ကြံ့အန်ကစားရာ၌ ရှုံးသော ကောရပျော်မင်းသည် ဝိခိုပုံ အမတ်ကြီးကို ပုံ့ဖြေကန်တို့လူးအား ပေးလိုက်ရ၏။ ဝိခိုပုံ အမတ်သည် ကြံ့မာန်းလှစားသော ပုံ့ဖြေကန်တို့ သူ၏ ပညာအစွမ်းဖြင့် ယဉ်ကျေးမာရ် အုံးမရှု မိမိကို မသတ်အောင် စုံးဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၀။ စုံးပြုဟွာတို့မင်းသည် ဖုံးပြုပြုရှိသော မင်းပေါ်းတရာ လောက်ကို ဖမ်းပြီးလျှင် အဆိပ်ခတ်သော အရက်ကိုတိုက်၍ သတ်ဖို့ကြံ့၏။ မဟာသဓာတ်သည် ထိုအကြံ့ကို သူ၏ကြံ့ပြုပြုမီးအကြံ့ ဖျက်ခဲ့လေသည်။ စုံးပြုဟွာတို့မင်းနှင့် ဝိဒေသရာဇ်မင်းတို့ စစ်ဆင်းရှုံးလည်း မဟာသဓာတ်သည် ဘဝတ္ထုက်တလေ့မှ အသက်မသေရအောင် သူ၏ ပညာ အစွမ်းဖြင့် စစ်ပြုပြုမီးသည်အထိစုံးဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

(၄) ပုံးမှုအကြောင်း

(c) സിരിയപിരി പ്രസ്തുതാഭാസം

- ၁။ ဝိရိယကား၊ ဘယ်လိများ၊ ဘုရားအလောင်းဖြည့်သနည်း။

၂။ အပြစ်ကင်းပျောက်၊ ကိစ္စဇရောက်က၊ မကြောက် မရှိ၊
နောက်မတွန်ပဲ၊ သက်စွဲကြီးစား၊ လူလှပား၊ ဘုရား
အလောင်း ဖြည့်သတည်း။

၃။ ဝိရိယပါရမီ၊ ဘယ်ခါဆီ၊ သာကီ ဒို့ဖျား ဖြည့်သနည်း။

၄။ ဝဏ္ဏပထ၊ ၃၁ဘကနှင့်၊ အနကမင်းသား၊ ဒို့ဘုရား၊ ကြိုးစား
လူလှ ပြုသတည်း။

၂။ အကုသိုလ် အပြစ်မရှိသော ကိစ္စများနှင့် ဓတ္ထကြံလာလျှင်
ကြောက်ခြင်း ရဲခြင်း နောက်စွန်ခြင်း မရှိပဲ (အသက်
စွန်တန်လျှင် စွန်၍) ကြိုးစားသောအားဖြင့် ဝိရိယ(လူလှ)
ပါရမီကို ဘုရားအလောင်း ဖြည့်တော်ပါသည်။

၄။ ငါတိုဘုရားအလောင်းတော်သည် ဘယ်အော့မဲ့ လူလှပါရယူ
လျှော့ချေလေ့ မရှိပါ။ ဝဏ္ဏပထ ၃၁တ်တော်နှင့် အနက
မင်းသားဘဝ၌ လူလှဝိရိယ ပြုတော်မူပုဂ္ဂိုလ်သား
ကြရုံ ထုတ်ပြုပါမည်။

ချက်။ ဝဏ္ဏပထလာတ်ဟူလည်း ခေါ်၏။ ထိုးတ်၌ ဘုရား
အလောင်း၏ ကြိုးစားပုံမှာ အသက် ကယ်တင်ရေ အောက်
သဖြင့် ပရာမထွေ ဝိရိယပါရမီ ဖြစ်လေ့သည်။

ပွဲမအကြိုး

- ၅။ ဝဏ္ဏပထ, ၁၁၈ကာလ၌, ဝိရိယအား, ခီဘုရား, ကြီးစား
ဘယ်သိ ထုတ်သနည်း။

၆။ လူည်းကုန်သည် ပေါင်း, ခေါင်းဆောင် ကောင်းဟု,
အလောင်းမြတ်စွာ, ထိစဉ်ခါဝယ် ရေ—၁၁ ရအောင်,
လူလှဆောင်, မြားပြော့ခဲ့အသက် ကယ်သတည်း။

၇။ မင်းသားနေက်, ဘယ်အချက်, ဘယ်တွက် လူလှပြုသနည်း။

၈။ မင်းသား နေက်, သတော် ပျက်လည်း, စိတ်စက် မည်,
အားကုန် လှစွဲ၍, လက်ပစ် ကူးကာ, ကြီးစားပါ, လွန်စွာ
ထူးကပါသတည်း။

၉။ လူည်းကုန်သည် အပေါင်းထို့ ခေါင်းဆောင်ကောင်း
(လူည်းမှု။ ကြီး) ဖြစ်ခဲ့သော ငါတို့ ဘုရားအလောင်းသည်
ရေမရှိသော သက္ကတာရ ဓရီး၌ ရေ မရသဖြင့် သေကြရ^{၁၁}
တော့မည် ဖြစ်သော လူည်းကုန်သည်များ၏ အသက်ကို
ရေရအောင် ကြီးစား၍ ကယ်ယယ်ခဲ့ပါသည်။

၁။ မဟာဗုဒ္ဓက မင်းသားသည် သတော်စီးသူ လူပေါင်း
ခုစိုးရာနှင့် အထူ ပင်လယ်ကို ကူးစိုး သတော်ပျက်လေရာ
လူအားလုံးပင် မကြီးစားတော့ပါ အသေခံကြသော်လည်း
အလောင်းတော် မင်းသားကလေးကား ၇ ရက် လုံးလုံး
လက်ပစ်ကူးကာ လန်စွာ ကြီးစားခဲ့ပါသည်။

၂။ နောက် မကိုမောလဘနာတိသီး ကယ်ယယ်၍ အသက်စားမှ ဂွေတ်
မြောက်ရုံမက, ဓိထိလုံပြည်ကြီးကိုပင် စိုးရပ်ပါသည်။ လက်ပစ်
ကူး၍ မကြီးစားလျှင်ကား ကယ်ယယ်သူနှင့် တွေ့နိုင်မည် မဟုတ်၍
အများနည်းတဲ့ အသက်စားသွေ့ပင် ပြစ်လေသည်။

(၁) ခန္ဓိပါရမီ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ ခန္ဓိတရား၊ သည်းခံငြား၊ စိတ်ထားဘယ်သို့ ဖြည့်သနည်း။
- ၂။ လူမှိုက်အမူ၊ ငါ ပြန်ပြုလျှင်၊ သူ့လို ငါလဲ၊ လူမှိုက်ပဲဟု၊ စိတ်ထဲ တွေးဆ၊ အေးမြှုပြန်၊ အေးသ မထွက်၊ စိတ်ပဲပျက်၊ သက်သက် အနားခံသတည်း။
- ၃။ ခန္ဓိပါရမီ၊ ဘယ်ခါယီ၊ သာကိုခြုံပျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ မောက်မင်း ဘဝ၊ ရသေး ဘဝ၏၊ သည်းခံရမည်၊ ထို ခန္ဓိ၊ သာကိုခြုံပျား ဖြည့်သတည်း။

- ၅။ “ငါအပေါ်၌ လူမှိုက်ပြုသော စောကားမှကို ငါက ပြန်ပြုလျှင် ငါလည်း သူ့လို လူမှိုက် ဖြစ်မှာပဲ” ဟု စိတ်ထဲမှာ တွေးသည့် အေးသ မထွက်ပဲ စိတ်ပျက် အားထောက်လည်း မနေပဲ စိတ်အေးအေးနှင့် မိမိကသာ အနားခံလိုက်ခြင်း သည် ခန္ဓိပါရမိန့် သတောတည်း။
- ၆။ ငါတို့ ဘုရား အလောင်းတော်သည် အားကောင်းသော မောက်မင်း ဖြစ်၏၊ ပုံးပေါ်း တယောက်ကား သစ်ပင်တက်ရှုံး သစ်ကိုင်းကျိုး၍ ချောက်ထည်းကျေနေ၏၊ ထိုပုံးပေါ်းကို မောက်မင်းတွေ့၍ ချောက်ထည်းမှ ကယ်တင် လေသည်။ ထို့နောက် မောပန်းသဖြင့် သူ့ ပေါင်ပေါ် ခေါင်းအုံး ကာအိပ်ပျော် စေရာသော မောက်မင်း၏ အသားကုပ္ပါယားစားလို့ ဒီးခေါ်းကို ကျောက်ခဲဖြင့် ထုလေသည်။

ပဋိမာဏ္ဍာ

၅။ မျောက်မင်း ဖြစ်၏၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ ရှိခိုင် သည်းခံပါသနည်း။

၆။ အသက် ကယ်ထား၊ မြိုက်ပုံးပေါ်းက၊ သနား မပြီ၊ ကောက်မြိုင် ထဲလည်း၊ ရန်တဲ့ မပြန်၊ သည်းညည်းခံလျက်လူ့ထဲရောက်ဖွှားထဲရောက်ဖွှားထဲ ခန္ဓိတည်း။

၇။ ငါတို့ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အားကောင်းသော မောက်မင်း ဖြစ်၏၊ ပုံးပေါ်း တယောက်ကား သစ်ပင်တက်ရှုံး သစ်ကိုင်းကျိုး၍ ချောက်ထည်းကျေနေ၏၊ ထိုပုံးပေါ်းကို မောက်မင်းတွေ့၍ ချောက်ထည်းမှ ကယ်တင် လေသည်။ ထို့နောက် မောပန်းသဖြင့် သူ့ ပေါင်ပေါ် ခေါင်းအုံး ကာအိပ်ပျော် စေရာသော မောက်မင်း၏ အသားကုပ္ပါယားစားလို့ ဒီးခေါ်းကို ကျောက်ခဲဖြင့် ထုလေသည်။

ထိုအခါ မောက်မင်းလန်နှီး၍ သစ်ပင်ပေါ် ခုန်တက်ပြီးပြီးလျှင် တခြားရန်သိုက်မဖြင့်သောကြောင့်၊ ပုံးပေါ်းထဲမှန်း သို့လေ သည်၊ ထို့သို့သော်လည်း အပြစ်တင်ရုံးသာတင်၍ ထိုရန်သူ့ပုံးပေါ်းကိုပဲ မျက်စိလည်ကာ စေရာမည်ကိုလည်း စုံး (အောက်သို့လည်း မဆင်းဝံးသောကြောင့်) သစ်ပင်ချင်း ခုန်ကုံးကာ လူသွားလမ်း ရောက်အောင် လမ်းပြရာပါသေးသည်။

ပဋိမာဏ္ဍာ

- ၂။ ခန္ဓိဝါဒ္ဓ၊ ရှင်ရသေား၊ ဘယ်၍ ဘယ်မျှ၊ သည်းခံရ၊
မှတ်ကြစ်းချင် ပါသတည်း။
- ၃။ တန္ထေသာခါ၊ ဥယျာဉ်သာဝါ၊ ကလာမှုမင်း၊ ခိုက်မာန်
ပြင်း၍၊ အတင်းလက်ခြေ၊ ဖြတ်တောက်စေသည်း၊ စိတ်နှု
ပပျက်၊ သည်းခံလျက်ပင်၊ အသက်ထဲ့တော်၊ မမန်း
အောင်၊ ဘုန်းခေါင် ခန္ဓိ ဖြည့်သတည်း။

၄။ ခန္ဓိဝါဒ္ဓရသေးသည် ကလာမှုမင်း၏ ဥယျာဉ်၌ ငြေ၏
မင်းနင့် နန်းတော်သူ မိဖုရားတို့သည် ပျော်ပွဲစားထွက်လာ
ကြ၏၏၊ မင်းသည် မိဖုရားငယ် တယောက်၏ ပေါင်ပေါ်မှာ
ခေါင်းအံ့ဌုံး၍ အီပိန်၏၊ အခြားမိဖုရား တို့သည် ဥယျာဉ်၌
လှည့်လည်ကြလေရ ရှင်ရသေးကိုတွေ့၍ တရားနာနေကြ၏။

ရှင်ဘုရင် အိပ်ရာမှ နီးလတ်သော် မိဖုရားတွေ့ကိုမဖြင့်၍ မေးရာ ရသေး
ထံ တရားနာနေကြောင်း မိဖုရားငယ်က သံတော်း၏ တင်သဖြို့
စိတ်ဆိုးဆိုးနှင့် ထိုက်လာ၏၊ ရသေးကိုတွေ့လျင် “အဘယ်ဝါဒ္ဓ
နှုန်း” ဟု မေး၍ “ခန္ဓိဝါဒ္ဓသည်” ဟု ဖြေဆို၏၊ ထိုအခါ
“သင့်ခန္ဓိအကြောင်း သိမေးယ်” ဟု ပြော၍ အာကာသားတို့ကို
အော်မြှင့် လက်ဖြတ် ခြေဖြတ် နိုင်းလေသည်။

ထိုသို့ စောက်းပြီးစနာဂါ ရှင်ရသေးမှကိစိုက်ရွှေက်သော
အခါ ကလာမှုမင်းကို မြေပျီးလေဘော့၏၊ အလောင်းတော်အရှင်
ရသေးသည်း မကြောမြှုံးသေဆုံးလေတော့၏၊ ဤသို့လျင် ငါတို့ရား
အလောင်းတော်သည် အသက် ဆုံးသည့်စိုင်အောင် ဒေါသ
မထွက် စိတ်မပျက်ပဲ သက်သက် အနာခံကာ ကလာမှုမင်းကို
အနိုင်ယူခဲ့ပါသည်။

ပဉာဏ်အကြောင်း

(၁) သစ္စာပါရမီ ဖြည့်တော်မူပုံ

- ၁။ သစ္စာ ပြုအောင်၊ ဘယ်သို့အောင်၊ ဘုန်းခေါင် ဖြည့်ရ^၅
ပါသနည်း။
- ၂။ လူဗောဓား၊ အထင်မှား၏၊ မှသားမပါ၊ ကြားမဝါပါ^၆
သစ္စာတည်အောင်၊ ပြောတိုင်းအောင်၊ ဘုန်းခေါင် ဤသို့
ဖြည့်သတည်း။
- ၃။ သစ္စာပါရမီ၊ ဘယ်ခါဆီ၊ သာကို နှီးဖျား ပြည့်သနည်း။
- ၄။ ပဏီတို့၊ မင်းသုတေသို့၊ ဖြစ်ကြခါဆီ၊ သစ္စာမည်၊
ပါရမီ နှီးဖျား ပြည့်သတည်း။

၅။ လိမ့်၍ပြောခြင်း၊ ပြောတဲ့အတိုင်း မလုပ်ခြင်းကား လူ
အများကို အထင်မှားအောင် လည်စားခြင်းတမျိုး မည်၏။
ထို့ကြောင့် လူတယောက်ကို ဖြစ်စေ အများကို ပြစ်စေ
အထင်မှားအောင် မှသားလည်း မပြော၊ ကြားဝါ၍
လည်း မပြောပဲ ပြနိုင်သလောက် ပြော၍၊ ပြောသည့်
အတိုင်းပြုခြင်းသည် သစ္စာပါရမီ၏ သဘောတည်း။

၆။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် ပါရမီ မရင့်သေးမီးက ပါကာ
တိပါတာ စသော ပြစ်မှုများ ပြုတန်သလောက် ပြရမည်
ဖြစ်သော်လည်း မှသားကိုကား (သူတပါး အကျိုးကို
ပျက်အောင်) သစ္စာဖျက်၍ ဘယ်တော့မှ မဆိုခဲ့ပေ၊ သစ္စာ
ပဏီတာဝန်း သုတေသနများတော်းကား အထင်အရှား
ပင် သစ္စာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော် မူခဲ့ပါသည်။
ပဉာဏ်အကြောင်း

၅။ ပဏ္ဍာတ်သွေ့၊ ရှေ့သွာဝါး၊ လောကကောင်းအောင်၊ သစ်
အောင်၊ ဘန်းခေါင်းသယ်သွေ့၊ ပြုသနည်း။

၆။ ပဏ္ဍာတ်သစ်၊ ရသေ့ဘဝ္မား၊ လောကလူလုံ၊ ကွဲပြားမှုဝယ်
သူ့အဓိဋ္ဌနှင့်၊ သစ္စာမျှန်အောင်၊ ဇူးသန်သနထား၊ ဟောညွှေ့
ကြား၊ အများညီအောင် ပြုသတည်း။

၆။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် “ သစ္စပလ္လာ ” အမှာ
ရသော ရသေ့ အဖြစ်ဖြင့် ဟိမလ္ထာန္တာ နေ၏၊ ထိအခေါ်
လုအများသည် ကဲပြား၊ နေကြ၏၊ ရသေ့ သမြတ်သည်
ထိ မသီးသတ် ဖိစ်နေပုံကို ဒီဇွဲဝက္ခာဖြင့် လှမ်းချုပ်မြင်ရ၏။

ଯୁଷ୍ମାରୀ” ଚିହ୍ନର୍ଥ ସତ୍ୟଂ ଆମ୍ବାଃ କ୍ରି ଗାନ୍ଧି ପାଦିତେବା ଶା
ପ୍ରଦିନ ବ୍ୟାଧିର୍ଦ୍ଵାରା ଆମ୍ବାକୁ ପଢ଼ିଲୁଗାର୍ଥୀଙ୍କ ମୁଖ କରିବ
ଫେରିଅବ୍ରାହିମିନ୍ (ବ୍ୟାଧିର୍ଦ୍ଵାରାର୍ଥ) ଯଥିବାର୍ଥୀ ମୁଖର୍ଥୀଙ୍କ
ବ୍ୟାଧିର୍ଦ୍ଵାରାର୍ଥ ହୁଏ କ୍ରି ପାଦିତେବା ହିମଂକାମୁଲାକୁ
ବ୍ୟାଧିର୍ଦ୍ଵାରାର୍ଥ ହୁଏ କ୍ରି ପାଦିତେବା ହିମଂକାମୁଲାକୁ

မှတ်ချက်။ ။၍၏ဝထ္ထာ၌ “ဘုရားဖြစ်အောင် ကြီးစားမည်”
ဟူသော ပဋိညာဉ် (ဝန်ခံချက်)အတိုင်း ဤစား၏ အများ
ကောင်းအောင် ပြခြင်းကိပင် “သစာ” ဟု ဆိတ်သည်။

ပန်မအကြော

୨୮ ଯୁତାଯୋଗ, ପରିବାରକାରୀ ପରିବାରଙ୍କାରୀ, ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଙ୍କାରୀ
କୋର୍ଟଙ୍କାରୀ ଲାଭଯିବୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କାରୀଙ୍କାରୀ ॥

၈။ မဟာသုတ္တ-မင်း သောပလည်း၊ သာဒ္ဓ-ပေါရ့၊ ဖမ်းယူ
မိသော်၊ သူ၏ လက်က၊ လူတိပြီးမှုလျင်၊ မျခု ပြန်ပည်၊
ဝန်ခံယဉ်ကို၊ ကြံစည် ကြောက်နှင့်၊ နောက်ပတ္တန်ပဲ
အသက်စွန်ကာ၊ ပြန်ရှုလာ၊ သစ္စာတည်အောင် ဖြည့်
သတ္တည်း။

(၁) အမိန္ဒာနပါရမီ ဖြည့်တက်မှုပုံ

- ၁။ မြေမြေမြေ၊ ဗုသန်သန၊ မိဋ္ဌာန်ဘယ်သို့ ဖြည့်သနည်း။
- ၂။ ရည်ရွယ်သူ့၊ ဗျာက်ရအောင်၊ ခါန်စသည်၊ ပါရမိကို
တာရှည် မြေမြေ၊ ဗုသန်သန၊ မိဋ္ဌာန်လျှို့ ဖြည့်သတည်း။
- ၃။ မိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ ဘယ်ခါစ်၊ သာကို ခြို့ဖျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ လောင်းတော်ပါယ်၊ မင်းသားဘဝ္မား၊ မိဋ္ဌာန်မည်၊ ပါရမီ၊
သာကိုခြို့ဖျား ဖြည့်သတည်း။

လည်း တက္ကလာသို့ ပညာသင်စဉ်က ဆရာဖြစ်ခဲ့ဘူး၏ ပြန်လည်
လိုက်၏၊ တရားနာပြီးသောအခါ သတ်တော့မည်ကို သိပါ။
လျက် သစ္စာမဖျက်ပါ မကြောက်မရှုံး၊ အသက်စွန်း၏ ပြန်လာ
ခဲ့ပေသည်။ [သို့သော် သုတေသနမမင်း၏ တရားစကား
ကြောင့် မင်းအားလုံးပင် အသတ်မခံရတော့ပါ ပေါ်သာဖ
လည်း သူ့ထိုးနှင့် သူ ပြန်ရလေသည်။]

- ၂။ [အခါ=စွဲစွဲမြေမြေ၊ ၀၇=ဗုသန်သန + ဌာန= တည်တံ့ခြင်း။]
ခါန်စသော ပါရမိကို စွဲစွဲမြေမြေ ဗုသောင်းကောင်းနှင့် ပြုလုပ်
မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားပါ၊ ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်မှုကို
“အမိန္ဒာန”ဟု ခေါ်၏။
- ၄။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထို အမိန္ဒာနပါရမိကို တော်
မင်းသား ဘဝ္မား ဖြည့်ကျင့်တော်မှုခဲ့ပါသည်။
ပြုလုပ်အကြောင်း

၅။ ကော်မင်းသား၊ ဘယ်လိုဖျား၊ စိတ်သား မိဋ္ဌာန်၊ ပြု
သနည်း။

၆။ မင်းမပြုံး၊ လွန်ခြောက်ချုံ၍၊ ဆုံးအ—ဆောင်း၊ နား
ထိုင်းဟန်ပြုံး၊ သဏ္ဌာန်ပြုံး၊ ဆယ်ခြောယ်နှင့်ဟု၊ ပျိုများ
သည်ဟိုင်း၊ မိဋ္ဌာန်ခိုင်း၊ တော်မြိုင်း ရောက်အောင် ပြု
သတည်း။

၇။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “တော်မင်းသား= တော်ယ
မင်းသား” ပြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ ထိုမင်းသားမပြစ်မိဘဝက နတ်ပြည့်
၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ နတ်ပြည့်မရောက်မိ ဘဝ္မား ရေးကျခဲ့၏၊ ငရဲ
မကျမိဘဝ္မား ရှင်ဘူရာပြုံးခဲ့၏၊ ထို ရှင်ဘူရာဘဝ္မား သတ်မှု
ဖြတ်မှုကို အမိန္ဒာနပေးခဲ့ရသဖြင့် ရေးကျရခြင်း ဖြစ်သည်။

ထမိ မင်းသားကလေးသည် တလသားအရှယ် ရောက်၍ ထိုးဖြူ။
အောက်၍ ပက်လက်ကလေး နေစဉ် ထိုးမြှုကို မြင်ရသည်မှ
၍၍၍ ရွေးဘဝတော်ကို သီမြှင်သော “ အာတိသာရ = ဘဝ
ဟောင်း အောက်မြော်နှင့်သော ” ဥ္ဓယ်ကို ရလေသည်၊ ထိုး
အခါ မင်းမြှုံးပုံနှင့် ရေးကျခဲ့ရပုံကို တွေးကာ လွန်စွာ
ကြောက်၍။ သဖြင့် ပအဗ္ဗာကြာပန်းကလေး နွမ်းသလို ညီး
နွမ်းသွားရှာလေသည်။

ထို ဖြစ်ပုံကို (ရွေးက မိခင်ဟောင်း ပြစ်ခဲ့ဘူးသော) ထိုးချက်
စောင့် နတ်သီး မြှင်၍ “ သားကြီး တော်ယ.... . မဂ္ဂြောက်
ပါနှင့် မင်း မလုပ်ချင်လျှင် ” “ အအ၊ အဘုံး၊ နားထိုင်းတဲ့
ပြုမအကြောင်း

(၅) မေတ္တာပါရမီ ဖြည့်တော်မူလုံး

- ၁။ မေတ္တာဖြစ်ပုံ၊ စနစ်ကုန်၊ စုစုံဘယ်သို့ ပြောမည်နည်း။
- ၂။ မိမိအပေါ်၊ သူ့ မတော်လည်း၊ သူတော်မြတ်ဖျား၊ လောင်း
ဘုရားတို့၊ သူများ ပြစ်ဆာ၊ မရှုပါပဲ၊ ကိုယ်သာ သူ့ကျိုး၊
အောင်သည်ပိုး၊ ရီးရီးမေတ္တာ ပုံးသတည်း။

ဟန်ကို ဆောင်နေလိုက်ပါ” ဟု အကြံပေးလေသည်။ ထို့
အခါမြှုစ၍ ငို့လည်း မင်္ဂလာ၊ အရွယ်ရောက်လည်း မထိုင် မထု၊
ပြောသမျှလည်း မကြားသလို ဟန်ဆောင်၍ နေလိုက်ရာ
အသက် တဆယ့်ကြောက်နှစ် ကြောလေသည်။ ထိုအခါကျေမှု
“ထိုးနှင့် မတန်ဘူး” ဟု အယူရှိ၍ မည်းတော်မင်းကြီး
က တော်ထို့ ထုတ်သတ်ရန် အမိန့်ပေးလေရာ တော်ထဲ
ရောက်သော ရသွေ့ ရဟန်း ပြုသွားလေသည်။

- ၃။ မေတ္တာ ဟူသည် လူတပါးတို့ကို ကြီးပုံးစေလို ချမ်းသာ
စေလိုသော သဘောတည်း၊ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သော
စိတ်ဓာတ် ရှိသူတို့သည် မြိမ်အပေါ်၌ သူတပါးက မတော်
မတရား ပြုထားစေကာမူ ထို့ဟု၏ အပြစ် အနာအဆာကို
(လက်စား ချေမှည် ဟု) မရှုတော့ပဲ အကြောင်း ကိစ္စ
ပေါ်လာလျှင် ကိုယ်ကသာ သူ့အကျိုးကို ဆောင်ရှက်ကြ
လေသည်။

ပဋိမာအညွှန်

- ၄။ မေတ္တာပါရမီ၊ ဘယ်စိမ့်၊ သာကို နှိမ်ဖျား ဖြည့်သည်း။
- ၅။ သုဝဏ္ဏသာမ၊ ရသွေ့ဘဝနှင့်၊ ကေရာဇာ၊ ပြစ်သောခါ၊
မေတ္တာနှိမ်ဖျား ဖြည့်သတည်း။
- ၆။ သုဝဏ္ဏသွေ့မှု၊ ရသွေ့ပွန်ကား၊ ချိန်မျှန်ခါခါ၊ ဘယ်ဆိမ့်၊
မေတ္တာသယ်သို့ ပုံးသနည်း။
- ၇။ သုဝဏ္ဏသွေ့မှု၊ ရသွေ့ပွန်ကား၊ ချိန်ခါရှုည်ပြောင်း၊ သားကောင်
ပေါင်းမြှုံး၊ အကြောင်းလျော်စွာ၊ ချုပ်မေတ္တာ၊ ကောင်းစွာ
ဤသို့ ပုံးသတည်း။

၈။ သုဝဏ္ဏသာမ ရသွေ့ဘို့ “သုဝဏ္ဏသွေ့မှု” ဟု အများသိနေကြ၏။
ငါတို့ ဘုရား အလောင်းတော်သည် သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌
များသောအားဖြင့် မေတ္တာ ထားလေ့ ရှိ၏။ သုဝဏ္ဏသွေ့မှု ရသွေ့
ကတော်ဘဝနှင့် ကေရာဇာမင်း ဘဝတို့ကား အထင်အရှား
မေတ္တာပုံးသော်မှာ တော်မှုခဲ့ပါသည်။

- ၉။ ဘုရား အလောင်းသည် သုဝဏ္ဏသွေ့မှု ရသွေ့ကလေး ဖြစ်စဉ်
တော်မှု မျက်မမြင် ဖို့ ပါးကို ပြုစုနေ၏။ တော်ထည်း၌
ရှိကြသော ခြေထွေ သစ်ကျားနှင့် တော်ကောင် အလေ့
တော်မှာ ပျော်မွေ့ကြသော သာဝ် ဒရယ် ရှိ စသော
သားကောင်များအပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ ငါ၏ တိရစ္ဆာန်တို့
အပေါ်၌လည်းကောင်း၊ တကယ့် မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ချစ်ခ်ငါးရှား
ပေသည်။

ပဋိမာအညွှန်

- ၂။ ကေရာကာ၊ မင်းဖြစ်ခါ၊ မေတ္တာဘယ်သို့ ဘားသနည်း။
- ၃။ တိုင်းပြည်လူယူ၊ မင်းရန်သူလည်း၊ ရန်သူ ဟုပင်၊ မပုတ်
ထင်ပဲ၊ မီခင် ပမာ၊ ချစ်မေတ္တာ၊ မြစ်ဗြိသို့ ပုံးသတည်း။
- (ပ) ဥပေဒ္ဒာဝါရမီ ဖြည့်တော်မှုပုံ
- ၁။ လစ်လျှော်တာ၊ ဥပေဒ္ဒာ၊ သည်ဟာ ဘုံးကြောင့် ကောင်း
သနည်း။
- ၂။ လူကိုပျော်၊ သူတိပြုသည်၊ အမူ အပေါ်၊ တော်-မေတ္တာဖြင့်၊
စော်စော်ကားစော်၊ ကောင်းပြုပေလည်း၊ စိတ်နေမချု၊
ချစ်မပြုပဲ၊ လစ်လျှော်တာ၊ ဥပေဒ္ဒာ၊ သည်ဟာ ခါးကြောင့်
ကောင်းသတည်း။
-
- ၄။ ဘုရား အလောင်းသည် “ ကေရာကာ ” မည်သောမင်း
ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ ထိုအခါ ထိုမင်း၏ မေတ္တာဘဏ်း အားကြီး
ကြောင်းကိုကြား၍ အခြားမင်းတယောက်သည် စစ်တပ်ဖြင့်
တိုင်းပြည်ကို လူယူဖို့ရန် လာ၏၊ ထိုအခါ ရန်သူမင်းကိုပင်
ရန်သူဟု သဘောမထားပဲ မိခင်၏ မေတ္တာကုသွေး တကယ့်
မေတ္တာဖြင့် ခုခံတိုက်ခိုက်မှပြုပဲ တိုင်းပြည်ကို စန်လိုက်လေ
သည်။ [ထို မေတ္တာတော်ကြောင့်ပင် နောင်အခါ ထိုမင်းတို့
ချစ်ခင်ကြ၍ တိုင်းပြည်ကို ပြန်ရလေသည်။]
- ၅။ မူန်းလည်း မမူန်း ချစ်လည်း မချစ်ပဲ အလယ်အလတ်၌
တည့်မတ်သောစိတ်ကို “ ဥပေဒ္ဒာပြုခြင်း=လစ်လျှော်ခြင်း ”
ပုံးမအကြိုး

- ၃။ ဥပေဒ္ဒာပါရမီ၊ ဘယ်ခါဘိုး၊ ဘာကို မို့ဖျား ဖြည့်သနည်း။
- ၄။ လောမ ဟံသာ၊ ဖြစ်ကာလည်း၊ ဥပေဒ္ဒာပည်း၊ ပါရမီ၊ ဘာကို
မို့ဖျား ဖြည့်သတည်း။
- ၅။ လောမ ဟံသာ၊ သူကောင်း ဘဝ္မား၊ ဥပေဒ္ဒာပြု၊ လစ်လျှော်၊
ဘယ်မှုအပေါ် ထားသနည်း။
- ၆။ သင်းချိုင်း ဖြေတွင် ، လျောင်းနေစဉ်ဝယ် ، ဝန်းကျင်
ရွှေသား၊ ကလေးယားတို့၊ အနားဆုံးလား၊ မတော်တာဖြင့်၊
ပြောင်ကာ ပြုကြ၊ ပေးလှုံးကြသည်း၊ ဒေါသမပုန်း၊ ချစ်မပြုး၊
လုံးလုံး လစ်လျှော် ရှုသတည်း။

၇။ ခေါ်၏ ထိုသို့ ရှုရန်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှုသည်မဟုတ်၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်များပြုသော အမှုအပေါ်၍သာ (စော်ကားလည်း
မမှန်း၊ ရုံးသော လေးစားလည်း မချစ်ပဲ) လစ်လျှော်ခြင်း
ဖြစ်သည်။

- ၈။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် “ လောမဟံသာ ” ဖြစ်စဉ်
အခါ၌ မြင်ရသတို့ ကြက်သီးမွှေးညွှေး၊ ထလောက်အောင်
ကြ ဥပေဒ္ဒာပါရမီကို ဖြည့်တော်မှုခဲ့ပါသည်။ [လောမ=
ကြက်သီးမွှေးညွှေးတို့ကို + ဟံသာ=ရှင်စေ (ထစေ)လောက်
အောင် ကျင့်သူ။]

- ၉။ ဘုရား အလောင်းသည် မိဖတို့ ကွယ်လန်ကြသော အခါ
များစွာ ကျွန်းရှုသော စည်းစီမံတို့ကို မက်မောခြင်း မရှိပဲ
ရသေး ပြုလို၏ ထိုးထော် ရထော်ပြုလုပ်သွားလျှင် လူအများ
ပုံးမအကြိုး

ଭାଲେବର୍ଦ୍ଦିଃତେବ୍ଵଯନ୍ ସାହାର୍ଣ୍ଣି ଲୁଣ୍ଠିଃକ୍ରି କୋଇଃଅୟଃଗ୍ରୁ ଅର୍ଦ୍ଦିଣୀ ।
ଗଲେଃତ୍ରୀଲାଗ୍ରୁ ତେବ୍ୟଃଦୋଃଗ୍ର, କୁର୍ମିଗୁପ୍ତିଯ ଫୁନ୍ଦିଷ୍ଵ
କ୍ରିଗକ୍ଷଣୀ ତ୍ରୀଲାଗ୍ରୁଃଆପେ ଗ୍ରୁ ଶିତ୍ତମହିଃ ତାପ୍ରୀ । ଲ୍ଲିପ୍ତାଲ୍ଲ
ତ୍ରୀଗ ପଞ୍ଚଃକ୍ଷଵାନ୍ତିଂ ରାଃକାରିଃ ଦୟାଗନ୍ତୁଯକ୍ରି ପେଃଲୁଗ୍ର
ଗୁଣ୍ଠିଣୀ । ତ୍ରୀଲାଗ୍ରୁଃଆପେ ଗ୍ରୁଲାଲନ୍ଧିଃ ମାର୍ତ୍ତି । ଜ ମ୍ଲିଃଲ୍ୟଃଆପେ ଗ୍ରୁ
ଲାଲନ୍ଧିଲ୍ୟାଗ୍ରୁକା ଉପେଗ୍ରୁପ୍ରେଂ ଫେଲେଲାଲନ୍ଧି ॥ [ତ୍ରୀଲାଙ୍କ
ଲେବାକାରିଗ୍ରୁ ଅର୍ଦ୍ଦିଣୀଃପର୍ଦ ପ୍ରେଂଲେଲାଲନ୍ଧି ॥]

ଦତ୍ତି ଯା ଏକ୍ଷଣ୍ଟିଃ ପ୍ରିଁଃ ଗୀ ॥

ပန္တမအကိုင်

၁၀၃

「ତୁହିତା ଓଟାର୍କମ୍ପ୍, ଲ୍ୟାନ୍‌ଡିଲ୍ଫ୍ ପରିଯାନ୍ତ ଫେରେର୍କମ୍ପ୍】

- ၁။ အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အပြားယုံးဆယ်၊ များကျယ်အမျိန်၊
ဆုတ္တးပန်၊ ချိန်တန်ဘယ်မှာ ပြည့်သနည်း။

၂။ အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အပြားယုံးဆယ်၊ များကျယ်အမျိန်၊
ဆုတ္တးပန်၊ ဝေသုန်းဘဝ ပြည့်သတည်း။

၃။ ဝေသုန်းဘဝ၊ ဆုံးကာလ၊ ဌာနဘယ်သူ့ မြန်းသနည်း။

၄။ ဝေသုန်းရာ၊ ဆုံးသောခါ၊ တုသိတာသူ့ မြန်းသတည်း။

JII အကျဉ်းဆယ်ပါး၊ အကျယ် ၃၀ ပြားသော ပါရမီများကို
င့် အသချိန် ကမ္ဘာတထိန်းကြာအောင် ဖြည့်ကျင့်တော်
မူခဲ့ရာ (ဒါနပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ပံ့ခွဲသော) ဝေသာနရာ
မင်း ဘဝ်၏ ပါရမီတော် အားလုံး ပြည့်စုံလေသည်။ ၇၅
နေရာဝယ် ဘုရားအလောင်းတော် ပါရမီဖြည့်ပံ့ကို စဉ်းစား
သောအခါ သုမ္ပမာဘဝ် ဒါနဖြင့် အပိုပို နှိဂုံးချုပ်တော်
မူပံ့ကို တွေ့ရပေသည်။

- ၄။ ဝေသူနှီရာမင်း ဘဝဆုံးသောအခါ မဖြစ်မိယူနားနှင့် အတူ
တူသိတာနှစ်ပြည်၏ (သိကြားမင်းကဲ့သို့) “သန္တုသိသ”
နှစ်မင်း အဖြစ်ဖြင့် စံမြင်းတော်မူလေသည်။ [ဒုမည်
အားဖြင့် “သေတကေတု” မည်သည်ဟု ဆိုကြ၏။]

(၆) ပုဂ္ဂမအဖြစ်

၅။ တုသိတာတွင်, ဘယ်သိလျှင်, နှီရှင် ဘယ်မျှ ကြာသနည်း။
 ၆။ နတ်တုသိတာ, များထက်သာ, နတ်ရှာ သက်စုံ ကြာသတည်း။
 ၇။ သက်တမ်းစောင့်, ဘယ်သိလျှင်, ထိုစဉ် အဖြစ် ထူးသနည်း။
 ၈။ သက်တမ်း စွဲကာ, နတ် ပြဟ္မာတို့, ညီညာဖျဖျ, ရေက်လာကြ၍, ဗုဒ္ဓဖြစ်ရန်, များတောင်းပန်, လူထံ သန္တာတည်း။

၉။ ဘုရားအလောင်း နတ်သားသည် တုသိတာ နတ်နန်း၏ ပံ့ပြန်းတော်မူသော အခါ တုသိတာ နတ် အားလုံးထက် အဆင်းလျှင်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု, စိတ်ဆင်းရဲမှု (ခုက္ခာလူသမျှ) တခုမှုမရုံးအခြေအရံလည်းများ၏၊ တုသိတာနတ်အားလုံးကို အပ်စိုးရ၏။
 ဘုရားအလောင်းသည် ပရိမိ ပပြည့်သေးခ်ငါး ကာလွှာ နတ်ပြည့်ပြုလွှာပြည့်မှာ အသက်တမ်းကုန်အောင် မနေပါ (လူပြည့်ပြုရမိဖြစ်ဖို့ရန်) စွဲတော်၏၊ ထိုသာဝန်ကား ပရိမိပပြည့်နေဖြီဖြစ်၍ တုသိတာ နတ်ဘုံး၏ ထံးစံဖြစ်သော အသက်တမ်း ရွှေအောင် နေတော်မူသည်။ [ထိုဘုံး အသက်တမ်းသည် ယခုလူတို့ တွေ့ကိုယ်ပြင် နှစ်ပေါ်ရီး ငါးဆယ့် ခုနှစ်ကုန်း ခြောက်သန်း ကြာ၏။]

၁၀။ ဘုရားအလောင်း အသက်တမ်း စွဲ၏ စွဲတော် ဦးသော အခါ စကြေဝှာ (ကမ္မာ) တောင်း၏ ရှိကြသော နတ်နှင့် ပရှေ့မအကြော်

၁၁။ တောင်းပန်သောခါ, ဒီလောင်းလျား, ဘယ်ဟာ ကိုစွဲပြုသနည်း။
 ၁၂။ တောင်းပန်သောခါ, ဒီလောင်းလျား, ငါးပြားကြည့်မှုပြုသတည်း။
 ၁၃။ ကြည့်မှု ငါးပါး, ဘယ်ဟာများ, မှတ်သားဖွယ်တို့ ပြောမည်နည်း။
 ၁၄။ ကာလ—ခီပါ, ရပ်ဇေသနှင့်, ကုလမ္မားဆက်, မယ်တော်တွေက, အသက်ရှည်ဖို့ ကြည့်သတည်း။

ပြဟ္မာတို့သည် များသောအားပြုရ စုပေပါး၍ ဘုရားအလောင်း နတ်သားအထံးလာကြ၏၊ ထိုသံးလာပြီးလျှင် “ဘုရားဖြစ်ဖို့ အချိန်တန်ပါပြီ၊ လူပြည့်၌ ပဋိသန္တာ နေ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူပါ”ဟု တောင်းပန်ကြလေသည်။

၁၅။ နတ် ပြဟ္မာတို့က လူပြည့်၌ ပဋိသန္တာ တည်စနစ်ဖို့ရန် တောင်းပန်သော အခါ ချက်ခြင်း တာဝန် မခံသေးပဲ ငါးပါးသော ကြည့်ဖွယ်တိုကို ကြည့်တော်မူသည်။

၁၆။ ကြည့်ဖွယ် ငါးပါးကား—

(၁) အခါကာလ—လူတို့၏ အသက်တမ်း အနှစ် တာသိန်းမှ အောက် အနှစ်တရာ အထက်၍သာ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အချိန်အ ပြောမအကြော်

- ၁၃။ ကြည့်မှု ငါးဖြာ၊ စုံသောခါ၊ လောင်းသျား ဘယ်နှီးမိန့်
သနည်း။
- ၁၄။ ကြည့်မှု ငါးဖြာ၊ စုံသောခါ၊ လော်းလျား ဝန်ခံတော်
သနည်း။

(၂) မိပ်(ကျွန်း)-ကျွန်းကြီး ငှု ကျွန်းတွင် “အမှုအိပ်” ခေါ်
တောင်ကျွန်း၏သာ ဘုရားပုဂ္ဂိုလ်ရှိုး ရှိုး။

(၃) ဒေသ(အရပ်)-တောင်ကျွန်းတွင်လည်း “မန္တုမဒေသ”
ခေါ်သော အိန္တိယတိုင်း၏သာ ဘုရားပုဂ္ဂိုလ်ရှိုး ရှိုး။

(၄) ကုလ(အမျိုး)- မန္တုမဒေသတွင်လည်း ခဲ့ဗိုယ် (မင်း)
မျိုး၊ မြေဟက် (ပုဏ်း)မျိုးတို့၏သာ ဘုရားဖြစ်ရှိုး ရှိုး။

(၅) မယ်တော် အသက်—မယ်တော် ဖြစ်မည့်သူသည် သိလေ
စင်ကြယ်သူ ဖြစ်၍ ဘုရားအလောင်း ဖွားပြီးနောက် ၇ ရက်
ကြာလျှင် နတ်ရွာ စံရလောက်သော အသက် ရှိုးရမည်၊
သည်ထက် တို့လည်း မတိုရ၊ ရှည်လည်း မရှည်ရ။

၁၅။ ကြည့်ဖုန်းပါးကို ကြည့်ရှုသောအခါ အားလုံးစံလင်
စွာ မြင်ရသဖြင့် “ဘုရားဖြစ်ဖို့ရှိ လူပြည့်၍ ဖြစ်မည်”ဟု
ဝန်ခံ(ကတိ)ပြုတော်မူလေသည်။

ပွဲမအဖြစ်

- ၁၅။ ဝန်ခံပြီးလျှင်၊ ထိုချိန်တွင်၊ မြို့ရှင် ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၁၆။ ဝန်ခံပြီးလျှင်၊ မကြာခင်၊ မြို့ရှင် စုတေခဲ့သတည်း။
- ၁၇။ စုတေပြီးလျှင်၊ မြို့အရှင်၊ ဘယ်တွင် သန္တာ တည်သနည်း။
- ၁၈။ မာယာအောင်၊ မဟယသို့၊ ရှေ့ညီအပေါင်း၊ ခေါ်ခြား
ဦးခိုက်၊ ကြာဝမ်းတို့က်၊ စွဲပိုက်သန္တာ တည်သနည်း။

၁၉။ ထိုကဲသို့ ဝန်ခံပြီး၍ မကြာမိပင် တုသိတာမှ စုတေတော်
မူခဲ့၏၊ ထိုသို့ စုတေရာ်၏ အခြားသူတို့ကဲသို့ မွေးမွေးမှုး
မဟုတ်ပဲ သတိနှင့်ဌာ်၏ အခြေခံလျက် စုစုတေခဲ့ခြင်း
ဖြစ်လေသည်။

၁၁၄ စုတေပြီးနောက် မိဖုရားကယ်တို့ ဦးခိုက်ရာဖြစ်၍ အကိုး
ဆုံး ထိပ်ခေါင်တင် မိဖုရားဖြစ်သော မာယာအောင်း ဝမ်း
တို့ကို၍ ပဋိသန္တာ တည်နေတော်မူသည်။

ထိုအခါ အိန္တိယတိုင်း မြောက်ပိုင်းဖြစ်၍ ဟိမဝန်းနှင့်လည်း
နီးကပ်သော (ယခုအခါ “နှဲပေါ်” ပြည့်ဟု ခေါ်သော)
အရပ်၌ “ကပိုလဝတ်” နေပြည်တော် ရှိုး။ ထိုနေပြည်
တော်၌ အစဉ်အဆက် မင်းမျိုး၊ ပျော်ခဲ့သော “သာကိုဝင်
မျိုး”၊ ဝယ် သူဇ္ဈိုဝန် မဟာရာဇာသည် မစယာအောင်းနှင့်
ပဲဗာပတိဂေါ်တော်မူလေသည်။ ၂ ပါးကို မိဖုရား မြောက်၍
ထိုနှင့်စံလျက် ရှိုးသည်။

၁၉။ အလောင်းတော်ရှင်၊ သန္တာဝင်၊ ထို့ပြု ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။

၂၀။ အလောင်းတော်ရှင်၊ သန္တာဝင်၊ ပဲတင် မြေကြီး လူပဲ သတည်း။

၂၁။ အခိုမာယာ၊ ထိုချိန်ခါ၊ ထူးစွာ ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။

၂၂။ ဝါဆိုလပြီ၊ ဥပုသံနှေ့၊ ချမ်းပြီ၊ နှုလုံး၊ ဥပုသံသုံးကာ၊ ကိုယ်ပျော်ရာဝယ်၊ ဝမ်းကြာ တိုက်တွင်၊ ဆင်ဗြိုင်၊ မိခင် အိပ်မက် မက်သတည်း။

၂၃။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုမာယာအောင် မဟောသိ၏ ဝမ်းတိုက်၌ ပင့်သန္တာတော်သည်နှင့် တဗြိုင်နက် မြေလျှင် ပြင်းစွာ တုန်လှပ်လေသည်။

၂၄။ ဝါဆိုဘုရားအလောင်း ပုံသန္တာတော်ရာနေသည် ဝါဆိုလပြည့်နေဖြစ်၍ မာယာအောင်သည် ရှုစ်ပါးသီလ ဥပုသံကို စောင့်သုံးတော်မှုလျက် အသရေချို့သာ နှစ်းဆောင် စက်ရှုနှင့် စက်တော်ခေါ် (အိပ်ပျော်) နေစဉ် အောက်ပါ အတိုင်း အိပ်မက်ကို မြှင့်မက်လေသည်။

“နတ်မင်းကြီး ငါ ယောက်တို့သည် မိမိကို အိပ်ရာနှင့်တက္ကဆောင်ယူသွားရှု အနေဝါယာတို့တိုင်း ရေခါး စေကြ၏။ ထိုနောက် နတ်အဝတ်များကို ဝတ်ဆင်၍ ပန်းနှံသာတို့ကို လိမ်းကျံ ပန်ဆင် စေကြ၏။ ထိုနောက် ငေတော်၏ အတွင်း၌ ရွှေပိမာန်ဝယ် အရွှေဖက် ဦးခေါင်းပြု၍ အိပ်စေ ပွဲမအကြို့

၂၃။ မယ်တော် ဝမ်းတွင်၊ အောင်းနေစဉ်လည်း၊ ခို့ကြုံ ဘယ်သို့ ထူးသနည်း။

၂၄။ မယ်တော် ဝမ်းတွင်၊ အောင်းနေစဉ်လည်း၊ ခို့ရှင်လောင်းလျှာ၊ မယ်တော်ပါလျှာ ဆင်းရုံကင်းသတည်း။

ကြေလေသည်၊ ထိုအခါ ဆင်ဖြူတော် တစီးသည် လက်ယာ နံပါးကို ဖောက်၍ ဝမ်းတွင်းဝင်သလို ဖြစ်သွားသည်” ဟု အိပ်မက်မြှင့်လေသည်။

၂၅။ လူတို့ ထုံးစံအားဖြင့် အမို့ဝမ်းတွင်း အောင်းနေရသူမှာ လှန်စွာ ဆင်းရွှေ၏၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရ သူမျှားလည်း မသက်သာကြ၊ ဘုရားအလောင်းကား သားအိမ်အတွင်း မှာပင် သက်သက်သာသာ နေရ၏၊ မယ်တော်မှာလည်း ပေါ့ပေါ့ပါးပါး နေနိုင်၏၊ ဤအားလုံးကို ခြံ၍ လယ်တီးဆရာတော်ဘုံး၏ လက်ာကား— [လပြည့်ကို “လပြု。” ဟု ဖတ်၊ ကြောသပတေးနေး=ကြောက်မားနေး။]

လက်ား] သုံးလျှော်ပင်၊ ကျွန်းထိုင်တင်၊ သောင်းခွင့် စကြေဝြေား၊ နတ် ပြေားတို့၊ ညီညာ ရုံးစွဲ၊ တောင်းပန်မှုကြောင့်၊ ရတု နိုင်၊ ရှုန်းရှုန်းစိသည်၊ ဝါဆိုလပြည့်၊ ကြောက်မားနော်၊ ချမ်းမြေကြည့်ဖြူး၊ သန္တာယူသည်၊ ... နတ် လူ ပြီမီးဖို့ ကိုန်းပါကို။

စတုရွယ်အခန်း ပြီး၏။

ပဋိမ အခန်း

[ဗျားမြင်တော်မှုသည့်မှ စဉ် ထိုးနှုန်း စံတော်မှုပုံ အထိ။]

၁။ ဘယ်လတဲ့တွင်, ခီးအရှင်, ဘယ်တွင် ဖွားတော်မှုသနည်း။

၂။ ကဆုန်လမည်, ပုဂ္ဂိုလ်ယူ, လူမြို့နှစ်သာရှင်း, ဥယျာဉ်တွင်း၏၊ အင်ကြင်း ပင်ခက်, လက် တဖက်ဖြင့်, ကိုင်လျက် ပယ်တော်, ရပ်နေသော်, ဖွားတော်မှုခဲ့ပါသတည်း။

၂။ ဝါဆိုလပြည့်နော် ပုံးသန္တေ တည်နေခဲ့သော ဘုရား အလောင်းသည် နောက် တန္ထံ ကဆုန်လပြည့် နော် ဆယ်လ စွဲ၏၊ ထိုအခါ မာယာဒေဝီသည် ဆွဲတော် ပျိုးတော်မှုး၏ နောရ ဒေဝာဟ ပြည်သို့ အခြေအရံဖြင့် ဝေါတော် (ထမ်းစင်) စီး၍ ထွက်တော်မှုလာခဲ့၏။

ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် ဒေဝာဟပြည်တို့၏ အကြေား၌ လူမြို့နှု ခေါ် မင်္ဂလာအင်ကြင်း ဥယျာဉ်တော် ရှိ၏၊ ထို ဥယျာဉ်တော်၌ အင်ကြင်းပင်များသည် အလွန် ရှုချင်သဖွယ် ပုံငြံနေ၏၊ မာယာဒေဝီသည် ဥယျာဉ်တော်သို့ ဝင်၍ အလွန်လှပစွာ ပင်လုံးကြတ် ပုံငြံနေသော အင်ကြင်းပင်၏ အခက်ကို လက် တဘက်ဖြင့် လှမ်း၍ ကိုင်လိုက်တော်မှုစဉ် တရားဟော ပဆိုင်မှ ဓမ္မကတဲ့က ကလေး ဆင်းလာသက္ကာတို့ ချမ်းချမ်း သာသာ အလွန် သန့်ရှုပ်းစွာ ဖြင်တော် မူလာလေသည်၊ ထိုအခါ မြေလျဉ်းကြီးစွာတိုင်လှပ်၏။

ပဋိမအကြိုး

၃။ သောင်း စောကဝံတ်, ပြုဟွာ နတ်, ချုံးကပ် ဘယ်သို့ ဖြုသနည်း။

၄။ ဘုရားသောင်းလျာ, ဖွားသော ခါဝယ်, ပြုဟွာ နတ်များ၊ မေနအားပဲ, ထံပါးချုံးကပ်, လူနှင့်လေးပြတ်, ပျော်ဝိုင်းကြသတည်း။

၅။ နတ်တို့ လက်မှု, ဘယ်သို့ကြ, မုခွဲလောင်းတော် စံသနည်း။

၆။ နတ်တို့ လက်မှု, လူတို့က, ဗုဒ္ဓသောင်းတော် ယူသတည်း။

၇။ နတ် ပြုဟွာအများသည်း မဖွားခိုကပ် ကြိုတင်၍ ရောက လာကြ၏၊ သူ့ခါဝယ်သံသား ဖြစ်သော ရဟန္တာ ပြုဟွာ ကြိုးတို့သည် ဖွားမြင်လာသော ဘုရား အလောင်းတော်ကို ရှေ အာတဘက်ဖြင့် ခလုဏ်ကြဖြီးလျှင် ဖယ်တော် ရွှေသုံး ပြေကာ “အရှင် မိပုရား ဝမ်းမြောက်တော်မူပါ။ တန်ခိုး ကြိုးသော သားမြတ်နာ ဖွားပါပြီ” ဟု ပြောဆိုကြရလ သည်။ ပြုဟွာမင်းတို့လက်မှု တဆင့် စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း ကြိုး ရ ယောက်သည် နှုန့် ည်က်ညားသော သုတေသနရေဖြင့် ခြုံကြကြန်၏။

၈။ နတ်တို့လက်မှု တဆင့် လူတို့က ဆူဖြုံအတ်ဖြင့် ခံယူကြ လေသည်း။

(၃) ပဏ္ဍာမအကြိုး

- ၂။ လူတို့ လက်မှု၊ ဘယ်သူ့ကြောင်းတော် မြန်းသနည်း။
- ၃။ လူတို့လက်မှု၊ လူတို့စွဲတွင် ဗုဒ္ဓလောင်းတော်၊ ပြောက်သို့ပျော်၊ ကြောက်မှုပါလေသတည်း။
- ၄။ ပြောက်သို့ကြခါ၊ ထိုနေရာ၊ ဆောင်းလျာ ဘယ်သို့ မိန့်သနည်း။
- ၅။ ငါေအိုးဆုံး၊ အကြီးဆုံးနှင့် အမြတ်ဆုံးပင်၊ ငါသာလျှင်၊ ထိုစဉ် လောင်းလျာ မိန့်သတည်း။

- ၆။ လူတို့လက်မှုဆင်းရှု မြေပေါ်၌ တည့်တည့်မတ်မပ်တော် မူပြီးလျင် (ရွှေးရှေးအရပ် အထောင့် အရပ်နှင့် အထက် အောက်အရပ်၊ အားလုံးပေါင်း) အရပ် ဆယ်မျက်နှာကို လျှော့၍ ကြည့်တော်မှု၏၊ ထိုအခါ နတ် ပြဟာတို့ သီးညာကြော၊ ပန်းနှံသာတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြ၏၊ ထို့နောက် ပြောက် အရပ်သို့ ခုနှစ်လှမ်း ကြတော်မှုသည်။
- ၇။ ပြောက်အရပ်သို့ ကြပြီးလျင် တည့်တည့် မတ်မပ် ရပ်နေ သောအခါ များစွာသော နတ် ပြဟာတို့သည် မိန့်မြှက်မည့် အသံကို နာခံလိုကြသဖြင့် အလွန် ပြို့သက် တိတ်ဆိတ်စွာ နားစိုက်နေကြစဉ်— “ အငွေးပါး-မသိ = ငါသည် အား မာဖျားဆုံး၊ လေဇွှောဟာ၊ မသိ = ငါသည် အကြီးဆုံး၊ သေဇွှောဟာ၊ မသိ = ငါသည် အမြတ်ဆုံး ” ဟု မရှုံးပေါ်ကြောက် မိန့်မြှက်တော် မလေသည်။
ပုဂ္ဂိုလ်အကြော်

- ၁၁။ မြန်မိုးသောခါ၊ လောင်းလျာနှင့် မာယာ မယ်တော်၊ ဘယ်မှာနော်၊ စံပျော်မူပါလေသနည်း။
- ၁၂။ နှစ်ပြည့်ထောင်ပျော်၊ ဆောမျိုးတော်က၊ မယ်တော်ဘူရာ့၊ လောင်းဗုဒ္ဓကို၊ ကပ်လသို့၊ ပြန်၍ပို့၊ ထိုမြို့ စံပျော်ပါသည်း။
- ၁၃။ ပယ်တော်မာယာ၊ ဘယ်သောခါ၊ နတ်ရှာ စံတော်မူသနည်း။
- ၁၄။ အလောင်းဘုရား၊ ဖွှားပြီးသည့် နောက်၊ ၂ ရက်ပြောက် သော်၊ မြတ်မယ်တော်၊ စံပျော် တုသိတာမှာတည်း။

- ၁၅။ ထိုအခါ မယ်တော် မာယာသည် သားတော်ကို အားရ ဝမ်းသာစွာ စွဲ့ယော်မူ၍ ရင်စွဲ၍ နေစေတော်မူ၏၊ ကပ်လဝတ်ပြည့်နှင့် အေဝါယာပြည့်သား ၂ ပြည့်ထောင် ဆွဲတော် မျိုးတော်များသည်း ဘုရားအလောင်းတော်နှင့် မယ်တော် မာယာအော်ကို ကပ်လဝတ် နေပြည့်တော်သွံ့ ဝင်းသာအားရ ပြန်ပို့ကြလသည်။
- ၁၆။ ဘုရားအလောင်း ဖွှားမြင်တော် မူပြီးနောက် ခုနစ်ရက် ပြောက်သောအခါ မယ်တော်မာယာ စုကော် တုသိတာ နတ်ပြည့်၌ ပြစ်လသည်။ [စုတေရခြင်းမှာသည်း သားဖွှားရခြင်းနှင့် ပပ်သော ခုံကွောင်း မဟုတ်ပါ။ ဘုရားအလောင်း ကိန်းဝပ်ရ ဝမ်းတိုက်၌ နောက်ထပ် မည်သူမျှ ပုဂ္ဂိုလ်အကြော်]

- ၁၅။ ဗုဒ္ဓလောင်းလျှာ , မည်သညာ , ဘယ်ခါ ဘယ်ဆို မူညွှန်ညွှန်း။
- ၁၆။ ဖွားမြင်ပြီးနောက် , ငါးရက်မြောက်သော် , ရှစ်ယောက်
ပုံ့ဖွားကဲ့သို့၊ လက္ခဏာများကို၊ ရှစားပြီးက၊ မည်နာမ၊ သိဒ္ဓား
ဟု မူညွှန်သတည်း။

ပဋိသန္တ မနေထိုက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်
ဘရာရွှေ မယ်တော်တိုင်း ၃ ရက်ကြားလျှင် စုတေရမဲ့ မဗ္ဗာ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် အလောင်းတော်များ ပဋိသန္တမနေ
ခင် မယ်တော်၏ အသက်တမ်းကို ကြည့်ကြရလေသည်။

- ၁၇။ ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်ပြီးနောက် ၅ ရက်မြောက်
သောအေါ် မမည်းတော် သုဒ္ဓိဝန် မဟာရာဇာသည်
လက္ခဏာကျမ်းနှင့်တက္ကာ မောင်အတတ်၍ အဆုံးတိုင်အောင်
တတ်မြောက်ကုန်သော ပုံ့ဖွား၊ တရာ့ရှစ်ယောက်ကို ပိုင်
ခေါ်၍ နှံသာမျှိုးစုံ လိမ့်းကျိုးထားသော နေရာဝယ် ပန်း
ပေါက်ပေါက် ကြော်နှံးယနာ ထမင်းကို ကျေးလေသည်။
ထို့နောက် အတတ်ဆုံး ပုံ့ဖွားရှစ်ယောက်ကို ရွှေးချယ်၍
ဘုရား အလောင်းတော်၏ ရုပ် လက္ခဏာကို ကြည့်ရှစ်
လေသည်။

ထိုအေါ် ၃၂ ပါးသော ယောက်းမြတ် လက္ခဏာကို တွေ့ရ၍
? ယောက်သော ပုံ့ဖွားတို့က “လူ တော်မှာ နေလျှင်
ပန္တမအကြော်

- ၁၇။ လောင်း သိဒ္ဓား၊ ဘယ်အရှယ်ကျွဲ့၊ ရာဇာတိသိုက် ခံသနည်း။
- ၁၈။ ဆယ့်ခြောက်နှစ်လောက်၊ ရယ်တော်ရောက်၍၊ တတ်မြောက်
သိဒ္ဓား၊ လောင်း သိဒ္ဓား၊ ရာဇာတိသိုက်ခံသတည်း။

စုကြောမင်း၊ တော့ထွေ့ကျွဲ့လျှင် ဗုဒ္ဓ အစ် (ဘုရား)
ဖြစ်ပါလိမ့်မည် ”ဟုဟောပြောကြ၏။ အငယ်ဆုံးကောဏ္ဏည်
ပုံ့ဖွားကမူ “ မှချု ဘုရား ဖြစ်ရမည် ” ဟု ဟောတော်မှာ
လေသည်။

ထို အဆာာအတိုင်း လူ့တော်မှာ နေသည်ဖြစ်စေ၊ တော့
ထိုကိုသည်ဖြစ်စေ၊ ရမည့်အကျိုးကား မယုတ်လျော့နိုင်၊
လို့ရာအကျိုး ပြီးစီးရမည်သာ ဖြစ်၍ ပါ့လို့ “ သိဒ္ဓား ” ဟု
နာမည်မည့်ကြ လေသည်။ [သိဒ္ဓား = ပြီးစီးသော + အထွေ =
အကျိုးရှိသူ။]

- ၁၉။ ဘုရားအလောင်း သိဒ္ဓားမင်းသားသည် သက်တော် တဆယ့်
ခြောက်နှစ် ရှိသောအေါ် မင်းသားတို့ တတ်သင့်သော
အတတ်များထဲတော်မြောက်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအေါ် ရာဇာတိသိုက်
ခံတော်မှာသည်။ [“ အသိုးသက် ” ဟု အသိုးသော ပါ့လိုကို
“ အဘိုးသိုက် ” ဟု ခေါ်၏။ ရှင်ဘုရင် မြောက်သောအေါ်
ရရစ်ဖြင့် ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းခြင်းတည်း။]

ပန္တမအကြော်

၁၉။ မောင်းမတ္ထိကား၊ ဘယ့်လောက်များ၍၊ ထိပ်ထားအတူ၊ ဘိသိက်ယူ၊ ဘယ်သူ မိဖုရား ဖြစ်သနည်း။
၂၀။ မောင်းမတ္ထိကား၊ လေးသောင်းများ၍၊ ထို အများဝယ်၊ ထိပ်ထားဖွယ်မှာ၊ လနှစ် နေ့နှင့်၊ အသရေတင့်သည့်၊ အကျင့် သင့်၊ လူ-ပေါ်၊ ရှုရေး ယသော်စရာတည်း။

၂၀။ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်သောအခါသာကိုဝင် မင်းဆွဲမင်းမျိုးတို့သည် အရှယ်ရောက်သော သီးတော်များကို ဆက်သု (ပေါ့ပို့) ကြ၏၊ ထို အားလုံး င့် သောင်းရှိ၏၊ ထို င့် သောင်းကို “မောင်းမ=မိဖုရားငယ်”ဟု ခေါ်၏။
မယ်တော် မာယာနှင့် မောင်နှမအရား တော်သော သူပုံမှန် သာကိုဝင်မင်းမှာ “ယသောဓရ (ယသော်ဓရ) ”ဟု ခေါ်သော သီးတော်ရှိ၏၊ ထို သီးတော်သည် အကျင့်သိက္ခာ အလိမ္မာအားဖြင့် သင့် သင့် အလိမ္မာအား ရှုပ်ဆင်းမှာ ရှုကြသီးဝါဝါပြုပြစ်ရှု အလျှေအရာဝယ် ဆိုစရာ မရှုသဖြင့် “ပေါ်”ဟု ခေါ်ထိုက်၏။ [“ပေါ်-အသယ်မှာ ဆုံးဖွယ်ရှု ရှုတော့အံ့နည်း”] ဟူသော ပါဌိစကားကို “ပေါ်”ဟု သုံးစွဲကြသည်။

ထိုကဲ့သို့ အလျေပေါ်း အကျင့်သိက္ခာ အလိမ္မာ သင့် ဖြစ်သော ယသောဓရ မင်းသီးကလေးသည် ဘုရား အလောင်းနှင့် ဘိသိက်အတူ ခံယူဖို့ရာ လနှင့် နေ တင့်တယ် သကဲ့သို့ ကြက်သရေရှိရကား မောင်းမ င့် သောင်းတို့၏ ထိုကဲ့က ထားရသော မိဖုရား ဖြစ်လေသည်။
ပုံမှန်ကြိုး

J ၁။ မင်းဖြစ်ပြီးသော်၊ ဘယ်နှစ်းပေါ်၊ စံပျော် ဘယ်သို့ နေ သနည်း။

J J။ ရုံး-သူး၊ သူရုပ္ပါ၊ နှစ်းမ သုံးဆောင်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်၊ ဘုန်းခေါင် လျည့်စီ စံသတည်း။

J J။ ခမည်းတော် သူဇ္ဈိုဒ် မဟာရာဇာသည် ထားတော်ကို စကြာမင်း ဖြစ်စေလို၏၊ တော်ထွက်၍ ရသေ့ရဟန်းပြုခြင်း (ဘုရားဖြစ်ခြင်း)ကို မလိုလား၊ ထို့ကြောင့် တော်ထွက်၍ မသားနှင့်အောင် အလွန် ခမ်းနားသော နှစ်းမသုံးဆောင် စီမံ၍ ၁၆ နှစ် အရွယ်တော်မှာ ရှုပ်ဘုရင့် အရာကို လွှဲဘပ် တော် မူလေသည်။

ရုံးမည်သော နှစ်းတော်သည် ဆောင်းရာသီး၍ စံတော်မူဖို့ရာ ဘုံအဆင့် ၉ ယုပ်ရှိ၏၊ သူ့သူ မည်သော နှစ်းတော်သည် မိုးရာသီး၍ စံတော်မူဖို့ရာ ဘုံအဆင့် ၇ ယုပ်ရှိ၏၊ သူရှုမှု မည်သော နှစ်းတော်သည် နှေရာသီး၍ စံတော်မူဖို့ရာ ဘုံအဆင့် ၅ ယုပ်ရှိ၏၊ ထို နှစ်းတော်တစ်ဦး၌ နေသူအားလုံး (အယုတ်ဆုံး တံ့ခါးစောင့်မှ စု၍) မိုးမတွေ့ချည်းသာ ဖြစ်၏၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထို နှစ်းမ ၃ ဆောင်ဦး ရာသီးလိုက် တလျှော့စီ စံတော်မူကာ လွန်စွာချမှုတော် မူလေသည်။

ဤအားလုံးကိုခြုံ၍ ဤကျမ်းနှင့် လျော်အောင် ပြုတယားသော လယ်တိုးဆရာတော် ဘုရား၏လက်ာကို မှတ်သားရန်၏၊ ထို ပုံမှန်ကြိုး

လက်ဗျားမဟာသဏ္ဌာန်၊ ဟူသည် ယခု သဏ္ဌာန် မဟုတ်
ထိုစဉ်က အသုံးပြုသော သဏ္ဌာန်တည်း၊ လပြည့်ကိုလည်း
“လပြု” ဟု ဖတ်၊ မြေကြီးကိုလည်း “မဟု” ဟု ပါ၍လဲ
ခေါ်သည်။

[လက်ဗျား] သရွှေ့ယူကာ၊ ထယ်လကြာသော်၊ မဟာသဏ္ဌာန်
ခြောက်ဆယ်ရှုစွဲ၊ ကဆုတ်လပြည့်၊ သောကြာနောင်းထိ
ချမ်းမြေးစုံသုံး၊ လူမှုနိုင်၊ မဟု ထို့ကိုဆုံး၊ ဖွားတော်မူ၍၊
ခြောက်မူပါမျစ်၊ ဆယ်ခြောက်နှစ်သော်၊ နှစ်းသစ်ထိုးဖြူ။
ဆောင်းတော်မူသည်၊ နှစ်းသူဆွဲတို့ ချမ်းသာဖို့။

ပဋိမာအန်း ပြီး၏

အမှား။ ။ကြုံအခိုး ထိုအောင် ဘုရားအလောင်းတော်ပါရိုင်
ဖြည့်ခဲ့ပဲ့၊ တုသိတာနတ်ပြည့်၏ စံတော်မူပဲ့၊ ထို တုသိတာမူ
လပြည့်၏အမှုး အမြှတ်ဆုံး သာကိုဝင် မင်းမူးမှာဖြစ်ရပဲ့
စကြားမင်း ဖြစ်လောက်အောင် ရုပ်လက္ခဏာ ကောင်းပဲ့၊
ထိုးနှစ်းစံပဲ့များကို သိကြရပြီ။ နောက်အခိုးနှင့် ထိုများ
ကြိုးကျယ်သော စည်းစံမြို့တော်လည်း စွဲနှစ်းချို့ တော်
ထွေကိုတော်မူပဲ့ကို အားရဖွယ့်ရှာ ထွေကြရပါလိမ့်မည်။

x   x   x   x   x   x

ပဏ္ဍာမာကြိုး

မှုဒ်ဝင် အောမေးအင်

၅၇

ဆောင်းအခန်း

[နိမိတ်ကြီး င့် ပါးမြင်၍ ဘာတွက်တော်ရှုခြင်း။]

- ၁။ နှစ်ပေါင်း မည်ပျော်၊ လောင်းမှုဒ်၊ ရာဇ်စည်းစံ စံသနည်း။
- ၂။ ဆယ့်သုံးနှစ်ပျော်၊ လောင်းမှုဒ်၊ ရာဇ်စည်းစံ စံသတည်း။
- ၃။ ထိုးနှစ်းစံတို့၊ နှီးအရှင်၊ ဘယ်တွင် သံဝေ ပြစ်သနည်း။
- ၄။ ဥယျာဉ်တော်သာ၊ ထိုးအလောင်း၊ အုံ နာ သူသူ၊
ရှုတ်းဟူ၍၊ လေးအူနိုင်း၊ နှစ်ပြု ထိုးကြား၊ ခွေးစံ
ဤြိုင်း၊ ထိုးခါးတွင်၊ နှီးရှင် သံဝေ ပြစ်သနည်း။

၂။ ဘုရားအလောင်းတော် သို့ကြည့်မင်းသည် တဆယ့်သုံးနှစ်ပျော်
ထိုးနှစ်းစံတိုးစံ စံသားတော်မူ၍ သက်တော် ၂၉ နှစ်
ရှုံးလေပြီ၊ ထိုးအရှင်ရောက်မှုပင် အတွင်း ဥယျာဉ်တော်လည်း
ရင့်သနတော် မူလေ၏။

၃။ ထိုးသို့ ဥယျာဉ်တော် ရှုံးအို့နှာ ဥယျာဉ်တော်သို့ အကြောအရုံး
များစွာဖြင့် ထွေကိုလာသော ဘုရား အလောင်းတော်အား
သွေ့ဝါးစွာသုံး ရုပ်နှစ်းနတ် ပြုဟွာများသည် သူအိုး
သူနာ—သူသေ — ရုပ်နှစ်း ဟူသော င့် မျိုးကို ဖုန်ဆင်၍
ဘုရားအလောင်းနှင့် (မေးလျှင် ပြုဖို့ရ) ရထားမောင်းသူ
မြင်ရုံးများ ပြုကြလေသည်။

ဘုရား အလောင်းသည် ထိုးအရှင်အထိ သူအိုး— သူနာ — သူသေ
တို့ကို မမြှင့်သူးသေး၊ မမြှင့်အောင်လည်း မမည်းတော်က
(၈)   ပဏ္ဍာမာကြိုး

- ၅။ သံဝေဖြစ်စဉ်၊ ဘယ်သိလျှင်၊ မီရှင် ထပ်၍ ကြံးသနည်း။
- ၆။ ဥယျာဉ်မဂ်တဲ့၊ ကန်တော်သာမှု၊ ပြန်းဘလေသာ်၊ ရထားပေါ်ဝယ်၊ သားတော် ဖွားကြောင်း၊ သတင်းကောင်း၊ ထပ်လောင်း ကြားရပြန်သတည်း။

အထူး စောင့်ရှောက်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် ဥက္ကာတော်ရင့် ချိန်မှာ ပဋိမစရှိ တမျိုးပြီးတမျိုး အစဉ်အတိုင်း မြင်ရသော ဘုရားအလောင်းသည် အလှန် ထိတ်လန်၍ နှစ်းစည်းစိမ် တွင် မပျော်ရှင်နိုင်အောင် စိတ် ဤ [ဖြင့်တော် မူလသည်။
[သံဝေဂါး=ဥက္ကာနှင့်ယုံုပြု၍ ထိတ်လန်ခြင်း။]

ထို့နှင့် သံဝေဂြုံးတော်စဉ် တရားကျင့်နေသော ရဟန်းတော်အဆွင် ကိုမြင်ရသောအခါ အားကျေတော်မူလကား- “တော့ထွက် ရှုံးရဟန်းပြုတော့မည်” ဟု အကြံးဖြစ်တော်မူလသည်။
[သူအိုးစသော င့်ပါးကို သံဝေဂြုံး၏ အကြောင်း နိုင်ဖြစ်၍ “နိမိတ်ကြား င့်ပါး”ဟု ခေါ်၏။]

၇။ ဘုရားအလောင်းသည် ထို့နေ့အဖွဲ့ ဥယျာဉ်တော်ဝယ် ခါတိုင်းကဲ့သို့ မပျော်ပါ ညနေစောင်းဆော် ဥယျာဉ်တော် မှာ ရှုံးသော မဂ္ဂလာ ရောကန်တော်ဝယ် ရခေါ်းတော်မေ၏၊ ထို့နောက် နှစ်းတော်သိပြန်ဖို့ရန် ရထားပေါ်သွေးရောက်လျှင် ပင် “ ယသောဓရ မိပုရားမှ သားဦးရတနာ ဖွားမြင် ကြောင်း ” သတင်းကောင်းကို ကြားရလသည်။
ပွဲမဆောင်း

- ၂။ သားတော် ဖွားအင်၊ ကြားလိုက်လျှင်၊ စိတ်ကို ဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။
- ၃။ သားတော်ဖွားအင်၊ ခရာနားဆင်ရှုံး၊ ကြားလျှင်ကြားချင်း၊ အချုပ် ပြင်း၊ ရှိုးတွင်းခြင်ဆို ပို့သတည်း။
- ၄။ အချုပ် ပြင်းစွာ၊ ပြုံးသော် နှိတ်မှာ ဘယ်သို့ မိန့် သနည်း။
- ၅။ ရာဟုပေါ်၊ ငါးကိုသာလျှင်၊ မြစ်ဗုံးဖို့ သားတော်ကို၊ ဤသို့ ထို့ခါ ပို့န့်သတည်း။

၆။ သားတော်ဖွားမြင်ကြောင်း ကြားလျှင်ကြားချင်း ချုစ်ခင် နှစ်သက်မှ ပီတီသည် အရှိုးတွင်းက ပြင်ဆို အထိ စိမ်သား လောက်အောင် ပြုံးပေါ်လာလသည်။ ထို့သို့ ပြုံးပေါ် လာ၍ စဉ်းစားသည်မှ—

“ သားတော်တယာက် အထွက် ဤမျှလောက် အနောင်အဖွဲ့ ကြီးနေလျှင် နောင်အခါ သားတော်အများ ပြုံးပေါ်လာ လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သာ၍ တော့ထွက်ဖို့ ခဲယဉ်းလိမ့်မည် ” ဤသို့ တွေးတော်မူကာ “ ယနေ့ညပင် တော့ထွက်ဖို့ ” ဟု ကြံးစည်တော်မူလသည်။

၇။ “ ရာဟုပို့သည် လကို ဖမ်းသကဲ့သို့ တော့ မထွက်နိုင် အောင် င့်ကို ဖမ်းမည် သားတော်ပါ ” ဟု တွေး၍ “ ရာဟု အာတော်=ရာဟု ဖွားပြု ” ဟု နှုတ်တော်က မြှိုက်လိုက်လေ၏၊ ထိုစကားကိုကြား၍ သားတော်ကို “ ရာဟုလာ ” ဟု နာမည် မှည့်ကြသည်။ [ရာဟု=ရာဟုကဲ့သို့+လာ-ဖမ်းယူတတ်သူ။]

ပွဲမဆောင်း

- ၁၁။ နန်းတော် ရောက်ခါ, လောင်းလျှာ, စိတ်မှာ ဘယ်သူ့
ဖြစ်သနည်း။
- ၁၂။ နန်းတော်ရောက်သော်, အလောင်းတော်စည်း, မပျော်
မရွင်, စက်ရာခုံင်, ကပ်ဗုံင် စက်တော်ခေါ်သတည်း။
- ၁၃။ စက်ရာထဲနဲ့, ဘာကိုပြင်, ဒီရှင် ဘယ်သူ့ ဖြစ်သနည်း။
- ၁၄။ သန်းခေါင်ကာလ, စက်ရာထဲသော်, မောင်းမ ခြွှေ့ရုံ၊
အိပ်ကြဟန်ပြင်, သူသာန် ထင်, ဒီရှင် ထဲကို ကြ
သတည်း။
- ၁၅။ နန်းတော်သူ့ ရောက်သောအခါ တို့မှတ် ဖြေဖျော်ကြသည်
ကို ဝါတိုင်းကဲသူ့ ပျော်ပျော် ဆိုင်ရှင် မရှုစားလို့ပဲ စက်ရာ
ပေါ်ဝယ် စက်ဒတ်ခေါ်လေတော့သည်။
- ၁၆။ ဘုရားအလောင်းတော် စက်တော်ခေါ်ယျာင် အခြေခံရုံ
မောင်းမတုံးလည်း အနီးအပါး၌ အိပ်ကြလေသည်၏ နံ့သာ
အိမ်းများလည်း လင်းလျက်ရှိ၏၊ မောင်းမတုံးလည်း ဒေါ်ပေါ်
ပေါ်ပေါ်နှင့် တချို့က သွားရည်ကျလျက်, တချို့က
လျှောထွေ့လျက်, တချို့က ယောင်ယမ်းလျက်, တချို့က
လည်ပင်း တစောင်းကျလျက် အိပ်နေကြော်၏။
- ဘုရား အလောင်းတော်သည် သန်းခေါင် အချိန်ဝယ် စက်တော်
ခေါ်ရာမှ နှီးသောအခါ ထို အိပ်ပျော်နေကြပုံကို ပြု၍
ပိမိကိုယ်တိုင် နန်းတော်မှာ နေရသလို့ မထင်ပါ သူသာန်
ပွဲမအကြို့

- ၁၇။ တော့ထဲကိုဖို့ရန်, စိတ်တော်ကြံ့, ဘယ်ထံ ဘာကိုပြုသနည်း။
- ၁၈။ တော့ထဲက် ဖို့ရန်, စိတ်တော် ကြံ့၍, မောင်စန်း နှီးကာ,
မြင်းတော်သာ, ပြင်လာခဲ့ဖို့ မိန့်သတည်း။
- ၁၉။ မြင်းတော် ပြင်စဉ်, ထိုချိန်ထဲင်, ဒီရှင် ဘာကိုပြုသနည်း။
- ၁၁။ ဖွားစ သားတော်, ရှုအံဝြော်၍, ယလော်ခာရာ, ဆောင်
တော်သာ, ထိုခါ လှပ်းတော်မူ သတည်း။

သင်းချိုင်းမှာရောက်နေရသလို့ အိပ်နေသောမောင်းမတုံးကို
လည်း သူသေတွေ့လို့တွေ့ဗို့ကာ, ယခုပင် တော့ထဲက်တော့
မည် ဟု ကြံ့တော်မူလေသည်။

- ၁၆။ တော့ထဲကိုဖို့ ကြံ့တော်မူပြီး အနာက် (အလိုဂျိလျှင် အသင့်
နှီးအောင်) တံ့ခါးခဲ့ကိုခေါင်းအံ့၍ အိပ်နေသော အတော်း
ဝန် ဆန္ဒကို နှီး၍ “ကဏ္ဍက” မြင်းတော်ကို ပြင်ခဲ့ဖို့ရန် မိန့်
တော်မူလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဆန္ဒသည် ဘုရားအလောင်းလို့ တော့မထွေ့စေလို့
စကြောင်းသာ ဖြစ်စေလို၏၊ ထို့ကြောင့် မြင်းတော်ကို မပြင်လို့
သော်လည်း အမိန့်ကို မလွန်စန်း၌၍ ပြင်ရလေတော့သည်။

- ၁၈။ ဆန္ဒအမတ် မြင်းတော်ကိုပြင်နေစဉ် ဖွားခါး သားတော်
ကို ရှုစားတော် မူလို၍ ယသောခာရာ မို့ယား၏ အဆောင်
တော်သူ့ ကြံ့တော်မူလေသည်။
- ၁၉။ ပွဲမအကြို့

၁၉။ ဆောင်တော် အနား၊ လောင်း ဘုရား၊ မိတ်ထား ဘု၏။
ဖြစ်သနည်း။

၂၀။ ဖားစ သားတော်၊ ပွဲ့လိုသော်လည်း၊ ယသော်နီးမည်၊
ခိုးရိုပ်သည်ကြောင့်၊ မချိပ္ပါးပဲ၊ မိတ်အားခဲ့၊ မနဲချုပ်၍
ပြန်သတည်း။

၂၀။ ထိုအခါ မိဟရား၏ အဆောင်တော်ဝယ် နှံသာတိုင်များ
ပေါ်မှန်မြှင့် လင်းလျက်ရှုံး၏၊ မြေလေးပန်းတို့၏ အလယ်မှာ
သားတော်နှင့် အတူ ယသောဓရ အပိုစက်တော် မူးနေ၏၊
ဘုရား အလောင်းတော်သည် အဆောင်တော်၏ တံ့ခါး
ခံပေါ်၍ ခြေတော်တင်၍ ရပ်ကြည့်နေ၏၊ သားတော်ကို
မြင်လျှင် ပွဲ့ယူလိုက်ချင်၏၊ ပွဲ့ယူလျှင်ယသောဓရ နီး၍
တော့ထွက်ဖို့ အရေးကား စေးသွားပေတော့မည်၊ သို့ဖြစ်၍
သားတော်ကို မပွဲ့ယူတော့ပဲ “ ဘုရားဖြစ်မှ သားချစ်ကို
ရှုံး ” ဟု စိတ်အားတော်ခဲ့၍ မနဲကြီး ချုပ်တည်းကာ
ပြန်လှည့်တော် မူးပဲ သည်။

၃၅၌၍။ ။ ဆန္ဒအမတ် မြင်းတော်ကို ပြင်သော အခါ
ကဏ္ဍကြုံးသည် အလွန် ဝမ်းသာစွာ မြေသီးလေ၏။
သို့သော် မနီးအောင် နတ်တို့က ပြုလုပ်ထားသဖြင့် မည်သူမျှ
မန္တုးကြခဲ့။

ပုဂ္ဂမအဖြို့

၂၁။ ယသော်ဓရ၊ ခန်းဆောင်သာမှု၊ ပြန်လာပြီးလျင်၊ ခိုးအရှင်၊
ထိုင်းဘာကို ပြုသနည်း။

၂၂။ ယသော်ဓရ၊ ခန်းဆောင်သာမှု၊ ပြန်လာ ပြီးသော်၊
မြင်းတော်ကဏ္ဍက မတ်ဆန္ဒနှင့် တက္က အတူ၊ ထူက်တော်မှု၊
ရှုးရှု တော့သို့ ပြန်းသတည်း။

၂၃။ တော့ထွက်လေရာ၊ ထိုအခါ ဘယ်မှာဘယ်သူတားသနည်း။

၂၄။ ယာဉ်ပုံ စကြား၊ ဂု ရက် ကြားလျှင်၊ ရောက်လာတော့မည်၊
သို့ဖြစ်သည်ကြောင့်၊ ပြန်လည်စောင့်းခဲ့၏၊ မာရ်နတ်သား၊
ဆီးတား တောင်းပန် လေသတည်း။

၂၅။ ယသော်ဓရ၏ ခန်းဆောင်မှ ထွက်တော်မူလာ ပြီးလျှင်
အသင့် ပြုတ်ထားသော ကဏ္ဍက မြင်းတော်ကို စီး၍ ဆန္ဒ
အမတ်နှင့်အတူ တော့ထွက်တော်မူလေသည်။

၂၆၌၍။ ။ မြေးထိန်းတို့သည် မြင်း၏ အမြိုးရေးကို ခွဲကိုင်ကာ
ခြေး ဖက်ဖြင့် မြင်း၏ ပေါင် ၂ ဖက်ကို မြှုံးရှင်ပတ်၍
လိုက်ကြရ၏၊ ဂိုရ အမတ်ဖြေးသည်ပင် ပုဂ္ဂိုလ်က နတ်ဘိသုး
နောက်ထို့ ပြုနည်းဖြင့် လိုက်သွားခဲ့ရသူးသည်။

၂၇။ ထိုထို ထွက်တော်မူလာ၍ မြို့တံ့ခါးပြင်ဘက်ထို့ ရောက်
သောအခါ မာရ်နတ်သားသည် ကောင်းကင်း၍ ရပ်လျက်
“ ဂ ရက်ကြားလျှင် ဂ ကျွန်းလုံးကို မာစိုးရသော စကြားမင်း
ဖြစ်ဖို့ရှင် စကြား ယာဉ်ပုံတော် ရောက်လာပါ လိမ့်မည်။
တော့မထွက်ပါနှင့် ” ဟု ဆီးတားလေသည်။

ပုဂ္ဂမအကြို့

၂၅။ မာရ်နတ် တားသော်, နှိုလောင်းတော်, ထုတ်ဖော် ဘယ်သို့ မိန့်သနည်း။

၂၆။ ယာဉ်ပုံစကြား, မရှာက်မည့်ခါကို, ကောင်းစွာ ငါသီ, လိုမရှိ ဟူ, အတိ အလင်းသာ, ငြင်းဆန်း၊ ထွက်လာမြှုပ်နည်း။

၁၃။ နတ်နှင့်ပြဟွာ, ထိချိန်ခါ, ညီညာ ဘယ်သို့ ဝိုင်းသနည်း။

၂၈။ နတ်နှင့်ပြဟွာ, ထိချိန်ခါဝယ်, ညီညာဝိုင်းအဲ, ပန်းမျိုးစုဖြင့်, မီးစုထွန်းကာ, ရွှေနောက်မှာ, ပဲယာ လိုက်ပါကြ သတည်း။

၂၉။ မာရ်နတ် တားသောအခါ “ အို မာရ်နတ် ... ဂု ရက် ကြာလျှင် စကြာရတနာ ရောက်လာမည့် အကြောင်းကို သိပါ၏၊ ထို စကြာမင်း စည်းစိမ့်ကိုလည်း အလိုမရှိပါ ဗုဒ္ဓ ဖြစ်အောင်သာ ကြီးစားတော့မည် ” ဟု ငြင်းဆန်းထုတ်မြှုပ်နည်းတော်မူလေသည်။

၂၀။ ထွက်တော်မူလာသောအခါ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် စောင့်မြော် နေကြသော နတ် ပြဟွာတို့သည် အလျှော်ပျော်ရှုရှင်ကြသဖြင့် တခါးက မီးရောင်စုံသိထွန်းရှု, တခါးက ပန်းပေါက်ပေါက် နှင့် ပန်းမျိုးစုံ ကြဖြန်း, တခါးက ဘုန်းတော်ဖွဲ့ ဂိုဏ်တို့ ရှုတ်ဆုံး ခဲ့ယာ ရွှေနောက်က အလုန် ကြည့်နှုန်းရှု လိုက်လာကြလေသည်။
ပုံမာဏီ

၂၁။ ပြဟွာနှင့် နတ်, ခြံရုပ်၍, ထွက်လတ် ပြီးနောက်, ဘယ်ချိန်လောက်, ဘယ်ရောက် မြန်းတော်မူသနည်း။

၂၂။ ပြဟွာနှင့် နတ်, ခြံရုပ်၍, ထွက်လတ်လေရာ, မီး သောက်ခါ, နောက်မာမြှုပ်ကမ်း ရောက်သတည်း။

၂၃။ ထိုသို့ ထွက်လာသော ဘုရားအလောင်းတော်သည် နံနက် လင်းသောအခါ အနောက်မာမြှုပ်ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူ၏၊ ထို့နောက် ဤဖက်ကမ်းမှ ဟာဆင် ရှုစ်ခုသာ ဝေးသော ဟံ့ဖက်ကမ်းသို့ ကူးဖို့ရန် ခြေတော်ဖြင့် အချက်ပေးလိုက်ရာ မြင်းတော်လည်း လားကနဲ့ ခုန်ကျော်၍ ဟံ့ဖက်ကမ်းပေါ် သို့ ရောက်လေသည်။

ထိုသို့ တော့ထွက်တော်မူရန်သည် ဝ ဝါဆိုလပြည့် (ကျားမဝ်းဖြင့် ပုံတ်သားအပ်စာ) တန်းလာနှုန်းဖြစ်၏၊ ထိုအားလုံးကို ခြုံ၍ (သင့်လော်အောင် ဖြတ်ပိုင်းထားသော) လယ်တို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လက်ာကား။

ထက်။ နန်းသစ် ထိုးပြု, သောင်းတော်မူ၍, ရွှေယ်မူ နှုံး, နှုံးဆယ်ကိုးဝယ်, လေးမျိုးနိမိတ်, နတ်ပြဟုံတ်ကြောင်း, ရွှေစိတ်ဖြစ်ပြု၍, သံဝေပိုက, ဝ ဝါဆိုလပြည့်, ကျားမဝ်း နောင့်ယုံး, ချုပ်းမွှေ့ ရရှိ, တော့ရုပ်လုံးသည်, ပင်စုံမြိုင်ရှိပ် နန်းမှာကို။

ဘန္ဒာအန်း ပြီး၏

(၅) ပုံမာဏီ

သထွေမ အခန်း

[ရဟန်ပြုသည့်မှ ဖျို့ ဘုရားဖြစ်သည့် အထိ။]

- ၁။ နောက်မာ ကမ်းပေါ်၊ ဓရက်ဆတ်သော်၊ ဆံတော် ဘယ်သို့ ပယ်လုပ်လုပ်း။
- ၂။ နံ့သာကြိုင်လျှောင်၊ ဆံ့ဥသျောင်ကို၊ ဘုန်းခေါင် ရွှေလက်၊ သုန်လျက်ပြင်၊ တဘက်ကိုင်ကာ၊ ကိုယ်တိုင်သာ၊ ကောင်းစုံ၊ ပယ်ရိတ်ပါသတည်း။
- ၃။ ပယ်ရိတ် ပြီးသော်၊ ထို့ ဆံတော်၊ ဘုန်းမော် ဘယ်သို့ ပြုသနည်း။
- ၄။ ပုံခွဲကန်၊ ပြစ်မည်မျိုးမျိုး၊ ဤ ဆံကေသာ၊ ကောင်းကင်မာ ပင်၊ ကောင်းစုံဘဏ်ရန်၊ စိတ်တော်ကြံး၊ မိဋ္ဌာန်ပြောက်၍ ပစ်သတည်း။
- ၅။ ဘုရား အလောင်းတော်သည် အနောက်မာ မြှစ်ကမ်း၏ ဆံသောင်ပြင်ဝယ် မြှင်းပေါ်မှ ဆင်းတော်မှု၏၊ ထို့ နောက် ဆံ့ဥသျောင် (ဆံယုံးတော်) ကို လက်တပက်ပြင်း ကိုင်၍ သန်လျက်ပြင်း ကိုယ်တော်တိုင် ပယ်ရိတ်လေသည်။
- ၆။ ထို့ နောက် ဆံယုံးတော်ကို “ ဘုရားပြစ်မည် မူန်လျှင် ဤ ဆံတော်သည် ကောင်းကင်၍ တည်စေသော် ” ဟု မိဋ္ဌာန်၍ ကောင်းကင်သို့ ပြောက်ပစ်လိုက်ရာ ကောင်းကင်မှာပင် တည်နေလေသည်။
ပုံမှုအကြောင်း

- ၅။ ဧ ဘာင်းကင် တည်လတ်၊ ဆံတော်မြတ်၊ ဘယ်ရပ် ဘယ်မှာ ကိန်းသနည်း။
- ၆။ ကောင်းကင် တည်မှု၊ သီကြား ယူ၍၊ ဇူးမော်၊ အပည် ရှိသား၊ စေတီတော်မှာ၊ ထာပနာ၊ ဝတီးသာ၌၊ ကိန်းသတည်း။
- ၇။ သပိတ် သက်နှုံး၊ ရှိပို့မြင်း၊ လူခါ့န်းဘယ်သူ ပြုသနည်း။
- ၈။ ယဉ်ကာရု၊ အမည် ရသည့်၊ ရွှေးက သဟာ၊ မင်းမြှား၊ ဆင်းကာ ကပ်ထူပါသတည်း။

- ၉။ ကောင်းကင်၍ တည်နေသော ဆံတော်ကို ရတနာ ပန်းကလာပ်ပြင်း သီကြားမင်း ခံယူ၍ တာဝတ် သာနတ်ပြည့်၍ ဇူးမော်စေတီ တည်ပြီးလျှင် ထို စေတီတော်မှာ ထာပနာ လေသည်။ [ထာပနာ = အတွင်း၌ သွင်းထားခြင်း။]
- ၁၀။ ကသာပ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌ မြဖကို ပြုစု လုပ်ကျေးနေသာ ယဉ်ကာရု (အိုးလုပ်သွား) နှင့် ငါတ္ထု ဘုရားအလောင်း “ ဇောတိပါလ ” လလင်သည် မိတ်ဆွေ သဟာ (သဟာယ်ချင်း=သူလယ်ချင်း) ဖြစ်ကြ၏။
ဘုရားအလောင်း တော့ထိုက်တော် မူလာရှိနို့ ထို့ ယဉ်ကာရု သည် ပြုဗျာမင်းပြစ်နေ၏၊ ရွှေးက သဟာယ်(သူလယ်)ချင်း ပြစ်ဖူးသော ထို့ ယဉ်ကာရု ပြုဗျာသည် ရဟန်းပြုလိုသော ဘုရားအလောင်းအား သပိတ်နှင့် သက်နှုံးကို လူခါ့န်းလာ လေသည်။
ပုံမှုအကြောင်း

- ၉။ မြင်းတော်ကဏ္ဍက, မတ်ဆန္ဒတို့, ပြန်ကြသလား, ဘယ်လို့
များ, ထူးခြား ဖြစ်ပါသေးသနည်း။
- ၁၀။ မြင်းတော်ကဏ္ဍက, မတ်ဆန္ဒတို့, ပြန်ကြဖို့ရှာ, ပိုင်သောခါ
ဝယ်, ပြန်ရှာပြီးနောက်, မျက်ကွယ်ရောက်သော်, မြင်းတော်
ဝမ်းနဲ့, နှလုံးကဲ့, သေပဲ ဝင်ရှုံးသတည်း။
- ၁၁။ ထို့ゆို ရဟန်ပြုပြီးသောအခါ ဆန္ဒအမတ်ကို ပြန်လတ်၍
ခမည်းတော်နှင့် မိတ္ထေးတော်တို့အား ကျိုးမာ ချုမ်းသာ
ကြောင်းကို သံတော်းဗုံးတင်ဖို့ရန် အမိန့်ရှိလေသည်။ ဆန္ဒ
အမတ်သည် မပြန်လို့သော်လည်း အမိန့်တော်ကို မလုပ်ဆုံး
ပုံးပြန် ကဏ္ဍကမြင်းနှင့်အထူး ဘုရားအလောင်းကို ရှိခိုး ဝပ်ချုပ်
ပြန်ရရှုံးလေသည်။
- ကဏ္ဍက မြင်းတော်လည်း ခဲ့ခါနီး၌ သခင်၏ နီးမြှင်းသော ခြေဖဝါး
တော်ကို လျှော်ဖြင့် လျက်ရှုံးသေး၏၊ ထို့နောက် ခဲ့ရသဖြင့်
ဝမ်းအနဲ့ကြီး နှကာ ဘုရားအလောင်း၏ မျက်စိတ်ဆုံး
အနောက်လောက်မှာ အတွင်းနှလုံးကဲ့၍ စတေပြီးနောက်
ဘာဝတို့သာနှစ်ပြည့်၌ ကဏ္ဍကနှစ်သား ဖြစ်လေသည်။

မှတ်ချက်။ ၁ ဘုရား ဖြစ်ပြီးသောအခါ ထို့ ကဏ္ဍကနှစ်သား
လာ၍ တရားနာလေရာ သောတာပန် ပြုစ်၏၊ ဆန္ဒကား
ရဟန်ပြု၍ ဘုရားကို အလွန် ချုစ်ခင် အားကိုးနေ သဖြင့်
တရားမရရှုံးသေး၊ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်းတော်မှုပြီးမှ အချုစ်
ပြုယ်ကာ ရဟန်ပြုစ်လေသည်။
ပရိမှုအဖြုံး

- ၁၁။ ရဟန်းဖြစ်က, ဘယ်ဆိုကြ, ဘယ်မှ ဘယ်သူ တွေ့သနည်း။
- ၁၂။ ရဟန်းဖြစ်က, ရာဇ်ပို့ကြ, မိမိသာရ တွေ့သတည်း။

၁၂။ ရဟန်းပြုပြီးသော အခါ အနောက်မာ မြစ်ကမ်း၏ အနီး
“အနိဂုံယ” မည်သော သရက်တော်၌ ဂုဏ်မျှ နေတော်
မူပြီးနောက် ရသေ့ ရဟန်း ပေါ်များသော ရာဇ်ပို့ကြ
ကြတော်မှု၏၊ မြို့တွင်းသီ ဆုံးခံဝင်သောအခါ “ထိုမျှ
လောက် ခေါ်မော သပ္ပါယ်၍ ၂၉ နှစ်မျှ အရွယ် ရှိသေး
သော ရသေ့ ရဟန်းကို မမြင်ဘူးကြသော မြို့သီ မြို့သား
တို့သည် “လူလော့နတ်လော” ဟု တွေးတောကာ တအံ
တယ် ကြည့်ရှုကြလေသည်။

ထို့နောက် မိမိသာရမှင်း ကိုယ်တိုင် လိုက်လာပြီးလျှင် ပဏ္ဍာဝ
တော်ခြေမှု့၊ ဆမ်းဘုံးပေးပြီး၍ ထိုင်နေသော တုရား
အလောင်းတော်ကို မြင်ရရုံမှုပြင့် အားရ ကြည်ညိုကာ
ထို့နှင့်စည်းစိမ်ကိုပေး၍ အမျိုးအာတ်ကို မေးလေသည်။

ထိုအခါ စည်းစိမ်ကို အလိုမရှိကြောင်း၊ သာကိုဝင် ချို့ယ
(မင်း)မျိုး ဖြစ်ကြောင်း၊ တရားကျင့်လို၍ ထွက်လာ
ကြောင်းကို မိန့်တော်မူရာ၊ ဘုရားဖြစ်သော အခါ မိမိ
နိုင်ငံကို အစောဆုံး ကြလာဖို့ရန် လျောက်ထားလိုက်
လေသည်။

- ၁၃။ ခုက္ခရရှိယာ , ဘယ်နေရာ , ဘယ်လောက် ကြာအောင် ကျင့်သနည်း။
- ၁၄။ ဥရုဝေလ , တော်ဌာန၏၊ ခုက္ခရရှိယာ , ခြောက်နှစ်ကြာ , လောင်းလျာ ကျင့်မိပါသတည်း။

၁၅။ [ခုက္ခရ = ခဲယဉ်းစွာ ပြုကျင့်ရသော = ကျင့်နှစ်ခဲသော + စရုယာ = အကျင့်။] လူ နတ် ပြဟ္မာ အားလုံးပင် အလုံး ပင်ပိပန်းပန်း ကျင့်မှုကို ကျော်ပေါ်လေ့ ရှိကြ၏၊ ထိုအချိန်၌ ထို ပင်ပန်းသော အကျင့်ကို ရသေ့အများ ကျင့်၏၊ တချို့ ကား ဘုရားဟုပင် ဝန်ခံနေကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ငါတိဘုရား အလောင်းတော်သည် ဥရုဝေလတော်၌ အားအင် ဗလ လျှော့စိုယ် အာစွမ်းကို သတ္တဝါတို့အား ပြုရနေရက်အောင် နှေ့မအား ညမအား အားသုန် ကြီးစား၍ တရားကျင့်တော် မူလေ့သည်။ အစားအစားလည်း လုန်စွာ နည်းပါးလေ၏၊ တနေ့လုံးမှ ပုံပြုတ်ရည်ကလေး တလက်ခုပ် လောက်သာ သောက်၏၊ တနုန့်လုံးမှ ဆီးသီးကလေးတလုံး လောက်သာ စား၏။

ဤကဲ့သို့ အစာ နည်းပါးသည်အပြင် အလုန်အမင်း ကြီးစားမှ ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်နှစ်း၍ အသားအရောလည်း ခြောက်ခန်း လွှား၏၊ ဝါဝင်းသော အဆင်းတော်သည် ညုံမဲ့လွှား၏။ ၃၂ ပါးသော ယောက်၏မြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်လည်း အများအားဖြင့် ကုပ်ပျောက် လေတော်၏၊ ရွှောက် ဝမ်းပြုနှင့် ကျောသည် ကပ်နေ၏၊ တခါကုန်းကသော် ပုံမအကြော်

- ၁၆။ ထို့မှ တဟန် , အကျင့်မှုန် , ထပ်မံ ဘယ်ဆို ပူးသနည်း။
- ၁၇။ ထို့မှတုန် , အကျင့်မှုန် , ဆူမ်းခံစား၍ ကျင့်သတည်း။

ကျို့ကြီး စွန်ရှုံး ဝွေးမဂ် (ကျို့ကြီး ထူးကျင်းမာရ်) ရှုံးတော်ကြောင့် ကျို့ကြီး မထွက်နိုင်ပဲ မူးမို့ဟု၍ လဲသွား ဖူးလေသည်။

၁၈။ ထို့ကဲ့သို့ ဒုက္ခမျှ ကျင့်ပြီးသောအခါ အစားသည်းပါး၍ ခန္ဓာကိုယ် အင်အားမရှိလျှင် “ တရား မရနိုင် ” ဟု ဆင်ခြင် တော်မူကာ ဆူမ်းခံစား၍ တရားကျင့်တော် မူပြန်သည်။ ထို့သို့ ဆူမ်းခံစား၍ မကြောခင် အသား အရောသည် နှုတ် အတိုင်း စိပြုဝါဝင်း၍ အားအင်လည်း ပြည့်လာ၏။ ၃၂ ပါးသော ယောက်၏မြတ် လက္ခဏာတော်လည်း ပြန်၍ ပေါ်လာလေ တော့၏၊ ထို့ကြောင့် မူန်မှုန် စား၍ ကျင့်သော ကြုံအကျင့်သာ အကျင့်မှုန်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဘုရားအလောင်း ခုက္ခရရှိယာ ကျင့်တော်မူစဉ် ဟန်ဂို့ (၅ ယောက် အစရှိသော) ကောက္ခည် အစရှိသော ရသေ့ ထို့သည် ကျင့်ပုံကို အလုန်အားရှုံး “ ဗုဒ္ဓပြစ်လျှင် တရားဦးနာမည် ” ဟု ပြော်လင့်ကာ ဘုရားအလောင်းကို ပြုစု လုပ်ကျွေး အေကြ၏၊ ဆူမ်းခံ၍ စားသော အခါ့ခြုံကား ခုက္ခရရှိယာ ကျင့်နေသလို အားမရကြတော့ပဲ ဘုရား အလောင်းတော်ထံမှ ခဲ့၍ မိုးဝ ပါ့ဝန်တော့သို့ လွှားရောက် နေထို့ကြလေသည်။

ပုံမအကြော်

- ၁၃။ မှုခြေဖွဲ့ယ်, နေ့ချိပ်ယ်, ဘယ်သူ ဆွမ်းတော်ကပ်သနည်း။
၁၄။ မှုခြေနှင့်မှာ, သုဇာတာလျှင်, ယနာနို့ဆွမ်း, ခွဲက်ပါကမ်း, လူခါ့နီး ဆက်ကပ် ပါသတည်း။

၁၅။ ဥရုဝေးတော်၏ အနီး “ သေနှာ ” မည်သော နိဂုံးရှိ၏၊ ထိနိဂုံးသင့်၏ ထိုးသည် “ သုဇာတာ ” မည်၏၊ ထိုးသတိထိုးသည် အပျို့ဘဝတုန်းက ပြောင်ပင်ကြီးသဲ့ ချုပ် ကပ်၍ “ အမျိုးတူ သင့်၏သားနှင့် လက်ထပ် ရအောင်, သားဦးရတနာ ရအောင် စောင်မပါ တော်တတိုင်း ပြည့်စုံလျှင် နှစ်စဉ်ပူဇော်ပါမည် ” ဟု နတ်ကို တောင်းပန် ဖူး၏။

ထိုးတော်တတိုင်း ပြည့်စုံသောကြောင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့ချိန်များနှင့်နတ်မှင်းကို နှစ်စဉ် ပူဇော်မြဲ ဖြစ်၏၊ ထို့နေ့ချိန်ကား ကျွန်မ တယောက်နှင့် အတူ နံက်စောင်းစော အပေါ် လာသောအခါ ပြောင်ပင်အောက်၌ ထိုင်နေတော်မူသော အလွန် သပ္ပါယ် လွှာပသော ဘုရားအလောင်းကိုပင် သူ့ကို စောင်းမသော နတ် ဟု ထပ်မံတ်၍ အလွန် ကြည့်ထိုးရကား နှုံးယနာဆွမ်းကို ရွှေခက်ပါ လူခါ့နီး ဆက်ကပ်လေသည်။ [နှုံးထမင်း ပျော်ပျော်ကို “ ယနာနို့ထမင်း ” ဟု ခေါ်၏၊ ယနာ=ပျော်သော့။]

ပျော်မအကြော်

- ၁၆။ နှုံးထွေး ယနာ၊ ဘုံးပေးကာ၊ ခွဲက်မှာ ဘယ်ထိုးသဲ့ သနည်း။
၁၇။ နေရာရာ၊ မြောင်းသာဝယ်၊ လောင်းလျား ရပ်နား၊ ဆွမ်းကို စား၍၍၊ ဘုရားဖြစ်ရန်၊ ယနေ့ပျော်လျှင်၊ ဆန်စွဲ ပြော၊ ခို့ခို့နှင့်ကာ၊ ရော့ပာ ရွှေခွဲက် မျေားသတည်း။
၁၈။ ဘယ်နေရာတွင်၊ နေသန်စင်၍၊ ထို့ပြင် တခန်း၊ ညနေချုပ်း၊ ကြည့်း ရွှေးရှု ဘယ်ထို့နည်း။
၁၉။ အင်ကြောင်းတော်တွင်၊ နေသန်စင်၍၊ ထို့ပြင် တခန်း၊ ညနေချုပ်း၊ ကြည့်း ဗောဓိယ်သို့တည်း။

၂၀။ သုဇာတာ၏ယနာနို့ဆွမ်းကို နေရာရာမြောင်းကို လေးဆယ့်ကိုလုတ် ဘုံးပေးတော်မူလော်၏ ထို့ထိုးဘုံးပေးပြီးလျှင် “ ယနေ့ ဘုရားဖြစ်မည် မျှန်လျှင်၊ ဟို ရွှေခွဲက်သည် ရေညာ သို့ ဆန်တက်ပါစေသတည် ” ဟု ခို့ခို့ရှုံးရွှေခွဲက်လော်၏၊ ရွှေခွဲက်လည်း ရေညာသို့ ဆန်တက်လေ တော့သည်။

၂၁။ ထို့နောက် ထို့မြောင်းနှင့် မလျမ်းမကမ်းဝယ် အင်ကြောင်း တော်၌ နေသန်စင်တော်မူ၏၊ (နေခာခါ၍ တရားပြင့်စိတ် သနရှုံးအောင် နေခြင်းကို “ နေသန်စင် ” ဟု ခေါ်၏၏၊) ညနေချုပ်း၍၍ကား ထို့နေရာမူ ဗောဓိသောင်ပင်သို့ ကြတော်မူ၏၊ ထို့သို့ ကြတော်မူရ လမ်း၌ မြှင့်မြတ်၍ ပြန်လာသော ပူးက္ခားတယောက်က ဘုရားအလောင်းအား မြှင့်စည်းကို ရှုလိုက်လေသည်။

(၁၀) ပျော်မအကြော်

၂၉

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၂၃။ မောခိပ်သာ၊ ရောက်သောခါ၊ ဆောင်းလျာ ဘယ်သို့ နေသနည်း။

၂၄။ မောခိပ်မြတ်၊ အရွှေရပို့၊ ချုပ်းကပ်လှင်ကာ၊ ဘာဝနာ၊ ကောင်းစွာပွား၍ နေသနည်း။

၂၅။ ငါတို့ ဘုရား အလောင်းတော်သည် မောခိပျော်ပိုင်သို့ ရောက်သောခါ အရွှေဖက်မှ မောခိပ်သို့ ကပ်ဝင်၍ အသင့်ယူလာသော မြက်ရှစ်စည်းကို ဖြန့်ခေါ်းတော်မူ၏၊ ထို့နောက် မောခိပ်ကို စနာက်ကျောပြုလျက် အရွှေဖက် သို့ မျက်နှာမျှ၍ တင်ပျော်ဖွဲ့စွဲ ထိုင်နေတော်မူသည်။

ထိုသို့ ထိုင်နေခြင်းကား အခြားအခါ ထိုင်နေခြင်းနှင့်မတူ၊ “အရေ အကြော အရှိုးတို့သာ ကြုံးကျော်၍ အသားနှင့် အသေး တွေ ခြောက်ခန်း သွားစေကောမှ ဘုရား မဖြစ်လျှင် ဤ တင်ပျော်ခွဲကို မဖျက်တော့အဲ”ဟု အလုန် စွဲမြေသော အံ ဝိရုယ်ဖြင့် မိဋ္ဌာန်၍ ထိုင်နေတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ထိုင်နေပြီးလျှင် အာနာပါန်မှုဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကို စီးဖြန့် ပွားများနေတော်မူသည်။

ထိုအချိန် နေ မဝင်သေး၊ မောခိပ်မှ အရွှေက်ဟောင်းများသည် တဖြောက်ဖြောက် ကြွေကျျှော် အရွှေက်သစ် အညွှန်ကလေး တွေ ထွေးသွေးသို့ကလေးများကဲသို့ ထွက်နေကာ လှန်စွာကြည် နှုံးဖွယ်ရာ အချိန်ပါပေတည်း။
ပွဲမအကြံ့

၂၅။ ထိုသို့ နေခါ၊ ဘယ်သူလာ၊ ဘာကို အရေးဆိုသနည်း။

၂၆။ ထိုသို့ နေခါ၊ ပာရ်နတ်လာ၊ နေရာပျော် လုသတည်း။

၂၇။ ထိုသို့ ထိုင်နေပုံကို မြင်ရသော မာရ်နတ်သည် အနောက် အရွှေက် ပေးလိုသော သဘောဖြင့် သူ၏ အာဏာ ပျော်ရှု ဖြစ်သော နတ်စစ်သည် အပေါ်ရီးကို ဆင့်စေ၍၍ သူကိုယ် တိုင်လည်း ဂိရိမေခလာ ဆင်ပြောင်ကြီးကို တက်စီးကာ စစ်တပ်ကြီး ချို့ လာလေသည်။

ထိုသို့ စစ်တပ်ချို့ လက်နက်မျိုးစုံ ခြိမ်းခြောက်သံ မျိုးစုံတို့ဖြင့် အနောက်အရွှေက်ပေးနေသောမာရ်နတ်ကို ဘုရားအလောင်း တော်သည် ရှုအသန့်နှင့် ကဗ္ဗားတာသိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့် တော် မှဲးသော ပါရမိတော် စစ်တပ်ဖြင့် ခုခံတော်ပူလေ၏၊ နောက်သံး၏ “ဝေသာန္တရာမင်း ဘဝတုန်းက ဒါန ပါရမိ ဖြည့်တော်မှုစဉ် အသင့်မြေကြီးသည် ပြင်းထန်စွာ တုန်လျှပ် ဖူးသည် မဟုတ်လော”ဟု မိန့်တော်မျှ၍ လက်တော်ဖြင့် မြေကြီးကို ညွှန်ပြတော်မူလိုက်ရာ သွာက်သွာက်ခါအောင် ပြင်းထန်စွာ တုန်လျှပ်လေသည်။

ထိုအခါ ဂိရိမေခလာ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် နှီးတုပ်၍ ဝပ်နေရ၏ စစ်တပ်တို့လည်း လန့်ပြီးကြ၏၍ ဤသို့ နေမဝင်မီ မာရ်နတ် ရန်ကို အောင်တော်မူပြီးနောက် တင်ပျော်ဖွဲ့စွဲ ထိုင်နေမြှုပ်နှံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို ဆက်လက်၍ ပွားများ တော် မူမလသည်။
ပွဲမအကြံ့

၂၃။ မာရ်နတ်ပင်းရန်, အောင်ပြီးပြန်, ဘယ်ဥက္က ဘယ်ချိန်
ရသနည်း။

၂၄။ ညျှော်း အလယ်ယာမ်, ပိုးဆောက်ယာမ်, ဥက္က(ပုံစံ
အာ) ရသတည်း။

၂၅။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတို့ကို ဆက်လက်၍ ဤီးစားတော်
မူသော ငါးတို့ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ညျှော်းယာမ်
အချိန်မှာ (ပုံ) ပုံမွှေ့နိုဝင်းသာနှင့်ယာတို့ကို ရတော်မူ၏၊
ထိုဥက္က၏ အစွမ်းဖြင့် ရှေးရှေး ဘဝများစွာ၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှ
အားလုံးကို သိတော်မူသည်။ [ပုံမွှေ့=ရှေးရှေး ဘဝ၌ +
နိုဝင်းသာ=နေထိုင်ခဲ့ ဖြစ်ခဲ့သမျှကို+ အနုသာတိ= အောက်မေ
နိုင်ခြင်း။]

ထို့နောက် သန်းခေါင်ယာမ်၏ ညျှော်လယ်ယာမ်၌ (ဒိ) ဒီဇဉ
စက္းကို ရတော်မူ၏၊ ထိုဥက္က၏အစွမ်းဖြင့် နတ်မျက်စိန္တု့သို့
အလွန် ဝေးကွာသောအရပ်မှာရှုံးသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ အလွန် သေးငယ်စွာသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း
ကောင်း မြင်တော်မူရသည်။ [ဒီဇဉ=နတ်မျက်စိန္တု့တူသော+
စက္း=ညျှော်အမြင်း။]

ထို့နောက် ပိုးဆောက်ယာမ်၏ နောက်ထံးယာမ် အရှင်တက်
အချိန်၌ (အာ) အာသဝက္ခာယာဥက္က၏ အရဟတ္တုမ်း
ဥက္က၏ကို ရတော်မူ၏၊ ထိုဥက္က၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်အစဉ်မှာ
ကိုန်းဝပ်နေသော ကိုလေသာတွေ အကြောင်းအကျိုး မရှိ
ကုန်ခန်းသွားလေသည်။
ပဋိမအကြိုး

၂၆။ အကယ်ဂက်တော်, ရလတ်လော်, ဘုန်းမော် ဗုဒ္ဓ
ဖြစ်သနည်း။

၂၀။ ထပ္ပါယ့် ကဆုန်, ချိန်အရှင်ဝယ်, သုံးဆယ်နှင့် ငါး၊
ဆက်တော် အားဖြင့်, ဘုရား ကုန်စင်, အစုံ မြင့်ဖို့
သွာ်ဥက္ကတော်, ရလတ်လော်, ဘုန်းမော် ဗုဒ္ဓ ဖြစ်
သတည်း။

၃၀။ ထို့သို့ အရဟတ္တုမ်းဥက္က ရလျှင်ပင် သွာ်ဥက္ကတော်၏ဟု
ခေါ်သော ဥက္ကတော်ကြီးကိုလည်း တခါထည်း ရပြီး
ဖြစ်လေတော့၏၊ ဥပမာ – ရှင်ဘုရင် ဖြစ်ဖို့ သိသိကို
မြောက်လိုက်သည်နှင့်တဗုံးပိုင်နှင့် ဆိုင်ရာတိုင်းပြည်ကိုလည်း
အပိုင်ရတော့ သကဲ့သိတည်း၊ ထို့ သွာ်ဥက္ကတော်၏
အစွမ်းဖြင့် သိစရာ ဟူသမျှ မကျိုးရအောင် အလုံးစုံကို
အကုန်အစစ် သိမြင်တော်မူသည်။ [သွာ် = အလုံးစုံကို +
ဥက္က = သိနိုင်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဥက္ကတော်။] ထို့သွာ်ဥက္ကတော်
ဥက္ကတော်ကို ရသောကြောင့်ပင် ဘုရားရှင်ကို “ ဗုဒ္ဓ =
အသုံးစုံသိသော ဘုရား ” ဟု ကိုယ်တော်တိုင်လည်း ဝန်ခံ
တော်မူ၏၊ စုံစမ်းစိစစ်သောအခါ ပညာရှိ ပါမောက္ခာကြီး
တို့ကလည်း အသိအမှတ် ပြုကြရလေသည်။

ထို့အချိန်မှာ “ ကော် ဘုရားဖြစ်တော့မည် ” ဟု ယုံကြည်နေ
ကြသော တန်ခိုးကြီးသော နတ်မင်း ပြုလွှာမင်း တို့သည်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အလွန်တည်ပြုမြဲ့ အထူး ကြည်လင်သော
မျက်နှာတော်ကို မြင်ရသောအခါ လွန်စွာအားရ “ ဘုရား
ပဋိမအကြိုး

ဖြစ်ပြီ”ဟု ယူသ၍ ပန်းမျိုးစုံတို့ပြင့်ပူဇော်ကြလေ၏၊ ကမ္မာ
မြေကြီးလည်း ဝင်းသာ အားရသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်၏ ဗြိုက်
တော် တန်ခိုးကြောင့် အမျိုးမျိုး ယိမ်းထိုးကာ ပြင်းထန်စွာ
တုန်ဆုံးပါလေသည်။

ထို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြစ်တော်မူရနှင့်သည် သက်တော်လည်း ရှုနစ်
တင်းတင်းပြည့်ရာ ကဆုန်လပြည့် (ဆင်မင်းပြင့် မှတ်သား
အပ်သော) ဗုဒ္ဓဟူးနှင့်တည်း၊ လယ်တိုးဆရာတော်ဘုရားကြီး
၏ လက်ာကို အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ပါ။ [မြေပရမေ=
အမြတ်ဆုံးမြော၊ ထို မြေပလ္လာင်း ညောင်ပင်ကြီးကို “မိတာန်
ထိုး ” ကဲ့သို့ ဆောင်း၍ နေတော်မူသည်-ဟု ထိုလက်ာကို
ဆိုလိုသည်။]

[လက်ာ] တော်ရပ် မြိုင်ပေါ်၊ ခြောက်နှစ်ပျော်၍၊ ခါတော်
တဲ့၊ ပွင့်ချိန်ကြံ့က၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဆင်မင်းနှင့်တော်ကြီး၊
မြေပရမေ၊ ပလ္လာင်းတွေ့သက်၊ ရွှေညာဌာ်တော်ကြီး၊
မိတာန်ထိုးနှင့်၊ မြှို့ကြည်ဖြူ၊ နေတော်မူလျက်၊ ရန်သူ
ခပင်း၊ အမိုက်သင်းကို၊ အရှင်းပယ်ဖျောက်၊ အလင်း
ရောက်က၊ ထုန်းတော် ဘုန်းမော်၊ သော်းလုံး
ကျော်သည်၊ သုံးတော် လူတွဲ ပြိုးဖွံ့ဖြိုးကို။

သဏ္ဌာန် အနိုင်းပြီး၏။

ပဋိမာအကြော်

ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ

၇၉

အဋ္ဌမ အခန်း

[ဘုရားဖြစ်သည့်မှတ် စမွှေကြာ ဓာာနတ်မူသည် အထိ]

- ၁။ ဘုရား ဖြစ်လျှင်၊ ဒီပြတ်ရှင်၊ ဘယ်တွင် ဆက်၍ စံသနည်း။
- ၂။ ဘုရား ဖြစ်လျှင်၊ ဓာာနပိုင်း၊ တင်ပလ္လာင်း ဖွဲ့ကာ၊ ၂ ရက်
ကြာ၊ ဆက်ကာ စံနေပါသည်း။
- ၃။ ထိုပလ္လာက်၊ သတ္တာဟနာက်၊ ဘယ်ဆီရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၄။ ဓာာနပိုင်ရွှေ၊ ပြောက်နားကျွဲ့၌၊ ရပ်၍ တိတ်တိတ်
ပလ္လာင်းပြင့်၊ မဖိုတ် မသုန်း၊ ရှုလျက်တူ့၊ နေပုံ ၂ ရက်
ကြာသတည်း။

၂။ ဘုရား ဖြစ်တော် မူပြီးသောအခါ ထို ဓာာနပိုင်အောက်
မှာပင် ဖွဲ့ခွဲထားသော တင်ပလ္လာင်းကို မဖျက်သေးပဲ ၂ ရက်
ကြာအောင် ဖလသမာပတ်ကို ခံစားတော်မူကာ ထိုင်မြှုင်နေတော် မူ၏၊ ကြိုးသို့ ထိုင်နေရာ ၂ ရက်ကို “ ပလ္လာက်
သတ္တာဟ ” ဟု ခေါ်၏။

၄။ ထိုနေရာ၌ ၂ ရက် ကြာသောအခါ “ သို့တွေမင်းသည်
ယခေါ်ထို ဘုရား ဖြစ်သေးဟန် မတူ့၊ နေရာပလ္လာင်းကို ခင်မင်း
တုန်းပင် ရှိသေး၏ ” ဟု တခါးနှင်းတို့က တွေးကြလေ၏။

ပဋိမာကြော်

- ၅။ အနိမိသ၊ သတ္တာဟနာက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြောအောင် စံသနည်း။
- ၆။ မောခိပင်သာ၊ ရပ်ဘည်ရနှင့်၊ မကာ့အကြား၊ ရွှေနောက်
သူ့ဖို့၊ အလျားဝကြီး၊ ဦ ရက်မှုန်၊ တိုင်ပြန်လျှောက်ရှု
နေသတည်း။

ထိအခါ ထိုနေရာ ပဆ္ဗုံးမှထ၍ ကောင်းကင်သို့ တက်ကြ
ပြီးလျှင် လက်ပဲ လက်ယာ မျက်လုံး လက်ရုံး ၂ ဘက်တိမှ
ရောင်းမီး စုံပြုပြု၍ ထွက်စေသော တန်ခိုးကို ပြတော်မူ၏၊
ထိအခါ ကျော် ထိန်တို့လည်း ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည့်
ကြလေသည်။

ထို့နောက် ကောင်းကင်မှ ဆင်းချုံး မောခိပင်၏ အနီး အရွှေ
မြောက်အေရပ်၍ ရပ်တော်မူ၍ ဘုရားဖြစ်ရာ ပဆ္ဗုံးနေရာကို
ဦ ရက်တိတိ မမှတ်သော မျက်စံပြင်း ကြည့်ရတော်မူသည်၊
ထိအချိန်ကို “အနိမိသ သတ္တာဟ” ဟု ခေါ်၏။ [အနိမိသ =
မျက်စံ မမှတ်ခြင်း။]

၆။ အနိမိသသတ္တာဟ လွန်မြောက်ပြီးသောအခါ မောခိပင်နှင့်
ရပ်တော်မူရအကြား၌ အရွှေအနောက် ရှည်လျားသော
စကြောင်း ဦ ရက်ကြောအောင် စကြောင်း နေတော်မူ၏။
[ထို အချိန်ကို “စက်ပ သတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သည်၊ သတ္တာ =
ဦ + အဟ = ရက်။]

ပုဂ္ဂမအကြိုး

- ၇။ ထိုင်ကိုမ၊ သတ္တာဟနောက်၊ ဘယ်သို့ရောက်၊ ဘယ်လောက်
ကြောအောင် စံသနည်း။
- ၈။ မောခိပင် စေသာက်၊ အနောက် ပြောက်သို့၊ ကြရောက်
တို့လျှင်း၊ နတ်ဖန်ဆင်းသည့်၊ သန္တရှင်းရတနာ— ယရမှာ
ဝယ်၊ ဘုံမွှာ တရား၊ ဆင်ခြင်းကြား၊ ချိန်ကား ဦ ရက်
ကြောသတည်း။

၉။ ထို စက်မသတ္တာဟ လွန်သောအခါ မောခိပင်၏ အနောက်
မြောက်သို့ ကြတော်မူ၏။ ဤနေရာ၌ နတ်တို့ ဖန်ဆင်းထား
သော “ရတနာသရ = ရတနာစံကျောင်းတော်” ရှိ၏။ ထို
ကျောင်းတော်၌ ဦ ရက်တိုင်အောင် နေတော်မူကာ အဘို
ဓမ္မာ တရားကို ဆင်ခြင်းတော်မူ၏။

အထူးအားဖြင့် အဘိုဓမ္မာ၏ အဆုံးဖြစ်သော ပဋိန်း တရား
တော်ကြီးကို ဆင်ခြင်းတော်မူ၏။ ထိုအခါ နက်နဲ့သော တရား
တော်ဝယ် ဥက္ကတော်ကျောင်းသား၌ အားရပါးရ ရှိလေသော
ကြောင်း စိတ် အလွန်ကြည်လင်တော်မူ၏။ ကြည်လင်သော
စိတ်တော်ကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အသွေး အသား
တော်လည်းအထူးကြည်လင်ရကား ကိုယ်တော်မှ ရောင်ခြည်
တော် အလင်းဓမ္မာတ်များ ထွက်ဖြာ စွဲနှင့်မြှုံးတော် မူလေ
သည်။ [အချိန်ကို “ရတနာသရ သတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သည်၊
အဘိုဓမ္မာ တရားရတနာကို ဆင်ခြင်းရကာလ ဖြစ်ရှုလည်း
“ရတနာသရ သတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သတတ်။]

(၁၀) ပုဂ္ဂမအကြိုး

- ၉။ ရတနာယရ, သတ္တာဟနာက်, ဘယ်သိရောက်, ဘယ့်လောက် ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၁၀။ ရတနာယရ, သတ္တာဟမှု, အပေါ်လ, မည်ရ လျောင်ပင်, နှီးဖျားရှင်, ကပ်ဝင် ၂ ရက် စံသတည်း။
- ၁၁။ အပေါ်လ, သတ္တာဟနာက်, ဘယ်သိရောက်, ဘယ့်လောက် ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၁၂။ အပေါ်လ, သတ္တာဟမှု, မုစလို့ – မည်ရ ကျေည်းပင်, နှီးဖျားရှင်, ကပ်ဝင် ၂ ရက် စံသတည်း။
- ၁၃။ ရတနာယရသတ္တာဟ နေပြီးနောက် အပေါ်လ မည်သော ပညောင်ပင်သို့ ကြတော်မှု၏ ၂ ရက်ကြာအောင် ဖလ သမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူ၏၊ နိမ္မာန်ကိုအာရုံပြု၍ ဖိုလ်စိတ် အကြိမ်များစွာ ဖြစ်စေခြင်းကို “ဖလသမာပတ်” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ နေရသည့်အခါ ဘုရား ရဟန်များ အတွက် အလွန် ချမ်းသာပေါသည်။ [အလ=ဆိတ်+ပါလ= စောင့်ရောက်သူ၊ “ဆိတ်ကျောင်းသမားတို့ နားနေရ ပညာင်ပင်” ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ထို ပညာင်ပင်သည် ဗောဓိပင်မှ ၃၂လ ကွာဝေးသတတ်။]
- ၁၄။ ထို ၂ ရက် လွန်ပြီးသောအခါ ဗောဓိပင်၏ အရှေ့တောင် မျက်နှာဝယ် အလုံးခါးဆယ်ကွာသော အရပ်၌ “မုစလို့ ကျေည်းပင်” ရှိ၏၊ ထိုကျေည်းပင်အနီး၌ ရှိသောရေအိုင်ကိုလည်း “မုစလို့အိုင်” ဟု ခေါ်၏၊ ထိုကျေည်းပင်အောက်သို့ ကြ၍ ပုံမှန်ဖြစ်

- ၁၅။ မုစလို့နှု, သတ္တာဟနာက်, ဘယ်သိရောက်, ဘယ့်လောက် ကြာအောင် စံသနည်း။
- ၁၆။ မုစလို့နှု, ၂ ရက်ကြာသော်, ရာဇာယတန်, နာမ ခေါ်တွင်, လင်းလှန်းပင်, ကပ်ဝင် ၂ ရက် စံသတည်း။

ဖလသမာပတ် ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ ၂ ရက် ကြာအောင် သိတ်းသုံးတော်မူ၏။ [“မုစလို့သတ္တာဟ” ဟု ထိုအချိန်ကို ခေါ်၏။]

ထိုအခါ ၂ ရက် စေသော မိုးကြီး ရှာသန်းလေရာ လွန်စွာ ချမ်းအေးလှသဖြင့် ထိုရေအိုင်မှ နှု ဦးကြီးသည် ဘုရားထံ လာ၍ အခွဲတို့ဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ရစ်ပတ်ကာ ဦးထိပ်၌ ပါးပျော်းဖြင့် ဖုံးထားလေ၏၊ ထိုကို အတူယူ၍ ယခုအခါ “နှု ဦးရှုဘုရား” တည်ထားကြလေသည်။

၁၇။ လင်းလွန်းပင်ကို ပါ့ဗြိလို့ “ရာဇာယတန်” ဟု ခေါ်၏၊ မုစလို့မှ ဗောဓိပင်နှင့် အလုံးခါးကွာသော ထို ရာဇာယတန်သို့ ကြ၍ ၂ ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ် ချမ်းသာကို ခံစားရှု နေတော်မူ၏၊ ၂ ရက်ပြုည့်သောအခါ သိကြားမင်းလာ၍ ဆက်ကပ်သော ဆေးရှစ်ရှားသီးကို ဘုံးပေးတော်မူ၍ ဝမ်းလျော့ စေတော်မူ၏။

ထိုနောက် သိကြားမင်း ကပ်လှုသော နှုယ်ချို့ အနုပ္ပါကို ဝါးရှု အနုဝတတ် ရေစင်ဖြင့် မျက်နှာ သစ်တော်မူ၏၊ ထိုအချိန် ပုံမှန်ဖြစ်

- ၁၅။ ဦရက်မျှ၊ ပြည့်ကာလ၊ ဘယ်က ဘယ်သူ လာသနည်း။
 ၁၆။ ဦရက်မျှ၊ ပြည့်ကာလဝယ်၊ တပုဿန့်၊ ဘဆိုကဗ္ဗား၊
 ထူညးကုန်သည်၊ ဥက္ကလာပြည့်မှု လာသတည်း။
 ၁၇။ ဥက္ကလာ ပြည့်သား၊ နောင် ညီများ၊ ဘုရား ဘာကို လူ
 သနည်း။
 ၁၈။ ဥက္ကလာ ပြည့်သား၊ နောင် ညီများထိုး၊ ဘုရားရွှေကို၊ လွန်
 အြည်ထိုး၊ မှန်ကို လူကြောလသတည်း။

အထိ မည်သည့် အာဟာရကိုမျှ ဘုံးပေးတော်မူးရသေး၊
 သုတေသန၏ လုန်ချိန်းဆွမ်း ၄၉ လှုပ်သည် ထို ဂ သုတေသန
 (၄၉ ရက်) အတွက် ဘုရားရှင်တော်မှာ ထွေးပြန်လှုက်
 ရှိလေသည်။

- ၁၉။ ထိုသို့ မျက်နှာသစ်ပြီး၍ ရာဇာယတနှင့် ထိုင်နေတော်မူးစဉ်
 “ ဥက္ကလာ ” မည်သော ဇနပ်မှ တပုဿန့် ဘဆိုက္ခ
 မည်သော လူသိုးကုန်သည် ညီနောင် ၂ ယောက် တို့သည်
 ထူညးကြီးရာဖြင့် မဖို့မအေသို့ ကုန်ရောင်း လာကြလေရာ
 အေးမျိုးပြစ်ခဲ့သူးသော နှစ်၏ ညွှန်ပြချက်ကြောင့် ဘုရား
 ရှင်ကို ဖူးတွေကြရလေသည်။
 ၂၀။ ထို ညီနောင် ၂ ယောက် တို့သည် ဘုရားရှင်ကို လွန်စွာ
 ကြည့်ထိုရကားလော်၍ ထောက်တွေကြိတ်ထားသောမျှနှင့်
 နှင့်(သကြားထောပတ် ပျေားရည်တိုကို ပေါင်းစပ်၍ မျှနှင့်
 နှင့် ဆုံးထားသော) မျှန်ထုပ်ကို ကပ်ဘူးလေသည်။
 ပရွှေမအကြောင်း

- ၁၉။ နောင် ညီတို့များ၊ ကိုးကွယ်ရာ၊ ဘာကို ရှုံးသနည်း။
 ၂၀။ နောင်ညီနှင့်ဖော်၊ အလွန်ပျော်၊ ဆံတော် ဓာတ်များ
 ရသတည်း။

ဘုရားရှင်သည် ထို အာဟာရကို ဘုံးပေးတော် မူပြီးသော
 အခါ တရားယောက်တော်မူ၏၊ ကုန်သည် ညီနောင်တို့လည်း
 ဘုရားနှင့် တရား ရတနာ ၂ ပါးကို ပွဲမှုပြီးဆုံး ကိုးကွယ်
 ဆည်းကုပ်ရသော ဥပါသကာများ ဖြစ်ကြလေသည်။

- ၂၀။ ထို့နောက် ရောက်ရာအရပ် အမြဲ အမှတ်တရ ကိုးကွယ်
 ဖို့ရာ ချီးမြှင့်ပါရန် လျောက်ကြလေ၏၊ မွှေ့မြှတ်စွာသည်
 လကျိုးလက်တော်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို သုံးသပ်တော်မျှ၍
 ဖြိုကပ် ပါလာသော ဆံတော်များကို ချီးမြှင့်တော်မူ
 လေသည်။

ထို ညီနောင် ၂ ယောက်တို့လည်း အလွန် ဝမ်းမြောက်စွာ
 ခံယူ၍ ဥက္ကလာပြည့်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဆံတော်
 များကို ရွှေကလပ်ပော် တပ်ပြီးလျှင် အသစ်တည်အပ်သော
 စေတိတွဲးဆုံး ထည့်သွင်း ထာပနာကြလေသည်။

ပတ်ချက်။ ၂ ဥက္ကလာကို “ ဥက္ကလာပ ” ဟု ခေါ်၍ ရန်ကုန်
 မြို့တော်ကို ဥက္ကလာဇနပ်ပြု နေရာဟုလည်းကောင်း၊ ရွှေတိဂုံ
 ကို ထို ဆံတော်ထာပနာရာ စေတိတော် ဟလည်းကောင်း
 ပြောကြ၏၊ “ ဥက္ကလာဇနပ်သည် မြန်မာပြည့်မှာ မဟုတ်၊
 အိန္ဒိယပြည့်မှာရှိ၏ ” ဟလည်း ပြောကြ၏။
 ပရွှေမအကြောင်း

- J၁။ ရာဇာယတန်, သတ္တာဟမှု, ကြံ့ရှုံးသယ်စွင်, စံနေစဉ်, နိုဂင် ဘယ်စိတ် ဖြစ်သနည်း။
- J၂။ ထို့မှ တဖြာ, အေပါသီး, ပြန်ကာ အကြံ့, ရောက်ခါစဝယ်, များလှုစိတ်ထား, ညွှံသည့်အားကြောင့်, တရားအထူး, မတန်ဖူး, စိတ်ကူး ခို့ရှင် ဖြစ်သတည်း။

J၃။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇာယတန်မှ အေပါလ ပသောင်ပင် သို့ ပြန်ကြတော် မူ၏။ ရောက်၍ မကြာမိပင် တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ အောက်ပါ အချက် များကို မြတ်တော်မူရလေသည်။ တရားတော်သည် ရိုးရိုး ဥက္ကာဖြင့် လှမ်း၍ မယူနိုင်လောက်အောင် နက်လည်း နက်နဲ့လှ၏။

သတ္တာဝါတို့၏ စိတ်နေစိတ်ထားကား တပ်မက်မှ လိုချင်မှ ရာဂ (လောဘ), လိုချင်တိုင်း မရ၍ စိတ်မကျော်ပ်မှ ဒေါ်သ, အကျိုး အပြုံနှင့် တရား သဘောကို နားမလည်နိုင်မှ မောဟ, ဤတရား ရ ပါး အားကြီးနေ၏။ ထို့ကြောင့် “ လောဘ ဒေါ်သ မောဟကို ဆန့်ကျင်ဖက် ပြုရမည် ” တရားတော်သည် လောဘ ဒေါ်သ မောဟ ပုံးနေသော သတ္တာဝါတို့နှင့် မထိုက်တန် ” ဟူသော အကြံ့တော် ဖြစ်၍ စိတ်တော်မှာ တရားမဟောလိုသော အခြင်းအရာ ဖြုံးပေါ်လာလေသည်။

ပဋိမအကြိုး

- J၃။ စိတ်ကူးဖြစ်ခါ, ဘယ်သူလာ, ဘယ်အရာကို လျောက်သနည်း။
- J၄။ သဟမွှုတိ ပြော့, ဆိုသူလာ, ဟောပါ တရား လျောက်သတည်း။
- J၅။ တရားဟောရန်, လက်သင့်ခံ၍, ဟောရန်မွှု, ဘယ်အေသ, ပုံခြုံတော် မူသနည်း။
- J၆။ မိဂဒါဝို့, သားမျိုးစံသည့်, ရှုံးအေသ, နှီးပွဲ, မွှုဟောရန် ဣသတည်း။

J၇။ ထိုအခါ “ သဟမွှုတိ ” မည်သော ပြော့မင်းသည် အကြံ့တော်ကိုသိ၍ နတ်ပြော့သိနှင့် အတူလာပြီးလျှင် “ မြတ်စွာ ဘုရား.... တရားဟောတော်မူပါ ပညာမျက်စံ၌ ကိုလေသာမှ မူ နည်းပါးသော သတ္တာ များ ရှိကြပါလေး၏။ ထို့သူ တို့မှာ တရား မနာခြင်းကြောင့် ဆုတ်ယူတ် နေကြပါသည် တရားတော်ကို သိလွှာယ်သူများ ရှိပါလိမ့်းမည် ” ဟု လျောက်ထား တောင်းပန်လေသည်။

J၇။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် “ တရားဟောတော်မူမည် ” ဟု ပုံးသာ်(လက်ခံမူ)ပြုတော်မူပြီးနောက် တရားဟောတော် မူဖို့ရန် ဗာရာကာသံမြို့မို့ မိဂဒါဝို့တော့သို့ ကြတော်မူသည်။ [မို့ = သမဂ္ဂ, ဒရယ်, စသော သားကောင်တို့၏ + ဒါယ = ဘေးခဲ့ပေးရာတော့ ထိုတော်ကို “ မိဂဒါဝို့ ” ဟုခေါ်၏။]

ပဋိမအကြိုး

၂၃။ ဘယ်သူတိအား၊ အမျှူးထား၊ ဘယ် တရားကို ဟောသနည်း။

၂၄။ ပွဲစရိတ်ပျော်၊ အမျှူးထား၍၊ အများရောက်လာ၊ နတ်မြို့ဟာ၊ စကြာ တရား ဟောသတည်း။

၂၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ကျင့်နေတော်မူစဉ်က ပြုစွဲဖူးသော ပညာဝန် (ရသေး ၅ ဦး အစု) သည် ဘုရားကြံလာတော်မူသည်ကို မြင်သောအခါ “ရှင်ဂါတာမသည် တရားထူး မရပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ ထွက်၍ လာတ် ပေါ်များအောင် လှည့်လည် နေသည်”ဟု အယူရှိကြသောကြောင့် “ခရီးဦးမကြိတမ်း” ဟု ကထိ (ကတိ) ထားကြတ်၏။

သို့မဟုတ် အနားရောက်လာသောအခါ ကတိ မတည်နိုင်ကြပဲ သပိတ် သက်နှီး လှမ်းယူသူက ယူ၊ ခြေဆေးဖို့ ရေပဲ သူက ခပ်၊ ထိုင်ဖို့ နေရာယူသူက ယုနှင့် ပြာပြာသလဲ ခရီးဦး ဖြော် ဝတ်ပြုကြက်၏။ ထို့နောက် ဘုရား ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သဘောပေါက်ကြ၍ တရားနာဖို့ စိတ်ညွတ်လာကြလေသည်။

ထိုအခါ ဝါလိုလပြည့် စနေနောက် နေဝင်လွှဲခါ့း လမင်းကြီး လည်း ထွက်ပြုလာချိန်ဝယ် “တရားဦး နာမည်” ဟု အားခဲ့နေကြသော စကြေဝွှော စေသာဝ်းမှ နတ် မြို့ဟာ အပေါင်းတို့လည်း ထက်အောက်ပြည့်မျှ ရောက်ရှိလာကြ ကုန်၏။

ပွဲမှုအဖြစ်

မှုခွဲစဉ် အမေးအဖြေ

၈၉

၂၆။ ပွဲစကြာ၊ ဟောသောခါ သဲတော် ဘယ်လောက် ကျေတ် သနည်း။

၂၇။ အရှင် ကောဏ္ဍာည်၊ အမျှူးစဉ်၊ ပွဲဝင်သစ်၊ ဟောဖော် လျှစ်သော်၊ ဆယ့်ရှုံးကုပ္ပါဒ်၊ နတ်မြို့ဟာ၊ ထို့နေရာတွင် ကျေတ်သတည်း။

၂၈။ ထိုအချိန်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပညာဝန် အမျှူးထား၍ နတ် မြို့ဟာပရီသတ်ကြီးအား “ပွဲစကြာ” တရားကို စဉ် ဟောပြုတော်မူသည်၊ တရားတော်ကြီး ပြီးဆုံးသောအား အရှင် ကောဏ္ဍာည် နတ် မြို့ဟာပေါင်း တဆယ့်ရှုံးကုပ္ပါဒ် အထူး သောတာပန် ဖြစ်လေ၏။

၂၉။ အီလိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက်မှ စဉ် တရား မရသေးသော ရသေးများကို အနုံး စောင့်ရောက်တော်မူကာ တရားကိုလည်းဟော-ကျင့်လည်း ကျင့်စောင့်မူရာ၊ ၁ ရက်နဲ့ အရှင်ဝါး၊ ၂ ရက်နဲ့ အရှင်ဘွဲ့၊ ၃ ရက်နဲ့ အရှင်ဟာနာမ၊ ၄ ရက်နဲ့ အရှင်အသိစိတ် သောတာ ပန် ဖြစ်ကြလေ၏၊ ရသေးဘဝမှ ရဟန်းဘဝဆုံး အားလုံး ဇန်နဝါရီ လေသည်၊ လယ်တို့ဆောတော်ဘုရားကြီး၏ လက်ာကား....

[လက်ာ] ဘုရားဖြစ်ခါ, မိဝင်ဘုံး, စကြာရော်ဗျား၊ ဖြန့်ချုပ်ဗျား၍, ငါးပါးဝဂ်, စံအလီဖြင့်, ဖော်တစောင်း၊ ထိုက်အပေါင်းမှ, ဓမ္မာင်းကုလာ, နတ်မြို့ဟာအား၊ ဝါလိုလပြည့်၊ စနေနောက် ဝယ်၊ ဓာတ်တွေ့လျှော်တွေ့တ်၊ ဓမ္မာင်းကို, မိန့်ဖြို့တွေ့ပျော်၊ ဓမ္မာင်းကို...တရား နတ်စည်းစွဲးတယ် ကို့။

အငြောက်အခန်း ပြီး၏

(၁၂) ပွဲမှုအကြောင်း

နိဂုံမ အခန်း

[၅၇]အခန်း၏ဂုဏ်တော် ၉ ပါးကို ဖြစ်ထား၏၊ ဂုဏ်တော်များ၏၊ မူရင်းနှာမည် မပျက်စေလိုသောကြောင့် လက်ာများ မချောပါ၍ သည်ကို ဆည်းခံ၍ ဖတ်ပါ။]

- ၁။ ဘုရားဖြစ်သော်၊ ဒီဘုန်းမော်၊ ဂုဏ်တော်မည်မျှ ကျော်သည်။
- ၂။ ဂုဏ်တော်များ၊ အနှစ်ပင်၊ သီကြေအများ၊ ဂုဏ်တော်ကား၊ ၉ ပါးပုံးနှင့် ကျော်သတည်း။
- ၃။ လူအများ၏ ရုံရုံးရှိစ်ထက် သာလွန်သော အရည်အခြင်းကို “ဂုဏ်”ဟု ခေါ်၏၏၊ ဘုရားဖြစ်သောအော် ရှုံးအပ်သော ဂုဏ်တော်များသည် အနှစ်(ရေတွက်၍ မဆုံးနိုင်အောင်) မြားမြောင်ပါပေ၏။
- မျှန်၏—မြတ်စွာဘုရား၏ ကာယက် ဟူသမျှ ဥက္ကာတော်ရွှေသွားရှိ၏(ဥက္ကာတော်ဖြင့် စဉ်းစားပြီးမှ ပြုတော်မူ၏) ဝစီက်၊ မနောက်ဟူသမျှလည်း ထို့အတွက် ဥက္ကာတော် ရွှေသွားရှိ၏၊ ကချော်ကချော် ပြုလေ့ပြောလေ့မရှုံး၊ ယောင်ယောင် မှားမှားပြုလေ့ပြောလေ့မရှုံးယောက်ပြုလေ့ပြောလေ့မရှုံး မရှုံး၍ ၍၍ စသည်ဖြင့် များလျေပေသည်။
- သို့သော် ထိုဂုဏ်တော်များသည် အများသိမဟုတ်နဲ့နဲ့ကပ်ကပ် နေရှုံး ဥက္ကာရှိသွားချို့၊ သာသိနိုင်သည်။ အများသိဖြစ်ရှုံး ပြုလွှာတိုင်အောင် ပုံးနှံသောဂုဏ်တော်ကား ၉ ပါးရှုံးပါသည်။
ပုံးမာကြုံ

၃။ ဂုဏ်တော် ၉ သွေ့၊ ပုံးကြော်၊ အဘေး၏ အဘယ်တို့ ပါနည်း။

၄။ ကုတိပို—သောဘဂဝါ၊ အရဟံ—သမ္မာသမ္မာဇ္ဈိုံ၊ ဝိဇ္ဇာစရာ စရာဓာ သမ္မာဇ္ဈိုံ၊ သုဂတော်—လောကဝိဇ္ဇာ၊ အနှစ်ရော ပုံးသွမ့်သာရတိုး၊ သတ္တာ ဒေဝမနှင့်သာနံး၊ ပုံဇ္ဈိုံ—ဘဂဝါ၊ ဤ ၉ ဖြော်၊ မှတ်ပါဂုဏ်တော် အနှစ်တည်း။

၁။ လူတိပို သောဘဂဝါ အရဟံး။

၂။ လူတိပို သောဘဂဝါ သမ္မာသမ္မာဇ္ဈိုံ။

၃။ လူတိပို သောဘဂဝါ ဝိဇ္ဇာစရာသမ္မာဇ္ဈိုံ။

၄။ လူတိပို သောဘဂဝါ သုဂတော်။

၅။ လူတိပို သောဘဂဝါ လောကဝိဇ္ဇာ။

၆။ လူတိပို သောဘဂဝါ အနှစ်ရော ပုံးသွမ့်သာရတိုး။

၇။ လူတိပို သောဘဂဝါ သတ္တာ ဒေဝမနှင့်သာနံး။

၈။ လူတိပို သောဘဂဝါ ပုံဇ္ဈိုံ။

၉။ လူတိပို သောဘဂဝါ ဘဂဝါ။

မှတ်ချက်။ အနှစ်ရော+ပုံးသွမ့်သာရတိုး ၂ ပါးရှုံး

ဂုဏ်တော် ၁၀ ပါးဟူလည်း ယူကြ၏။

ပုံးမာကြုံ

၅။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော်အရဟံရသည်။
၆။ ကိုလေသာကင်း, ဝေးသနရှင်း၍, ပင်းမင်းပြည့်သူ, အလူတော်ပုံး, ပူဇော်ခံစွဲ, ထိုက်တန်သည်ပုံး, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် အရဟံရသည်။

၇။ အရဟံရ-ဟူသာ ပါ၌သည် “ ကိုလေသာတို့မှ ဝေးကွဲ၏ ” ဟူသာအန်က် “ ပူဇော်ခြင်းကို ခံတော်မှတိုက်၏ ” ဟူသာ အန်က်ကို ပြု၏၊ စိတ်ကို ည်ပေစေတတ် ပူပန်စေတတ်သော လောဘ-ဒေါသ-မောဟ-မာန စသည်ကို “ ကိုလေသာ ” ဟုခေါ်၏။

၈။ မြှုံမြတ်စွာသည် ထို ကိုလေသာတို့မှ ဝေးကွဲ သနှုန်ရှင်းတော်မှ၏၊ အခြား ရဟန်အရှင်မြှုံမြတ်စွာသည်း ကိုလေသာမှ ကင်းကြပါ၏၊ သို့သော် အထုံးပါသနာ (အင္ကာ အသက) ကျွန်ုန် သေး၏၊ ပုံထဲတို့ ဘဝတုန်းက ဒေါသာ ကြီးလျှင် ဒေါသာ ကုန်သားသော်လည်း ဒေါသာ အရှုန်ကလေးကား ကျွန်ုန် သေး၏၊ စသည်ဖြင့် သိပါလေ၊ ဗုဒ္ဓမြှုံမြတ်စွာကား ထို အင္ကာ အသကမျှ မကျွန်ုန်အောင် ကိုလေသာမှ ဝေးစွာ ကင်းကွဲ တော်မှသည်။

ထိုသို့ ကိုလေသာမှ ဝေးကွဲတော်မှသာကြောင့်ပင် (အမှိုက်သရိုက် ကင်းသောလယ်ယာ၌ စိုက်ပျိုးအပ်သောမျိုး စွဲသည် အပင် ကြီး၍ အသီးထွားစေနိုင်သကဲ့သို့) လူခါ့နဲ့ ပူဇော်သမျှကို လည်း အကျိုးများစွာ ရေစနိုင်ရကား ပူဇော်ခြင်းကို ခံယူဆိုပါပေသည်။

ပဋိမာနာကြော်

၇။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် သမ္မာသမ္မာခွဲရသည်း။

၈။ သိထိုက်သိရှုံး, ကြော်မကျွန်ုန်အောင်, အမှုန်ကိုယ်တိုင်, သိမြင်နိုင်ပုံး, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော်သမ္မာသမ္မာခွဲရသည်း။

၉။ “ သမ္မာ + သံ + မှုဒ္ဓ ” ဟူသာ ပါ၌သည် “ အမှုန်+ကိုယ်တော်တိုင် + သိမြင်နိုင်၏ ” ဟူသာ အန်က်ကို ပြု၏၊ လောက်၏ သံဖွှားဟူသမျှကို ပုံခြုံမြတ်စွာသည် အကုန်အစင် သိမြင်တော်မှ၏၊ ထိုသို့ သိမြင်ရာ၏ “ တခုတလေမျှမှားသွားသည် ” ဟူ၍ မရှိ။ အားလုံး အမှုန်ချည်သာ ဖြင်၏။

ထိုသို့ အမှုန်အတိုင်း သိမြှုံရန်လည်း မည်သူ့ ထံမျှ နည်းမခံရ၊ ကိုယ်တော်၏ ပင်ကိုယ် ဥက္ကာဖြင့် ကိုယ်တော် ဘာသာသံတော်မှ၏၊ ထိုသို့ သိမြင်သော ဥက္ကာတော်ကိုပင် သူ့ ညာတာ ဥက္ကာတော်ဟု ခေါ်၏။ [သူ့ = အလုံးစံကို+ညူ = သိမြင်သူ၏ + တာ = ပြစ်ကြောင်းဥက္ကာ။]

သတိပို့။ ၁၅၇၆နှစ် စာဖတ်မှုကို ရပ်နား၍ ဘုရားရှင်၏ ၃၅၄၅၌ အရှုယ် သပ္ပါယ်သော ကိုယ်တော်၏ အတွင်း၌ ကိုလေသာ အည်းအကြော်တို့မှ သနှုန်းစင်ကြော်ကြုံသော စိတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ထို စိတ်တော်တွင် သူ့ညာတာဥက္ကာတော်ကြီး ယူးယူးပုံကိုလည်းကောင်း၊ အာရုံ ယူးယူးပုံအကြော်

၉။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် ဝိဇ္ဇာစရာတော် ရသမျှနဲ့ ရသနည်း။

၁၀။ အသိပညာ, ဥက္ကလိဇ္ဇာနှင့်, ကောင်းစွာ ကျင့်ပုံ, စရာတုံး၊ ဂုဏ်တော် ဝိဇ္ဇာစရာတော်များ ရသတည်။

၁၀။ ပညာ, ဥက္ကလိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသော ပါဉီသည် “အသိ” ဟူသော အနက်ကို ပြခဲ့၊ စရာတော် ဟူသော ပါဉီသည် “အကျင့်” ဟူသော အနက်ကို ပြခဲ့၊ မုခွဲမြတ်စွာသည် ထိုဝိဇ္ဇာ ထိုစရာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

ဝိဇ္ဇာသည် ဘုရားဖြစ်ခဲ့သော ပုံ - ဒီ - အာ ၃ ပါး၊ ဝိပဿနာညက် စသည်ထည့်၍ တနည်း ရှစ်ပါးရှိ၏၊ ထို ၃ ပါး ရှစ်ပါးကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည်မှာ ပြထားပြီ။

စရာတော် ၁၅ ပါးရှိ၏ ထို တဆယ့်ငါးပါးကိုလည်း ရတနာ့ဂုဏ်ရည်၍ ပြခဲ့ပြီ။ အသိညွှန်ကိုဝိဇ္ဇာသည် မျက်လုံးနှင့်တူ၏၊ အကျင့်စရာတော် ခြေနှင့် တူ၏၊ မျက်လုံးနှင့် ခြေထောက် ၂၂ မျိုးလုံးပြည့်စုံမှ လိုအပ်သို့ ရောက်နှင့်သက္ကာသို့, ဝိဇ္ဇာနှင့် စရာတော် ၂၂ ပါးလုံး စုံမှုသာ လိုရာသုဂ္ဂတိဘဝနှင့် နိမ္မာန်သို့ ရောက်နှင့်သည်။

ထို ဝိဇ္ဇာင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကြုံ ဝိဇ္ဇာစရာတော်၏ ပြည့်စုံပုံများကို အာရုံပြေကာ မိမိမှုသည်း အသိမှန်နှင့် အကျင့်ကောင်း ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားပါလေ။
ပုံမှုအကြိုး

၁၁။ ဘယ် အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် သုဂ္ဂတ်ရသနည်း။

၁၂။ မိပက်ရာ, စောမြတ်စွာပူ, စရှုမောဓိ, မဏ္ဍာဂိုလ်ထိအောင်, သတိသမ္မတော်, မပြုတယျော်လျက်, သမ္မတော်တော်, ရမ့်မျှော်ရှုံး, ကြတော်မူပုံး, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် သုဂ္ဂတ်ရသတည်း။

၁၃။ ထူ + ဂတ ဟူသော ပါဉီသည် “ကောင်းစွာ + ကြတော် မူခဲ့၏” ဟူသော အနက်ကို ပြခဲ့၏ [ဘုရားဖြစ်ရာ ဓညာင်ပင် သည် မွှေ့ခိုပါကျွန်း၏ အလယ်ပုံရှိရုံ မဏ္ဍာဂိုလ် ဖြစ်၏။ ထို ဝိဇ္ဇာင် ဗောဓိမဏ္ဍာဂိုလ်ဟု ခေါ်ထားသည်။] ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သည် ဒီကိုရာ ဘုရားရှုံး၏ ခြေထော်ရင်း၌ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် မိဋ္ဌာန်ခဲ့သည်မှ စ၍ ဗောဓိမဏ္ဍာဂိုလ်၌ ဘုရားဖြစ်သည့် ထိုင်အောင် ကောင်းစွာ ကြတော်မူခဲ့လေသည်။

“ကောင်း” ဆိုသည်မှာ ထိုကာလ အတွင်း၌ အမှားအယွင်း မရှိရအောင် မိစွာအယူကို မယူမိအောင် အမြဲသတိထား၍ လည်းကောင်း၊ သမ္မတော်(ဥက္က)အမြဲယျော်၍ လည်းကောင်း၊ ပါရမိတော်တိကို ဖြော်ကျင့်ကာ သမ္မတာတာ ဥက္ကတော်ကို ရဖိရန် ရည်မျှော်၍ ကြော်ခြင်းပင်တည်း၊ ထိုထို အကြောင်းသောကြောင်းပင် ကာလမန္တာင်းပါ အကြောင်း အားလုံး ညီညတ္ထား ဘုရားဖြစ်တော်မူရပေသည်။
ပွဲမအကြိုး

၉၆ ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

၁၃။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် လောကဝို့ ရသနည်း။

၁၄။ သတ္တာကာသ, သခိုရဟု, လောကသိပုံ, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် လောကဝို့ ရသတည်း။

၁၅။ “လောက+ဝို့” ဟူသော ပါ၌သည် “လောကကို+ သိတော်မှု၏” ဟူသော အနက်ကို ပြု၏၊ သိဖွေယူလောက သည် သတ္တာလောက, ဉာကာသလောက, သခိုရလောက ဘုရားရှိခို၏။

သတ္တာလောက ဟူသည် သတ္တဝါ အပေါင်းတည်း၊ ငရဲကောင် တိရစ္စာသနကောင် ပြိုတ္ထာကောင်များနှင့် လူ - နတ် - မြေဟု တို့သည် သတ္တာလောက မည်၏၊ [သတ္တာ - အာရုံတို့၏ ပြုကပ် တတ်သူ၊ ဝါ-သတ္တဝါ+လောက-အပေါင်း။] တို့သတ္တဝါ တို့၏ စိတ်အနေအထားကိုပါ ဘုရားရှင် သိတော်မှုသည်။

ဉာကာသလောကဟူသည် တို့သတ္တဝါတို့၏ နေရာဘုံးနားနတ်။

တို့ဘုံးနတ်, တို့ရစ္စာသန, ပြိုတ္ထာရှာန (ဘုံးသီးခြား မရှိ), လူ့ဘုံး, နတ်ဘုံး, မြေဘုံးဘုံးအားဖြင့် ဘုရားရှိခို၏။

သခိုရလောက ဟူသည် ရုပ်တရား နာမ်တရား များတည်း။

[သခိုရ=ကံစသော အကြောင်းတို့ စီမံပြုလုပ်အပ်သော+ လောက=ပျက်တတ်သော တရား။] လူဟု ခေါ်အပ်သော လည်း “လူ” စင်စစ် မဟုတ်၊ ရုပ်နာမ်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကိုပါ နာမ်တရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာ ကိစ္စ စသည်

ပွဲမာကြိမ်

၁၅။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် အနှစ်ရေး ပုဂ္ဂိုလ်သုပ္ပသာရထိ ရသနည်း။

၁၆။ ဆုံးမထိုက်သူ, နတ် လူမြေဟု, ဆုံးမရာဝယ်, အသာမရှိ, ယဉ်ကျေးသည်တိုင်, ဆုံးမနိုင်ပုံ, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် အနှစ်ရေး ပုဂ္ဂိုလ်သုပ္ပသာရထိ ရသတည်း။

၁၇။ “အနှစ်ရေး” ဟူသော ပါ၌သည် “အတူမရှိ, အသာမရှိ, မြတ်၏” ဟူသော အနက်ကို ပြု၏ “ပုဂ္ဂိုလ်သုပ္ပ” ဟူသောပါ၌ သည် “ဆုံးမထိုက် = ဆုံးမဖို့ သင့်တော်သောယောကျား;” ဟူသောအနက်ကို ပြု၏။ “သာရထိ” ဟူသော ပါ၌သည် “ဆုံးမနိုင်၏” ဟူသောအနက်ကို ပြု၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမဖို့ရန် သင့်လျော်သော သတ္တဝါ ပါ၌ တွေ့မြတ်တော်မှလျော် ထိုသို့တို့၏ အလိုဆန္ဒကို ကြည့်တော်မှ၏။ ထို့နောက် ခြောက်၍ ဆုံးမပုံ တရားရမည့်သူကို ခြောက်၍ ဆုံးမတော်မှ၏။ ခြောက်ပင့်၍ ဆုံးမပုံ ဘုရားရမည့် သူကို မြောက်ပင့်၍ ဆုံးမတော်မှ၏။

ထို့သို့ ဆုံးမရာ၏ သီလ မရှိသေးသူကို သီလရှိအောင်, အာကြွေး သီလရှိပြီးသူကို အတောက်တိုး၍ တုံ့သုံး - မဂ် - ဖို့လ် ရအောင် အဆင့်ဆင့် ဆုံးမတော်မှ၏။ ဆုံးမရှိ မရနိုင်သို့ကိုလည်း မဆုံးမပဲ ထားတော်မှ၏။ ထို့ကြောင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ယဉ်ကျေးအောင် သုန္တသင် ဆုံးမမှု၏ အတူမရှိ အသာမရှိ မြတ်တော်မှပါ ပေါသည်။

(၁၃) ပရွှေ့မာကြိမ်

၁၃။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် သတ္တာ ဒေဝ
မန္တသာနံ ရသနည်း။

၁၄။ လူနတ် မြှုံး၊ သတ္တာဝါ၏၊ ဆရာဖြစ်ပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော်
သတ္တာဒေဝမန္တသာနံ ရသတည်း။

၁၅။ လောက်၍ အသိ အလိမ္မာ ဥက်ပညာ အရည်အခြင်းအား
ဖြင့်လည်း ကိုယ့်ထက် သာလျှော့၍ ကိုယ့်ကို ဆုံးမသော်ရလျှင်
လည်းကောင်း၊ ထိုဓားမတိုင်း လိုက်နာ၍ အကျိုးရှုလျှင်
လည်းကောင်း၊ ထိုအကျိုးခံစားရသူတိုင်းက ထိုဓားမသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဆရာ”ဟု အသိအမှတ် ပြုကြရသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုသို့ ဆရာဖြစ်ထိုက်သော ဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံ
သောကြောင့် လူနတ် မြှုံး၊ သတ္တာဝါ အများကပင် ဆရာ
ဟျှော် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံရပါပေသည်။ [ဒေဝမန္တသာ
နံ-နတ် မြှုံး၊ လူတွို့၏+သတ္တာ=ဆရာဖြစ်တော်မူ၏။]

ထိုကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ပိုမိုသာရစသော လူမင်း၊ မြှုံး၊ မြှုံး၊
ပါမေကွစသော လူ ပညာရှိ၊ သကြား စသော နတ်မင်း၊
မကြုံမြှုံး၊ စသော မြှုံးမင်းတို့က ဆရာ တင်ကြပြီးလျင်
သုရား အဆုံးအမတော် အတိုင်း လိုက်နာ နေထိုးကြ၏
လိုက်နာသလောက်လည်း လောက်ချမ်းသာ၊ လောက်ထဲရှု
ချမ်းသာတို့ကို ကိုယ်စုံ ကိုယ်စုံ ခံစားကြရပေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း

ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ

၄၉

၁၆။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဗုဒ္ဓရသနည်း။

၂၀။ လေးပါးသစ္ာ၊ မြိုက်ရသာကို၊ ကောင်းစွာ ပိုင်ပိုင်၊
ကိုယ်တော်တိုင်နှင့်၊ သုံးခိုင်ဝေနော်၊ များပိုလ်ခြေကို၊ သံစွဲ
နိုင်ပုံ၊ ပြီးပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်တော် ဗုဒ္ဓ ရသတည်း။

၂၀။ “ ဗုဒ္ဓ ” ဟူသော ပါဌိုသည် “ ကိုယ်တိုင်သိရှိ သူတပါးကို
လည်း သိတေနိုင်၏ ” ဟူသောအနက်ကို ပြု၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
သည် သစ္ာ င့် ပါး တည်းဟူသော အမြိုက် အရသာကို
ကိုယ်တိုင်လည်း သိတော်မူ-ဝေနေယူ သတ္တာဝါတို့ကိုလည်း
သံစွဲတော်မူနိုင်ပေသည်။

ထိုကြောင့် အရှင်သာရိပုဂ္ဂိုလ်၊ မြို့အထူးတော် ဂေါတမီစေသာ
အမျိုးသိုးတို့ သစ္ာ င့် ပါး တရားကို သိရှိ
ရဟန်သူ့သို့ ပါးကား-ခုက္ခ၊
သမုဒ္ဒ၊ နိုင်ရောင်၊ မဂ္ဂတည်း။

ထိုင်ပါးတို့ထဲ့ အိုရု, နာရု, သေရု, ချုစ်သူနှင့်ရု, မူန်းသူနှင့်အတူ
နေရု, လိုဘာမရ, အာချုပ်အားဖြင့် ဤ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၊ ဤ
အားလုံးသည်ခုက္ခသစ္ာ(ဆင်းရဲတာအမှန်)ဖြစ်၏၊ ထိုဆင်းရဲ
သည် ထဏာဟု ခေါ်သော သမုဒ္ဒကြောင့် ဖြစ်ရကား
တဏာသည် သမုဒ္ဒသစ္ာ(ဆင်းရဲကြောင်းအမှန်)ဖြစ်၏။

ထို ခုက္ခ သမုဒ္ဒ ပါးတို့၏ ချုပ်ပြီးရေး နိုဗ္ဗာန်သည် နိုင်ရောစသော
(ချုပ်ရေအမှန်)ဖြစ်၏၊ သမုဒ္ဒမိန္ဒီသမုဒ္ဒသက်ပွဲ စသော မဂ္ဂငျော်ပါး
သည် မဂ္ဂသစ္ာ (နိုဗ္ဗာန်အကြောင်း လမ်းကောင်းအမှန်)
ဖြစ်၏။ [အကျယ်ကို ရတနှုဂတ်ရည်မှာ ကြည့်ပါ။]

ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း

- ၂၁။ ဘယ်အကြောင်းဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော်တကဝါရသနည်း။
- ၂၂။ ဗုသ္ဓရိယ, မဗ္ဗာ—ယလာ, သီရိ—ကာမ, ပယ္တာဟူ, ခြောက်ဝဘုးဟန်, ပြီးပြည့်စုံ, ဂုဏ်တော် ဘဂဝါရသနည်း။
-
- ၂၃။ ဘဂဝါဟူသော ပါးမျိုးသည် “ဘုန်းတော် ရှိုး၏=ဘုန်းတော် ကြိုး၏” ဟူသော အနက်ကို ပြု၏၊ ထို ဘုန်းတော်သည် ဗုသ္ဓရိယ စသာအားဖြင့် ခြောက်ပါးရှိုး၏။
- ၂၄။ ॥ကိုယ်တော်မြတ်၏၊ စိတ်မာတ်တော်မှု, စဉ်မကြုံး၊ လူနတ်မင်းကို, ပိုင်နင်းအပ်စီးနိုင်သော ဘုန်းတော်။
- ၂၅။ ॥ကိုလေသာရန်, ပယ်ဖျက်လှန်ဖို့, နို့မှာန်ဖို့လင်း၊ ကိုးချက်အပြား၊ လောက္တာရာရာများ တည်းဟူသော ဘုန်းတော်။ [မင်းရ ပါး, ဖို့လုံ ရ ပါး, နို့မှာန်ပေါင်း ဇ ပါး။]
- ၂၆။ ॥ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ, ဖြောက်လာ၍၊ ကမ္မာတိုင်းပေါင်း၊ သောင်းလောကမာတ်, ပုံးတော်လုပ်များ၊ နှစ်ပေါင်းကျော်စောခြင်း ဘုန်းတော်။
- ၂၇။ ॥ချွေးမျက်နှာတော်, လက် ခြောက်မှု, စဉ်မကြုံး၊ ပင်လုံးဝင်းသည်, ပန်းမင်းအနေ, ကြက်သရေ, မင်းလာရှိသော ဘုန်းတော်။
- ၂၈။ ॥အလို့တော်အတိုင်း, တောင်းတတိုင်းပင်, မဆိုင်းမတွေ, ပြီးစီးရသာ ဘုန်းဓတ်။
- ၂၉။ ॥တော်ကာလုံး, ညွှတ်ရုံးကိုးစား, အားယားစွဲရှု, စွဲနွှာလွှာ—စီရိယကောင်းသော ဘုန်းဓတ်။ [အကျယ်ကို ရတနာ့ရှုတ်ရည်မှာ ကြည့်ပါ။]
ပွဲမအကြို့

- ၂၁။ လေးဆယ့် ငါးဝါ, ကာလကြာအောင်, ကောင်းစွာ ဟောပြု, နှီးပွဲ, ဓမ္မအချုပ် အဘယ်နည်း။
- ၂၃။ အကြောင်းရှို့လျှင်, အကျိုးထင်၍, ကြောင်းအင်လဲ ပြုတ်, ကျိုးလည်းချုပ်ဟူ, လောကုတ် လောကို, ကြောင်း ကျိုးမြှို့, လေးလိုသစ္ာ အချုပ်တည်း။

၂၄။ ဘုရားရှင်သည် ဘုရား ဖြစ်သည်မှစ၍ ပရိနို့ဘုံး စံတော် မူသည်အထိ ၄၅ ဝါ (၄၅ နှစ်) ကြော၏၊ ထို အတွင်း၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်များသည် (ယခုအခါ သံကိုယ် တင်အပ်သော တရားတော်များကို အကျယ် ခဲ့၍) မရောတွက်နိုင်အောင် များလှပေ၏။

ထိုတရားတော်များကို ချုပ်လိုက်လျှင် သစ္ာ ၄ ပါး တရားပင် ဖြစ်၏။ ထို ၄ ပါးတွင် လောကိုနယ်၍ ခုက္ခနာင့် သမှုဒယ ၂ ပါးရှိ၍၊ လောက္တာရာနယ်၍ နှီးစောစနှင့် မဂ္ဂဟူ ၂ ပါး ရှိုး၏။ ထိုတွင် သမှုဒယသစ္ာသည် အကြောင်း, ခုက္ခနာင့် သည် အကျိုး၊ မဂ္ဂသစ္ာသည် အကြောင်း, နှီးစောစသစ္ာ သည် အကျိုး၊ ဤသို့ လောကိုနယ်၍ လည်းကောင်း၊ လောက၏ လွှာတ်ရာ လောက္တာရာနယ်၍ လည်းကောင်း၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးဆက်စပ်၍ ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။

အရှင် သာရိပုံးတော်အလောင်းသည်(ရသောဝါ တရားက)အရှင် အသံး ရဟန်ဘန်း ထွေ့၍ “ အရှင်တို့၏ ဆရာသည် အဘယ်သို့ ဟောလေ့ရှုပါသနည်း ”ဟု မေးရှု၍ “ ယေမြှာ ပွဲမအကြို့

၁၀၂

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

ဟောတူပါဘဝါ၊ တေသာ့ ဟောကို တထာဂတော့ ဒေါ်မ = အကြောင်းကစရှိ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုး (ဗုဒ္ဓ) တရား တို့၏ အခကြောင်း (တဏ္ဍာ) ကို ဟောတော်မူလေ့ ရှိသည်။ ထို ဗုဒ္ဓ၏ ချုပ်နှင့် ချုပ်ခကြောင်းကိုလည်း ဟောတော် မူလေ့ရှိ၏ ” ဟု အရှင် အသီက ဖြေတော်မူရ သတော့ ပေါက်၍ သောတာပန် ဖြစ်ပါလေသည်။

၅။ သွား ၄ ပါး (မလဲနိုင်သော အမှန်တရား) ကို စဉ်းစား လိုက်လျှင် “ တဏ္ဍာလောဘကြီးလျှင် ဒုက္ခကြီး၏၊ တဏ္ဍာ လောဘ နည်းပါးလျှင် ဒုက္ခနည်းပါး၏၊ တဏ္ဍာလောဘ လုံးလုံး မရှိလျှင် ဒုက္ခလည်း လုံးလုံး မရှိတော့ပဲ ဒုက္ခကုန်းရာ နိုဗာန်ဟူသော နိုဗာဓာဓာတ္ထသာ ကျွန်ုတော့၏ ” ဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်စုံ၏ တရားတော်၏ အရသာ အခံအနှစ်ကား နိုဗာန် သိမြင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည် ” ဟု သိသာနိုင်ပေသည်။

[လက်။] အနှစ်စုံ၊ တံ့သို့ဟုနှင့်၊ ကိုးဂုဏ် ရောင်ဆိုင်၊ ဘဝ်တိုင်အောင်၊ ပြန်လိုင်ကျော်ကြား၊ မြတ်ဘုရား၏၊ တရား ၄ တန်၊ သစ္စာမှန်ကို၊ နာခံပြီးလတ်၊ ဆင်းရဲဖြစ်စိုး၊ အသစ် တဏ္ဍာ၊ မဖြစ် သာအောင်၊ ရှစ်ပြာ မဂ္ဂိုင်၊ သတော့ ယာဉ်ဖြင့်၊ ပြည့်ခွင့်နိုဗာန်၊ ရောက်အောင်ဆန်မှု၊ ကေန်ဒက္ခ၊ ကင်းကြရမည်၊ မူချာ ငါတို့ ကျင့်ဖွေ့ယ်ကို။

နိုဗာန် အခန်း ပြီး၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း

ပေါ်မ အခန်း

[မျွဲ့မိန္ဒာတော်ချားနှင့် ပရီနိုဗာန် စံတော်မူပုံး။]

- ၁။ ဝေနေယျများ၊ ကျိုးစီးပွား၊ ဘုရားဘယ်သို့ ပြုသနည်း။
- ၂။ ဝေနေယျများ၊ ကျိုးစီးပွား၊ မအားလပ်အောင် ပြုသနည်း။
- ၃။ နံနက်ကာလ၊ ဘယ်ကို့ဗုံး၊ ပုဂ္ဂိုလ်စဉ် ပြုသနည်း။
- ၄။ စောမောကပင်၊ ထပြီးလျှင်သော် သုတေသန ကိုယ် လက်၊ လွန်မြေမြတ်သောင်၊ နေလျက် ပြီးမှု၊ ဆူးခံကြ၍၊ ခေတ္တပြန်နား၊ ရဟန်းယျား၊ ဆူးစားပြီးအောင် အောင့်သနည်း။

၂။ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်စွာသည် ပယတ္တဘုံး ဟယော လုံးလ ဝိရိယ ကြီးမားတော် မူရကား အားလပ်ဖို့ အခွင့် မရလောက် အောင်ပင် ဝေနေယျ (ဆုံးမထိုက်သူ နတ် လူ ပြော့သာ) သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တော်မူပါသည်။

- ၃။ နံနက်ပိုင်းချွဲစောမောထတော်မူရှု [အိပ်ယာမှုထွေးမဟုတ်၊ ကိုယ်လက်သုတေသနရန် ထတော် မူခြင်းသာ။] ကျော်ကြီး ကျော်ငယ်စွာတော်မူခြင်း၊ အနုပ္ပန့် မျက်နှာသစ်ရေကိုခံယူရှု သုံးတော်မူခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်လက်သုတေသနတော်မူသည်။ [အနုပ္ပန့် မျက်နှာသစ်ရေ သုံးခြင်းမှာ မသန့်ရှင်းရှု မဟုတ်၊ အလုပ်အကျေးကို ချို့မြှောက်လို၍ သုံးခြင်းဖြစ်သည်။]

ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း

- ၅။ ဆွမ်းစားပြီးက၊ ဘယ်ကိစ္စ၊ ဗုဒ္ဓ နေ့စဉ်ပြီးသနည်း။
 ၆။ ဆွမ်းစားပြီးက၊ တရားပြု၍ ဂန္ဓု ကျောင်းတော်၊
 ဝင်းလျောင်းပျော်၏၊ ထသော် တလ္လာ်၊ လောက်ကြည်၏၊
 ရောက်ရှုလာငြား၊ လူအများ၊ တရားနေ့စဉ် ဟောသတည်း။

ထို့နောက် ဂန္ဓကုဋ္ဌီသို့ ဝင်တော်မူ၍ ပြုပါသက်စွာ၊ သမာပတ်
 ဝင်စားတော်မူ၏၊ အချိန်တန်လျှင် ဆွမ်းခံကြ၍ (တရာ့တရာ့
 ဆွမ်းခံရာများပင် ဆွမ်းဘုံးပေးရှု) လူတို့အား တရားဟော
 တော်မူ၏၊ ကျောင်းတော် ပြန်ရောက်သောအား ရဟန်း
 များ၏ ဆွမ်းစားအာဖြူးကိုစောင့်ဆိုင်းကာ တန်ဆောင်းရိုင်း
 မှာ ခေတ္တ နားတော်မူ၏၊ ဤကား (ပုံရောထူး) နံနက်ပိုင်း
 လုပ်ငန်းတော် အစဉ်တည်း။

- ၇။ ရဟန်းတော်များ ဆွမ်းစားပြီးသောအား ဂန္ဓကုဋ္ဌီသို့
 ကြ၍ ရဟန်းတော်များ ဆည်းကပ်နေကျ နေရာ၌ ထိုင်း
 ခြေဆေးတော်မူ၏၊ ထို့နောက် ရပ်တော်မူ၍ နေစဉ် သတိ
 ပေးတော်မူသည့်မှာ—တိက္ခုကုတို့ ...မြှုမမေမ မလျော့မ မပေါ့
 မဆော့သ သတိပြု သီလ သမာဓိ ပညာ (၃ ဖြာသော
 သိက္ခု) ကို ပြည့်စုံအောင် ကြိစားကြ၍

- ၈။ လောက်၌ ဘုရားတဆူ ပွင့်တော်မူလာဖို့ အချိန်သည်
 အဂုဏ်ရခဲ၏။

- ၉။ ဘုရားပ်ချိန်၌ မိမိက လူ့ဘဝကို ရတ္ထဲလည်း အလွန်
 ခဲယဉ်း၏။
 ပုံမှန်အကြောင်း

- ၇။ ညွှန်းယာမ်တွင်၊ ဘယ်သို့လျှင်၊ ညစဉ် ကိစ္စပြီးသနည်း။
 ၈။ ညွှန်းယာမ်သော်၊ သံသာတော်၏၊ ထုတ်ဖော်မေးက၊
 အဖြော်၊ ဓမ္မညစဉ် ပေးသတည်း။

- ၉။ လူ့ဘဝရပြန်ပါလည်း မျက်စီ နား စသော အင်္ဂါနှင့် သခ္စာ
 ပညာ ပြည့်စုံပါ ခဲယဉ်း၏။
 ၁။ အရာရာ ပြည့်စုံပါလည်း အိမ်မှ ထွက်ခွဲ၍ ရသေ့ ရဟန်း
 ပြုစိုး ခဲယဉ်း၏။
 ၂။ ရဟန်း မဟတ်ပဲ (သာသနာပဲ ရသေ့မျှ ပြစ်နေလျှင်)
 တရားစစ် တရားမှန် နာခံရဖို့လည်း ခဲယဉ်း၏။ [သင်တို့မှာ
 ထိုခဲယဉ်းကြီး ငါးပါးလုံး ပြည့်စုံပြီ ပြစ်၍ ကြီးစားဖွံ့သာ
 လုပ်တော့သည်—ဟူလို့။]

ဤသို့ ဆုံးမပြုးလျှင် ဂန္ဓကုဋ္ဌီဝင်၍ ခေတ္တခက်မျှ လဲလျော်း
 တော်မူ၏၊ ထို့နောက် ထတော်မူ၍ တရား ရထိက်သော
 သတ္တိတော်ကိုကြည့်တော်မူ၏၊ ထို့နောက် ရောက်လာသော
 လူတို့အား တရားဟော၍ အချိန် ရှိတုန်းမှာပင် ပြန်လှတ်
 တော်မူ၏၊ ဤကား(ပစ္စာဘတ္တ)ဆွမ်းစားပြီးမှုစုံ တနေ့
 လုံး လုပ်ငန်းတော် အစဉ်တည်း။

- ၁။ နေ့ဝါရီလောက် ရောက်သောအား ကိုယ်ငွေ့ ရအောင်
 ရေဖြင့် ကိုယ်တော်ကို လောင်းတော် (ချိုးတော်) မူ၏။
 ထို့နောက် ဂန္ဓကုဋ္ဌီဝင်း အတွင်း၌ ခင်းထား အပ်သော
 (၁၄) ပုံမှန်အကြောင်း

- ၄။ သန်းခေါင် ယာမ်တွင်, ဘယ်သိလျှင်, ညစဉ် ကိုစွဲ ပြီ
သနည်း။
- ၅။ သန်းခေါင် ရောက်လတ်, မြှုဟ္မာ နတ်၏, ပြဿနာမေး,
အမြေားလျက်, ဒြပ်လေးနာပျော်, တရားတော်,
ဟောဖော် ညန်ပြုပါသတဲ့။

နောက် ကြေလျက် ပြီမှုသက်စွာ (သမာပတ် ဝင်စား၍)
ထိုင်နေစတော်မူ၏ထိုအခါရာန်းတော်များလာ၍ပြဿနာ
မေးကြ, ကမ္မဋ္ဌာန်းတော်းကြ, တရားဟောဖွံ့တော်းပန်
ကြလေရာ, အားလုံး၏ အလိုအန္တကို ပြည့်ဝစေတော်မူ၏၊
ဤကား (ပုဂ္ဂမယာမ) ညွှန်းယာမ် (၁၀ နာရီ)အထွင်း၌
ညစဉ် လုပ်ငန်းတော်အစဉ်တည်း။

၆။ ညွှန်းလယ်ပို့း သန်းခေါင်ယာမ် အချိန်၌ကား လူမြှု
တိုက်ပြုဖြစ်၍ နတ် မြှုဟ္မာ အများတို့ ဆည်းကပ်လာကြ၏၊
သတိလည်း ပြဿနာမေးကြ, တရားဟောဖွံ့ရန် တော်း
ပန်ကြ၏၊ ထို နတ် မြှုဟ္မာတို့၏ အလိုအန္တ အားလျှော်စွာ
ပြဿနာဖြေ၍ တရားကိုလည်း ဟောတော်မူသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဟောတော်မူပြီးသော အခါ သန်းခေါင်ယာမ်လည်း
ကုန်လောက်ပြီ၊ နတ် မြှုဟ္မာတို့လည်း ပြန်ကြပေပြီ၊ ထိုအခါ
ညွှန်ကို ဦးပုံပုံလျှော်နောက်ဆုံး မိုးသောက်ယာမ်သို့ ရောက်
လောက်လေပြီ၊ ဤကား (မုစ္မမယာမ) သန်းခေါင်ယာမ်၌
လုပ်ငန်းတော် အစဉ်တည်း။
ပုံးမောက်မြို့

- ၁၁။ မိုးသောက်ယာမ်တွင်, ဘယ်လိုလျှင်, ညစဉ် ကိုစွဲ ပြီ
သနည်း။
- ၁၂။ မိုးသောက်ယာမ်ရောက်, စြော်လျှောက်၍, ထို့နောက်
ဆက်လက်, တမ္မားခက်၏၊ ကျို့စေက်ထမူ, ကျွတ်ထိုက်
သူ, နတ် လူ စုံအောင် ကြည့်သတည်း။

၁၃။ ထို့ကြောင့် အရှင်မတက်မီ မိုးသောက်ယာမ်ကို ရ ပိုင်း
ပိုင်းပြီးလျှင် ရွှေတပိုင်း အချိန်လောက်မှာ စကြံးကြတော်မူ
၏၊ အလယ်ပိုင်း အချိန်လောက်မှာ ကန္တကုဋ္ဌသို့ ဝင်၍ တမ္မား
လောက် (ခဏလောက်) လျော်းစက်တော်မူ၏၊ အိပ်တော်
မူခြင်းမှာလည်း အိပ်ရာခင်း—ခေါင်းအုံးတိုနှင့် ကျကျ နန်
ဟုတ်ဟန်မတဲ့၊ လက်ယာနံပါးကို အောက်ထား၍ (စောင်း
၍) ညာဘက်လက်တော်ပေါ်သို့ ဦးခေါင်းမတော် တင်လျက်
ကိုန်းစက်တော် မဟန် တူ၏။ [ဤနေရာ၏ မျွမ်းမြတ်စွာ၏
ကိုန်းစက်တော်မူချိန် အလှန် နည်းပါးကြောင်းကို သတိ
ပြုခဲ့ပါ။]

နောက်ပိုင်း အချိန်မှာ ထတော်မူ၍ လာမည့်နေ့၌ ခွွဲတိုက်
သော (တရားဟော၍ အကျွေတော်ရား ရနိုင်လောက်သော)
သတ္တဝါများကို ညာက်စစ္ဗြိုင်း ကြည့်ရှုတော် မူ၏၊ ထိုသို့
ကြည့်တော်မူသောအခါ ကျွတ်ထိုက်သော (လူ နတ် မြှုဟ္မာ)
သတ္တဝါတွေ ညာက်တော်မှာ ထင်ပေါ်လာမြဲ ဖြစ်သည်၊
ဤကား (ပုဂ္ဂမယာမ) မိုးသောက်ယာမ်၌ ညစဉ် လုပ်ငန်း
တော်တည်း။

ပရှမအကြိုင်

- ၁၃။ ကျေတ်ထိုက်ကြသဲ၊ နတ်နှင့် ယူ၊ မြင်မူ ဘယ်သိပြုသနည်း။
- ၁၄။ အချင်ကာလ၊ အံကိုက်ကျအောင်၊ ကြံ့မနေး၊ တရားအေး၊ တိုက်ကျေး ဟောဖေါ် ချွတ်သတည်း။
- ၁၅။ ရန်သူကပြင်၊ ဒီဘုန်းလိုင်၊ ရုံး-နှင့် ဘယ်သိရှိသနည်း။
- ၁၆။ ရန်သူ များစွာ၊ ပြင်ကြပါလည်း၊ မေတ္တာတော်စာတ်၊ ဥက္ကတော်မြေတ်ဖြင့်၊ ဖြေတ်အောင်မြင်၊ သူတို့ပင်၊ အစဉ်ရုံးရလေသတည်း။
- ၁၇။ ကျေတ်ထိုက်သော သတ္တဝါများကို မြင်သောအခါ ချွတ်ဖို့ အချင်အခါနှင့် အံကိုက်ကျအောင် ကြတော်မြှုပ်
(ဆုံးခံကြတုန်းမှာဖြစ်ပေါ်၊ အဝေးမြှုပြာ နတ်ပြည် ပြဟ္မာ
ပြည်မှာ ဖြစ်လျှင် ထိုမြို့ ထိုရွာ၊ ထိုပြည်တို့သိ ကြရှုဖြစ်ပေါ်)
တရား ဟောတော်မြှုပ်။
- ၁၈။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပုင်တော်မူလာသော အခါ တို့အနေကြီး
များနှင့် သူတို့တပည့်တွေမှာ ရွှေးက ရရှိနေကျ ဖြစ်သော
ပစ္စည်းလာသ်နှင့် ကြော အာကာများ ဆုတ်ယုတ်သွား၏။
ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို “ ကြီးစွာသော ရန်သူ ” ဟု
သတောထားကြလေသည်။ထို့ကြောင့်ပတ်မြတ်စွာဘုရားကို
အမြဲ အပြစ်ပြောလေ့ ရှုကြ၏၊ မာရ်နတ်ကဲ့သို့ နတ်ဆုံးများ
နှင့် ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုအထပ်ကြိုးနေကြသော မြှေ့ဟွာမင်း တခါး။
လည်း ဘုရားကို မကြည်ဟိုကြ။
ထိုတို့တို့နှင့် ထိုမြှေ့ဟွာတို့သည် ဘုရားရှင်တော်ကို တုပိုင်လာကြ
သော်လည်း ဘုရားရှင်ကား ရန်သူ ဟု သတော့မထားပဲ
ပွဲမအကြော်

- ၁၃။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ရုံးရပါ၊ ကမ္မာ ဘယ်ရန် ရှိသော်း။
- ၁၄။ အိုဘေး နာဝေး၊ သေခြင်းဘေး ဟူ၊ ဘေးကြီး ရ ဖြာ၊
ရန်သူလာ မြတ်စွာ ရုံးရ ပါသတည်း။
- ၁၅။ အို အို....မြတ်စွာ၊ အိုဘေးမှာ၊ ဘယ်ခါ ကြံ့ရပါသနည်း။
- ၂၀။ သက်တော်ရင်ငြောင်း၊ ရွှေ့ယော်ပြောင်း၊ အိုကြောင်း
ဘေးကြီး ကြံ့သတည်း။

သူတို့၏အကျိုးကို လိုလားသော မေတ္တာခာတ်၊ ထက်မြက်
သော ဥက္ကတော်မြတ်ဖြင့် အမြဲ အောင်နိုင်တော် မူခဲ့ပါ
သည်၊ ထိုသို့ အောင်နိုင်ရာဝယ် တခါးကမူ ဘုရားရှင်ကို
ကြည်ထိုကြ၍ တရားယူး ရကြလေသေးသည်။

၁၈။ ထိုသို့ လူ နတ် ပြဟ္မာ သတ္တဝါဟူသူတို့ ဆန်ကျင်ဘက်
ပြလာသမျှဝယ် အရှုံး မရှုံး - အနိုင်သာ ရှုံ့ခဲ့ပါသော်လည်း
အိုဘေး နာဝေး သေဘေးဟူသော ဘေးရန်ကြီး ရ ပါး
ကိုကား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အနိုင် မရ - အရှုံးခံပါသည်။

၂၀။ အခါတာပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေအခါ ပုံ့ဗျာရုံး
ကျောင်းတော်ခါ အနောက်ဘက်ဝယ် ဆက်နဲ့တော် ချုပ်
နေစာလျှံနေတော်မြှုပ်၏၊ အရှင် အာနန္ဒာသည် ဘုရားရှင်၏
ကျောတော်ကို ဆုပ်နယ်ပေးနေ၏၊ ထိုအခါ အရှင် အာနန္ဒာ
သည် ကျောဘက်က အသားအရေတော်ကို နေရောင်တွဲ
ဂရုံ့ကို၍ ကြည့်လိုက်ရ .... အရေတော်များ ရွှေးကန်း
မတူပါ အနည်းငယ် တွန်လာသည်ကို တွေ့ရ၏၊ အင်မတန်

J၁။ ဖြစ်ရလေဖျာ၊ နာဘေးမှာ၊ ဘယ်ခါ ကြံရပါသနည်း။
J၂။ မကြာ မကြာ၊ ခါးတော်နာရုံ၊ ခြေမှာနှင့်၊ သွေးခြော်ချုံ၏၊
မရှုရက်နော်၊ နောက်ဆုံးသော်၊ ဝမ်းတော် လားရပါ
သတည်း။

ဖြောင့်စင်းသော ကိုယ်တော်လည်း ရွှေသီး မသိ မသာ
ကိုင်းနေသည်ကိုတွေ့ရ၏၊ အဆင်းတော်များလည်း အရှယ်
ကောင်းတုန်းကလောက် မကြည်လင်တတ်သည်ကို တွေ့ရ၏၊
ကြုံသီးလျှင်မြတ်စွာဘုရားသည် သာမာနလူများတွဲသီးရှုတ်ထဲ
သို့ယွင်းလာအောင် သီသိသာသာကြီး အိုးမှင်း မသားပါ
သော်လည်း သက်တော် ကြီးရင့်လာသောအခါ အိုးဘေး
အကိုင်းမသိမသာ ခံတော်မူရပါသေးသည်။ ..... [လျှို့ယ်
သံယုတ်၊ ဒရာဝဂ္ဂ။]

J၃။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားသည် ၆ နှစ် ပတ်လုံး ခုကြေရဖုံးယာ
ကျင့်တော်မူခဲ့သော ဒက်တော် မကြာ မကြာ ခါးတော်
နာရုံ၏၊ ရှင်းဝေးဝတ် ဂိုဏ်ကျိုး တောင်ပေါ်မဲ ကျောက်
တုံးကို လှိုမြေချုပ်ကိုရှာ ကျောက်ချုပ်ကွာရုံ၊ ခြောမတော်ကို
မှန်သောကြောင့် သွေးခြော်အုံသောဒက်ကို ခံတော်မူရ၏၊
နောက်ဆုံးခြားကား ဝမ်းတော်လားရ (ဝမ်းလျော့ရ) ၏၊
ထို ရောက်ခေါ်ကိုကား မြင်ရသူများ မရှုရက်နိုင်အောင်
အပြင်းအထန်ခံစားတော်မူရ၏၊ ကြုံသီးလျှင် ဘုရားရှင်သည်
နာဘေးဒက်ကိုလည်း မတန်းလှန်နိုင်တော့ပဲ အရှုံးပေးရ
ပါသည်။

ပွဲမအကြို့

J၄။ ဝမ်းတော်လားလျှင်၊ ခြိုဖျားရှင်၊ ဘယ်တွင် ကြံ့ခံသနည်း။
J၅။ ဝမ်းတော်အလား၊ သက်တော်အားလည်း၊ ကြီးမား
သော်၊ ရှစ်ဆယ် ပြည့်၍၊ ပရီနိုဗာန်၊ ဝင်စံ ဖို့ရာ၊
ကုသိနာရုံ၊ အင်ကြင်းစံ၊ ရုံကြော် စံသတည်း။

J၆။ မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ သက်တော် ရှစ်ဆယ် (ဝါတော်
၄၅ ၀) ပြုသောနောက်ပင် ဝမ်းတော်လားသောရောက်၏
သည် ပါဝါမြို့မှာ ဖြစ်၏၊ ထိုနောက်ပင် ပရီနိုဗာန်စံသော
အားဖြင့် သေဘေးဒက်ကို ခံရပါတော့မည်။ ဘုရားရှင်
ချုတ်မှ ကျော်မည့် သတ္တဝါတိလည်း ကျုတ်တမ်း ဝင်ပြီးကြော်
လေပြီ၊ နောက်ဆုံးချွေတရမည့် “ သုဟခ္မ ” ဆိုသူ ပရီဗြို့
တယောက်သာ ကုသိနာရုံမြို့၏ ကျွန်တော့၏။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထို သုဟခ္မကို အကြောင်းပြု၏
အားတော် နဲ့ပါးနေသောလည်း ကုသိနာရုံမြို့တော်သို့
နောက်ချိန်လောက် အရောက်ကြော်တော်မူ၏၊ မလှာမပ်းတို့၏
အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌ မင်းများအတွက် ခင်းထားအပ်သော
သလွှာန်တော် (ခုခြားငယ်) ရှိ၏၊ ထို သလွှာန်တော်ပေါ်၌
မြောက်သက်သီး ဦးခေါင်းတော်လျှော်၍ လက်ယာနံပါး
တော်ကို စောင်းကာ လျောင်းတော်မူပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။၂၇။နောက်၌ ရိုးရိုးလူများ သုံးနေကျ ခုခြားပေါ်
မှာ ဘုရားရှင် လျောင်းတော်မူလောက်ပုံကို သတိပြုပါ။
ပွဲမအကြို့

ଜ୍ଞାନ ପରିଚୟ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଏହାର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପଦାର୍ଥଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦିଲାଯାଇଛି ।

၂၆။ အနေကြင်းပင်စပ်, ဥယျာဉ်ရပ်၏, လူ နတ် ပြည့်၊ များ
သံသာ, ရောက်လာ ဖူးမေ့၍ကြသတည်။

၂၆။ ထိအာရိ ကျသိနာရုံမြို့တွင်းက မလ္လာမင်းတိသည် “ပရီနှုံးနှစ်တော်မဖူးရန် ဘုရားရှင် ကြယာတော်မသတဲ့” ဟု ကြားရှု ဝမ်းနှုပ်ဆူးကာ ထုတ်လာကြပြီးလျှင် နောက်ဆုံး ရှိခိုး ကန်တော့ခြင်းဖြင့် ကန်တော့ကြလေ၏၊ ၁ကြော်၏ ကမ္ဘာတေသာင်းမှ နတ် ပြည့်ဘာ အပေါင်းလည်း အများ အားဖြင့် ရောက်လာကြ၏။

မှတ်ချက်။ ။ ထို နှစ်မှာပင် အရှင်သာရပုံတွေသာနှင့် အရှင်
မဟာမောဂလ္လာနှင့် ထို ပရီနိုဗာနှင့် စံတော်မူပြီးကြေးလပြီ၊
သာသန့်ဝန်ကို အရှင်ညာပါလို - အရှင်အာနနှာ - အရှင်
အနုရွှေ့တို့၏ အကူအညီဖြင့် အရှင်မဟာကသာပ မထောရ်
မြတ်သာ ဆောင်ရ ပေတော့မည်။

၂၃။ နတ်ပြဟာလယ်, သံလှုံအလယ်, ဘုန်းကြယ် ဘယ်သို့
ဖြစ်သနည်း။

J 9 || କ୍ଷେତ୍ରି....ହାନିହାନି, ପକ୍ଷାଃ ଏକଣ୍ଡାନ୍, କିମ୍ବାନ୍ଦିଗ୍ରାନ୍, ଏହିବୁଧୀଃ
ଗ୍ରୀ, ତାରାଃ ଯତି, ଫେରାଗର୍ବାଁ: ପ୍ରିଯ୍ୟାନ୍, ଯପ୍ରିୟ ଗଥ୍ୟକ୍,
କିମ୍ବାର୍ଣ୍ଣ, ଚାରି ପ୍ରିୟକ୍|| ତୁମରେ

၂၂။ မြတ်စွာဘုရားသည် လျောင်းတော်မူရဲးပင် ကဆိုန်လပြည့်
ညွှန်းယာမျက် မလျှောမင်းတို့အား တရား ဟောတော်မူရဲ့၏
သန်းခေါင်ယာမျက် သုဘ္ဗ္ဗာချုပ်ဖို့အား တရား ဟောရှိ
ရဟန်းပြီစေတော်မူရဲ့၏။ [ထိုဘာနှင့်သည်ပင် ဘုရား ပရံ
နိုဗာ့သို့ စံတော်မူမှုခံ ရဟန်းပြုခဲ့၏။] မိုးသောက်ယာမျက်
အရှင်မတော်ခင် ရဟန်းတော်တို့အား ဉှင့်ဝါ ပေးတော်
မူရဲ့၏။ ထိုဉှင့်ဝါတိတော် ...

၅၁။ မြန်မာဘာသာ အတွက် ပေါ်လေသည်။

(୧୨) ପ୍ରକାଶକୀୟ

- ၂၅။ ဘုရားနိဗ္ဗာ, စံတော်မူသော်, နတ် လူ ပြဲဟွာ, ပြောကဗ္ဗာ,
ထွေလာ ထူးခြား ဘယ် နှင့် သည်။
- ၃၀။ ဘုရားနိဗ္ဗာ, စံတော်မူသော်, ဝါန်းဆူ မြေကြီး, ပုံတင်
ဟီး၍၊ ထန်သည်း ပြင်းပြီ, ငိုကြားကြ, ချို့က သံဝေ ယူ
သတည်။

ထိနိဗ္ဗာနာတ်မှုနောက် ထပ်၍ ဘာတဲ့မျှ မပေါက်ဖွှားသော
ကြောင့် နိဗ္ဗာနာတ်ကို “ဓာတ်အမြဲ” ဟု ဆိတိက်ပါသည်။

၃၀။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသောအခါ စကြဝင့် ကမ္မာ့
တသောင်းလုံး ပုံတင်ဟီး၍ ကြီးကျယ်စွာ တုန်လှပ်လေ၏၊
အနာဂတ်-ရဟန်းမပြုသေးသော နတ်များနှင့် ရဟန်း
သံလာတော်တို့သည် လှန်ပမ်းပြင်းထန်စွာ ငိုကြားကြကြ၏၊
အနာဂတ်နှင့်-ရဟန်း ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား：“ဖြစ်
လာသမျှ ပျက်ရမှာချည်းပဲ” ဟု စိတ်လန်းတွေးကာ ရုပ်
နာမ်ခန္ဓာအပေါ်၌ ထိတ်လန်းတတ်သော “သံဝေဂ” ခေါ်
ဉာဏ်တဲ့မျိုးဖြင့် ဝမ်းနှုန်းငိုကြားမှု မဖြစ်ပဲ ဖြော်ပိုးနိုင်ကြ
ပေသည်။

မှတ်ချက်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ရျာန်
သမာပတ် စိတ်အစဉ်သည် အလွန် တည်ပြုပါသည် ရှုံး၏၊
ပြုမှုသက်လွန်းသည့် အတွက် အရှင်အာနန္ဒာ ကိုယ်တိုင်ပင်
“ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ” ဟု ထင်မှတ်၍ အရှင်အာနခြားကို မေးရ
သေး၏၊ ထို စျော်သမာပတ်အစဉ် ဆုံးသည်နှင့် တပိုင်နက်
ပွဲမှုအကြိုး

ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၏ ရျာန်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ် ဟူသမျှ
လည်း အလွန် ချမ်းသာတော်မူကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါး၌ ဆင်းရဲ့ခြားကွဲ
မရှိပါ အလွန် ည််သာစွာဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရပါသည်။

တခါး၊ ကား-အလွန် ပင်ပန်းစွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံနံပါး ထူးလုပ်ထားသော
ရုပ်ပုံတော်ကို ပြင်ခဲ့ရခဲ့ “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်း လူသာမာန်တို့
ကဲ့သို့ အလွန် ဆင်းရဲ့ခြား ခုံကွဲခဲ့၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရသည်” ဟု
မှတ်ထင် နေကြ၏၊ ထို့သို့ ထင်မေနခြင်းမှာ အစ်အမျိန်ကို
မကြုနိုင်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်လေသည်။

[လက်။] တရား နတ်စည်, ဆော်ရွမ်း လည်က, သီးမည်သုံးသို့က်,
တသောင်းတိုက်ဝယ်, ကျွတ်တိုက်သူ့, နတ် လူ ပြဲဟွာ,
သတ္တဝါကို, စခေါ်အောင်မြို့, ဖေါင်ကတ္တုပြင်း, ဆောင်ပို့
ပြီးခါ့, ဝါ လေးဆယ့်ငါး၊ သက်ကား ရှစ်ဆယ်, စံပြည့်
ကြယ်က, ရာ့ လေးဆယ့်ရှစ်၊ သက္ကရာဇ်ဝယ်, နယ် မညာ့
တိုင်း, စံနှိုင်း မယုတ်, ကုသိုလ်ရုံး, အင်ကြောင်းစံ့၏, ကဆုန်
လပြည့်, အော်နောင်ယ်, ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗာ။, စံတော်မူသည်,...
ရှုန်းဆူ သောင်းလုံး ကျော်တယ်ကို။

အသမာခန်း မြို့၏။

ဗုဒ္ဓမာဏြိုင်

ဒက္ခာဒသမ အခန်း

- [အဓလောင်းတော်ကို ပူဇော်ပုန်း စာတုပံ့ရို့ယွှန် စံတော်များ။]
- ၁။ နိဗ္ဗာန် ပြောင်းလော်၊ အလောင်းတော်၊ ပူဇော် ဘယ်သူ ပြုသနည်း။
  - ၂။ နိဗ္ဗာန် ပြောင်းလော်၊ အလောင်းတော်၊ ပူဇော် နတ် လူ ပြုသတည်း။
  - ၃။ အလောင်းတော်အား၊ သံသာများ၊ ထူးခြား ပူဇော် ဘယ်သို့နည်း။
  - ၄။ အလောင်းတော်အား၊ သံသာများ၊ ထူးခြား ပူဇော် ပြုတည်း။
-
- ၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရီနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး၍ ကြင်းကျွန်းရစ်သာ ရုပ်အလောင်းတော်ကို လူ နတ် ပြဟ္မာတို့သည် ပန်း နံသာ မျိုးစုတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြ၊ သံဝေဂါ ပြစ်စရာ (အနိစ္စ ခုက္ခ အနတ္ထ)သတောပါသော ဂိတ္တိကို သီဆို တီးမှတ်၍ ပူဇော် ကြလေသည်။
  - ၆။ သံသာတော် များမှာကား အလောင်းတော်ကို အထူး ဝကြားကြစိုက်၍ မပူဇော်ကြ၊ မြတ်စွာဘုရား ပရီနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီး၍ အရှင်အာနန္ဒာသည် “သံသာတော်များက အလောင်းတော်ကို ဘယ်သို့ပြရစ်ကြရပါမည်နည်းဘုရား” ဟု လျောက်ထားလိုက်၏ ထိုအခါ “သံသာတော်များက ပွဲမအကြော်

- ၅။ နိဗ္ဗာန်စံ၍, ဘယ်ရက်းစွဲ၊ ဘယ်ရွှေ့ ပင့်ဆောင် ထားသနည်း။
- ၆။ နိဗ္ဗာန်စံ၍, ၂ ရက်စွဲ၊ မြို့ရွှေ့ ပင့်ဆောင် ထားသတည်း။

အဆောင်းတော်၌ ကြောင့်ကြ မစိုက်ရစ်ကြနှင့်၊ အနှစ် အသား ပါသော အရဟ္မာဖို့လ်ရအောင် ကြီးစားရစ်ကြ၊ ငါဘုရား၌ကြည်ညိုကြသလူဝက်ခကြောင်များက အဆလောင်း တော်ကို ပူဇော်ကြလို့မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ထို အမိန့် တော်အဘုံး၊ သံသာတော်များ လိုက်နာ၍ ပြီးစာ၏စွာ ကြည်၍ ဖူးမျှော်နေကြလေသည်။

- ၆။ ကုသံနာရုပ်ပြည် မလွှာမမင်းတို့သည် တီးကြ မူတ်ကြ နေရာ ပြင်းကြ ပန်း နံသာတို့ပြင့် ပူဇော်ကြခြင်းဖြင့် ပဋိမရက်ကို ကုန်စေကြ၏၊ နောက်ရှုက်များ၌သည် ထိုနည်းအတိုင်းပင် ပူဇော်၍ အားမရနိုင်ကြသဖြင့် ၆ ရက်လုံးလုံး အပ်ကြင်း ဥယျာဉ်မှာပင် အချိန်ကုန်စေကြလေသည်။
- ၇။ ပြည့်ကြကြ၍ ၂ ရက်နောက်တား နတ်တို့ကလည်း နတ်များ အလိုက် လူတွေ့ကလည်း လူများအလိုက် သံဝေဂါ ပြစ်စရာ ဂိတ္တိမျိုးစုံ ပန်း နံသာ မျိုးစုတို့ဖြင့် ပူဇော်ကာ ဥယျာဉ်မှ မြို့တွင်းသို့သွင်းကြ၏၊ ထို့ နောက်မြို့လည်လမ်းမဖြင့် မြို့ရှေသို့ ပင့်ဆောင်ကာ မလှာမမင်းတို့ အမြတ်တန္ထိုး ထားအပ်သော မကုဋ္ဌာန် (မကိုဋ္ဌာရာ မဂ်လာအိမ်တော်) ၌ ပူဇော်ကြ လေသည်။ [ထိုအချိန်အထိ အလောင်းတော်ကို ခေါ်း မသွင်းရသေး။]
ပဏ္ဍာမအကြော်

- ၂။ မြို့ချေရေက်သော်၊ အလောင်းတော်၊ ပူဇော်ဘယ်ဆို
ပြုသနည်း။
- ၃။ ဝါဂ္ဂိုးအဝတ်၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ စုံငါးရာဖြင့်၊ ပက်ကာ
ရှစ်ပြောင်း၊ မြတ်အလောင်း၊ ရွေ့ခိုးတော်မှာ သွင်း
သတည်း။
- ၄။ ခေါင်းသွင်းပြီးသော်၊ အလောင်းတော်၊ ဘယ်ပေါ်
မီးသို့ဟန်ည်း။
- ၅။ စန္ဒကူးနှုန်း၊ ထင်းပုံမှာ၊ သွင်းကာ မီးသို့ဟန်
သတည်း။

၆။ ထိုင်းရှုံး အလောင်းတော်ကို ဝါဂ္ဂိုးထပ် အဝတ်
ထပ် အစုံ အစုံ ရှစ်ပတ်လေရာ အထပ်ပါ၏း အစုံ
ငါးရာဖြင့် ရှစ်ပတ်ပြီး ဖြစ်လေ၏၊ တိုအခါကျမှ ဆီထည့်
ထားသော ရွေ့ခိုးတော်တွင်း သွင်း၍ ရွှေ အဖုံးဖြင့်
ပိတ်ပုံးလိုက်ကြလေသည်။

၇၀။ မီးသို့ဟန်ဖို့ရာ အတောင် တရာ့နှစ်ဆယ် အမြင့်ရှိသော
စန္ဒကူးနှုန်း၊ ထင်းပုံအတွင်းသွေး အလောင်းတော်ကို သွင်း၍
မထွေ့မင်းများနှင့် ပါမောက္ခာကြီးများကိုယ်တိုင်မီးရှိကြ၏၊
သို့သော် အမျိုးမျိုးကြီးစားသော်လည်း မီးစွဲအောင်မတတ်
နိုင်ကြ၍ အရှင်အနုရှုံးကို မေးကြလေရာ “အရှင်မဟာ
ကသုပ္ပ မရောက်လာသေး၍ သူ၏ ဒါယာကာ နတ်များက
မီးမစွဲအောင် လုပ်ဆောင်ထားကြသည်”ဟု မိန့်တော်မှု၏၊
ထိုစကားကို ကြားရှုံး အရှင်မဟာကသုပ္ပ မထောရ်မြတ်ကို
ပုံမှုအကြော်

- ၁၁။ သရိုက်ပိုးပြား၊ ဓာတ်ဓတ်ကား၊ အများ ဘယ်လောက်
ရှိသနည်း။
- ၁၂။ ရှစ်စိတ်လောက်မျှ၊ ဓာတ်တော်၍၊ ပြောကြ စဉ်ဆက်
ရှိသတည်း။

ပရိသတ်ကြီးက မျှော်နေစဉ်....နောက်ခါနီးမှ ရဟန်းငါးရာ
နှင့်အတူ ရောက်လာတော်မှု၏။
အရှင် မဟာကသုပ္ပသည် လျည့်ပတ်ရှု ရှိခိုးရင်း ခြေတော်၏
နေရာ၌ ရပ်ကာ စုံသမာပတ် ဝင်စား၍ မိဋ္ဌသန်လိုက်ရာ
ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်အစုံ ပေါ်ထိုတော်မှုလာ၏။ လူ
အများလည်း အုတ်အုတ်သဲသနှင့် ဝမ်းနှင့်မီးသာ ဖြစ်စန်
စဉ် အရှင် မဟာကသုပ္ပနှင့် ရဟန်း ငါးရာတို့ ရှိခိုးပြီးမှ
ပြန်ရှု ဝင်သွားတော်မှု၏၊ ထိုအခါကျမှ နတ်တို့တန်ခိုးဖြင့်
တော်ခာတ်မီး တော်လာလေသည်။။

၁၃။ ထိုသို့ တော်ခာတ် မီးတော်ကြ၍ အရေအသားအာကြော
တို့ ကုန်လောက်သောအား နှုန်းရောထည့်ထားအပ်စသာ
ရွှေအိုး ငွော်းတို့ဖြင့် မီးကို ပြုမီးကြပြီးသော် “အရှုံး
ဓာတ်တော် ရှစ်စိတ်လောက်ရေ၏”ဟု ပြောဆိုရှိရှိ၏။
သို့သော် မဟာပရိနိုဗာနသုတ် အာဏာကထားကား “သဗ္ဗာပိ
ဓာတုယော ပါကတိကနာ့သွေ့ယော သော့သနာ့သွေ့ယော =
ရှိုးရှိုးကွဲ့စားဖြင့်” ၁၆ ကွဲ့စား (၁၆ စလယ်=တစိတ်
ထား) ဟု အဆိုရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ရှစ်စိတ်” ဆိုသော
စကားကို ကုသိနာရုံချင့်ခွတ်ဖြင့် ဆိုဟန်တူသည်။
ပုံမှုမအကြော်

- ၁၃။ နဂိုံနေမြဲ၊ မင်္ဂလာ၊ မှတ်စွဲ ဘယ်ခာတ်ထိပါနည်း။
၁၄။ ညုပ်ရိုး ၂ ဆူ၊ စုံယ် ၄ ဆူနှင့်၊ တဆူ သင်းကျွဲ့၊ ခာတ်ခုနှင့်၊
တည်ရှစ် နဂိုံရှုံးတည်း။

၁၅။ ထိုခာတ်တော်များတွင် ညုပ်ရိုးတော် ၂ ဆူ၊ စုံယ်တော်
၄ ဆူ၊ နပူးသင်းကျွဲ့တော် တဆူ၊ ၂၅၂ ဆူသာ နဂိုံပုံး
အတိုင်း မငြောမကွဲပဲတည်နေ၏။ အခြားသော အရှုံးတော်
များကား အစိတ်အစိတ်ငြောကွဲရလေသည်။ ထိုသို့ ငြောကွဲ
ရခြင်းမှာလည်း အနှစ်အပြား ကိုးကွယ်ရအောင် ဘုရားရှင်
ကိုယ်တော်တိုင်ပင် ပီးဌာန်တော်မူခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
ထိုခာတ်တော်များတွင် အင်ယ်ဆုံး မူးညှဉ်းစွဲခန်းများ၊ အလတ်စား
ထက်ဝက်ကျိုးသော ဆန်ကျိုးခန်းများ၊ အကြီးဆုံး ပဲနောက်
စွဲခြင်းခန်းရှိ၏။ တချို့၊ မြေလေးငှံ၊ တချို့၊ ဆေးထားသော
ပုလဲလုံး၊ တချို့၊ ရွှေနှင့် တူ၏ – ဟု ဆုံးသည်။.... လယ်တိ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လက်ာကား –

[လက်ာ] နိဗ္ဗာန် စံပြီ၊ ရှုပ်သား၊ သို့ကို ရွှေလျှော်၊ အလောင်း
တော်ကို၊ ထိုရော်ကဆုံး၊ လဆုတ် ဖြော်ခြား၊ ဝမ္မာန နောက်၊
နိုးဇွှေး မနော်၊ ဓာတ် တော်လျှော်၊ ရှင်စော ညာ၏။ မြတ်စား
မြို့မြို့၊ ချက်မြို့၊ လျှော်တော်များ၊ ရှင်စော ညာ၏။ မြတ်စား
မြို့မြို့၊ ချက်မြို့၊ လျှော်တော်များ၊ ရှင်စော ညာ၏။

မှတ်ချက်။ ။ အင်္ဂါန္း ပရိုန္မာန်စံသည် ဟု ဆိုခဲ့၏။ ၇ ရက်ကြာမှ
မီးသျီးယုံသည် ဟု ပါ့မြို့တော်တော်များ ရှိခဲ့၏။ ဆူဖြစ်သည် ဝမ္မာန
(တန်းနွေး) နှင့် ဆူသည့်ကို စဉ်းစားသင့်၏။

ပုံးမှာကြိုး

- ၁၅။ မီးဌာန်းပြီးသော်၊ ဓာတ်ခေါင်းတော်၊ ပူဇော် ဘယ်ဆီ
ရွှေသနည်း။
၁၆။ မီးဌာန်းပြီးသော်၊ ဓာတ်ခေါင်းတော်ကို၊ ပူဇော်မို့အား,
မြို့တွင်းသာ၊ ရုံးမှာ ရွှေးချုပ်ထားသတည်း။
၁၇။ ဓာတ်တော်ဝေဖို့၊ ဘယ်ပြုမြို့၊ ဘယ်သို့ လာ၍ တောင်း
သနည်း။
၁၈။ ဓာတ်တော်ဝေဖို့၊ ခုနှစ်ပြုမြို့၊ ပင်းတို့ စစ်နှင့် တောင်း
သတည်း။

၁၉။ ကုသိနာရုံပြုည် မလျှောမင်းတိုးသည် မီးဌာန်းပြီးသောအခါ
ဓာတ်တော်များကို ရွှေခေါ်ဦးတော်နှင့်တက္က ယူဆောင်၍
ကုသိနာရုံ မြို့တွင်းရှိ လှိုတ်တော်ရုံးကြီး (သနာဂါရ)၏
ထားကြ၏။ ထိုသို့ ထားပြီးနောက် လက်နက်ကိုင် အစောင့်
အရွှောက်ထားကာ အားရပါးရပူဇော်ကြလေသည်။

၁၁။ ထိုအချိန်မှာ အလာတသတ်မျင်း၊ လိုစွဲမျင်း၊ သာကိုဝင်
မျင်းစသော မျင်းများနှင့် ဝေါဒီပိကမည်သော ပုန်ကားပါ
ခန်းပြုည် မေးတိုးသည် ဟုရားသင် ပရိုန္မာန် စံတော်မူ
ကြောင်းကို ကြားသိကြရကုန်၏။ ကြားလျှင် ကြားခြင်းပင်
ဓာတ်တော်များကို ဝေပေးရှိရှု တမန်တော် စေလွှာတို့၍
ကြည်ကြည်သာသာ တောင်းရှိမရလျှင် စစ်တပ်ဖြင့်လှို့ရန်
စစ်ရှိ ထွက်လာကြလေသည်။

ထိုသို့ ထွက်လာကြပြီးလျှင် ကုသိနာရုံမြို့ကိုဝိုင်းရှိ “ဓာတ်တော်
များကို ဝေလျှင်ဝေပါ၊ မဝေလျှင် စစ်တိုက်ရလိမ့်မည်”ဟု
(၁၆) ပုံးမှာကြိုး

- ၁၉။ ထိုသိတ်ကဲဘာ၊ မင်းများစွာ၊ ဘယ်ခါ ဘယ်သူ ၆၀
သနည်း။
- ၂၀။ ခန့်ကျလုံး၊ ဘုရားထုံးကို၊ သုံးဖို့ ဟောပြု၊ ကြေအေးကြ၊
ဒေါကပါမောက် ၆၀သနည်း။

ရှာဖိုးပေးကြေလေသော်၊ မလွှာမင်းတို့ကလည်း “မဝေနိုင်”
ဟု ငြင်းပယ်ကြလေ၏။ [တကယ်စစ်ဖြစ်လျှင် နတ်များက
မလွှာမင်းတို့ဘက်မှ ကူးမည်ဖြစ်၍ မလွှာမင်းတို့ပင် နိုင်စရာ
ရှိသတဲ့။]

- ၂၀။ ထိုအချိန်၌ မင်းအများ၏ ဆရာ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ဒေါက
ပါမောက္ခာကြီးသည် အလွန်မြင့်သော မြေခံပေါ်သူ တက်၍
“အားလုံး နားထောင်ကြပါဦး... ငါတဲ့ မြတ်စွာဘုရား
သည် အလောင်းတော် ဘဝတုန်းကပင် သည်းခံခြင်းကို
လက်သုံး ပြေတော်မှုပဲပါသည်။ ထိုဘုရား၏မာတ်တော် ရမှ
ကြောင့် သွေးချောင်းစီးအောင်စစ်ဖြစ်ခြင်းငှါမလျော်ပါ”
စသည်ဖြင့် အသံကျယ်စွာ ဟန်အောင်ပြောလေ၏။

- ထိုအခါ ဆရာကြီးအသံကို မှတ်မိကြ၍ အားလုံး ကျေကျေနပ်နပ်
ဖြစ်ခါ “ဆရာကြီးသာ ၆၀ပါတော့” ဟု အပ်လွှာကြလေ
သည်။ ထိုအခါကျေမှ မင်းများအားလုံး စရား၍ မင်းများ
ရွှေမောက်၌ ရွှေခေါင်းတော်ကိုဖုန်းလိုက်ရာ မင်းအားလုံးပင်
စိတ်ကို မချုပ်တည်းနိုင်ပဲ ဝမ်းနွဲ့စွာ ကြလေသည်။
- ထိုင့်နေချိန်၌ ဒေါက ဆရာကြီးသည် လက်ယာ စွဲယ်တော်ကို လစ်
ယူ၍ သု၏ယောက်ထုံးထဲ ထည့်ထားလိုက်၏။ ထို့နောက်မှ
ပုံးမှုအကြောင်း

- ၂၁။ ဓာတ်တော် ပေါင်းကာ၊ ဘယ်နေရာ၊ ထာပနာခဲ့ပါ
သနည်း။
- ၂၂။ ရှာဂျို့ဟူ့၊ စုပေါင်းကာ၊ ထာပနာခဲ့ပါသည်း။

ဓာတ်တော်များကို ရှုစ်ပုံးပုံးကဲသည်။ ထိုသို့
ဝေချိန်၌ သိကြားမင်းသည် ဒေါကဆရာကြီး ရှုက်ထား
သော စွဲယ်တော်ကို အလစ်နှိုက်ယူ၍ တာဝတိုးသာ—စွဲ့။
မကို စေတိတော်တွင် ထာပနာ ထွင်းလေသည်။

- အားလုံးဝဝ၍ ပြီးသောအခါပါမောက္ခာကြီးသည် သူ ရှုက်ထား
သော စွဲယ်တော်ကို မတွေ့ရ၊ မေးလည်း မမေးပုံးရကား
ဓာတ်တော်များ ဝဝတုန်းက ချင့်သော ခွာကေလေးကိုသာ
ကိုးကုယ်ရရှာတော့သည်။ ဓာတ်တော်ဝဝ၍မျှ ဇာဂျာလာ
သော မောရိယပင်းတို့မှာကား မီးသို့ဟိုရှုမှ မီးသွေးခဲကို
ယူ၍ ပူဇော်ကြရလေ့တော့သည်။

- ၂၂။ ထိုမင်းတို့သည် မိမိတို့ ဝဝရေသာ ဓာတ်တော်ကို မိမိတို့
ဖြော်စေတိတည်၍ ပူဇော်ကြလေ၏။ ထို့နောက် အရှုံးမဟာ
ကယာပသည် အခြားမြို့များ၏ တည်ရှိသော ဓာတ်တော်
များ၏ အန္တရာယ်ကို မြင်တော်မူ၏။

- ထို့ကြောင့် ထိုမင်းများ ကိုးကုယ်လောက်ရုံး ချုန်၍ ကျွန်း
ဓာတ်တော်များကို (အကျိုးအကြောင်း ပြောပြု) ကျေနပ်
စွာ ယူခဲ့ပြီးလျှင် အလာတသတ်မင်းနှင့်တိုင်ပင်ကာ ရာဇ်ဂျာ
ဖြော်ခဲ့၏ အရွှေတော်ထောင့် အရပ်၌ အတောင်ရှစ်ဆယ်
ပုံးမှုအကြောင်း

၂၃။ ထို့နောက် ဘယ်သူ, တူးဖော်ယူ, မဗ္ဗာအနဲ့ ဖြန့်သနည်း။

၂၄။ ဓမ္မာသောက, မည်ရသူ, မင်းဖော်ယူ, မဗ္ဗာအနဲ့ ဖြန့်သနည်း။

နှင်းအောင် တွင်းတူးချုံ ဓာတ်တော်မြှုပ်များ မသိအောင်ရဟန်ဘေတီတော်များ တည်ကာ အခိုင်အလုံ ထာပနာခဲ့လေ။

ထို့ကဲ့သို့ ထာပနာ သွေးပြီးနောက် ထို့မြေတွင်း ထာပနာတိုက်ပေါက်မှာပင် “အနာဂတ်ကာလုံး အသောက မည်သော ဓမ္မရာဇာသည် ၍” ဓာတ်တော်ထို့ကို ပြန်ခဲ့အောင် ပြီးလိမ့်မည်” ဟု ကဗျာည်းရေးချုံ လက်နက်ကိုင် ယနှစ်ရား အရှပ်များကို အစောင့်အရွှေ့က် ထားပြီးမှ ထာပနာတိုက်ကို သေသပ်စွာ ပိတ်လေသည်။

၂၅။ နှစ်ပေါင်း တရာ့တဆယ်ရှုစ်နှစ် ကျော်လှိုင်သော အခါ ဓမ္မာသောက မင်းသည် ဓမ္မုပါပီပေါ် မလို့မအော အနဲ့ စေတီတော်ပေါ်ပါး ရှစ်သောင်း င့် ထောင် တည်လေရာ, ဓာတ်တော်တိုက်ကို ရှာ့ချုံတွေ့သဖြင့် ထို့ ဓာတ်တော်များကို တူးဖော် လေ၏၊ လက်နက်ကိုင် ယနှစ်ရား အရှပ်ထို့ကို နတ်များ၏ အကူအညီဖြင့် ဖယ်ရှားပြီးအသာအခါ ထို့ကဗျာည်း စာတမ်းကို ပြုပ်ရှု အလွန်ဝမ်းပြောက်စွာ ဓာတ်တော်များ ကို ပင့်ဆောင်၍ စေတီတော်ထို့နှင့် ထာပနာလေသည်။
ပဋိမအကြော

၂၅။ ဓာတ်တော်အားလုံး, ဘယ်ချိန် သုံး, နောက်ဆုံး ဘယ်သို့ ပြစ်သနည်း။

၂၆။ သာသနာ၏, ကူယ်ချိန်ပြည့်သော်, ဓာတ်ဝိပင်သာ, စံးက်ပေါင်းကာာ, ရာရွင်ဝါ လွှတ်၍ ပြုပည်တည်း။

၂၇။ ရောင်လျှော်လွှတ်ပေါ်, ဓာတ်ကိုယ်တော်, ပြီးသော် ဘယ်သို့ ပြစ်သနည်း။

၂၈။ ရောင်လျှော်လွှတ်ပေါ်, ဓာတ်ကိုယ်တော်, ပြီးသော် တော့လောင်မည်တည်း။

၂၉။ သာသနာတော်ကူယ်ပု၍ ကိုးကူယ်ပူဇော်မည့်သူ မရှိသော ကာလုံး နေရာငွားနှင့် အသီးသီးဝယ် တည်ရှိနေကြသော ဓာတ်တော်များသည် (အားလုံးပင်) မူလ မဟာဗောဓိပင် ရှို့စွဲသို့ စုပေါင်းကြလိမ့်မည်။ ထို့သို့ စုပေါ်ပါးမိသောအခါ ရွှေတုံးကြီးလျှော်၍ ထို့ရွှေကိုယ်တော်မှ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်လိမ့်မည်။

၂၁။ ထို့သို့ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်ပြီးသောအခါ အရှိုးတော် ဓာတ်သားချည်းဖြစ်နေသော ကိုယ်တော်မှ တော့လောဓာတ် မီးတော်ကျိုး ဓာတ်တော်အားလုံး ပြုမှုနှင့်မကျိုးအောင် ကူယ်ပောက် လိမ့်မည်။ ဉှုံးသို့ ဓာတ်ဝပ်ပါး ကိုယ်တော် ချုပ်ပြုမှုနှင့်ခြင်းကို “ဓာတ်ပရီနီဗုံးနှင့်” ဟု ခေါ်၏။

ထို့ ဓာတ်ပရီနီဗုံးနှင့် သာသနာတော်နှင့်ဆိုင်ရာ ပုံတို့တွင် နောက်ဆုံးပွဲတော် ပြစ်လေသည်။ ထို့ နောက်ဆုံးပွဲတော်၏ ပရီမအကြော

၂၆။ မာတ္တ နိပ္ပါန , နောက်ဆုံး၊ ဖူးပြန ဘယ်စိတ် ဖြစ်
မည့်နည်း။

၃၀။ မာတုန်ပွာန်, နောက်ဆုံးစံကို, ဖူးပြန်ရကာ, နတ်ပြဟ္မာတိ,
ပိတ်မှာကြကဲ, လန်ဝမ်းနဲ့, ငံပဲ သံဝေ ဖြစ်သတည်။

“မွဲတာသာလူ”ဟု ခေါ်စရာပင် မရှိတော့ရကား ထို
ပွဲတော်ကို လာအများ မဖူးနိုင်ကြတော့? နတ် မြှုပ္ပာ့တို့လည်း
ရောင်ခြည့်တော်လုပ်သည့်အခါကျမှုသိကြ၍ ကဗျာကယာ
အဖူးမျှ၍ ရောက်လာကြလိမ့်မည်။

၃၀။ ထိမာတုပရိန္ဒာနစ်ပဲကိုဖူးတွေရသောအနာဂတ်၏မြတ်ဆုံးဘဏ်၊
မဖြစ်သေးသောနတ်ပြည့်ဘဏ်မှာ “ယခုမှ ဘုရားသခင်
ပရိန္ဒာနစ်တာ၊ အစာလျှင်တယ်၊ ယခုမှ သာသနဘတ်၏
ကုသိယာ”ဟု အလွန်ဝမ်းနှစ်း ထိကြေး၍၊ အနာဂတ်၏
ရဟန်၏ မြေဟုဘဏ်မှာမူ သံဝေကဖြစ်ကြလသည်။

ବତ୍ରି ॥ ଭାବୁ ପରିଷିକ୍ଷାକୁ ଫଳ ଦିଲେ । “କିମ୍ବା ଗୁଣ୍ୟତା ମଣିତେବା
କ୍ରିବାନ୍ତ ତ୍ରୈଭାବିନ୍ଦିଃ” ଯୁ ଲେଖାନ୍ତଙ୍କ ବତ୍ରିତାକୁ ପରିଷିକ୍ଷାକୁ ପରିଷିକ୍ଷାକୁ

မှတ်ချက်။ ။ထို စာတုပါနီဗုဒ္ဓဘိုးပွဲ၏ “ ဓရတေသာများက
ဘုရားအသုင် ဆောင်၍ တရားဟောလိမ့် ဦးမည်၊ ထိုအခါ
တရားထူးရကြေးမည်” ဟု ပြောဆိုကြသော်လည်း ဌာန
ဝိဘင်းအဋ္ဌကထား၍ ထို စကားမပါချေ၊ အင်္ဂါရိအဋ္ဌကထား
(ဒုတိယ ပမဇ္ဈိဝိဝိ)၏လည်း “ ဘုရားအသုင် ပေါ်လာ
ဖွဲ့” ဟုသာ ဆို၍ တရားဟောမည့် အမကြောင်း မပါပေ။
ပွဲမအကြိုး

[လက်ာ] ဓာတ်အမွှေတော်, ကြိုင်းပါသော်လည်း, ချွတ်ချော်
သာသနာ, နောင်သောခါဝယ်, ရောင်ဝါပျောက်ကြွေ့,
ကယ်ပဲ-ချော်သော်, ထူးထူးရပ်နယ်, ဓာတ်သူယ်သူယ်လည်း,
ကိုးကွုယ်ကြုပည့်-လူဖုရံး၊ ပောခီပင်မှာ, စုပေါင်းကားဖြင့်
ရောင်ဝါလှတ်ပြီး, ရွှေတံ့ကြုံးသို့, ဓာတ်မီးလောင်တောက်,
ကုန်ဆုံးပျောက်က, လာဇာန်ကြော့, နတ် ပြုဗျာတို့,
သာသနာဘုရွှေ, ယခုပုဂ္ဂ, မုံးအတည်, ကွုယ်ရပြီဟု, ငိုမြည်
တမ်းတ, သံဝေဂဖြင့်, မရယ်ကျိုးး, ကိုယ်စိတ်ချုံးသည်....
နောက်ဆုံး သာသနာ ပဲတော်ဘာရား။

ଏହାପରି ମାତ୍ରକିନ୍ତିଃ ପ୍ରିଁଣ୍ଟିଃ ॥

X   **X**   **X**   **X**   **X**   **X**

[କଲେଃଖୁବାଃପାଦ୍ୟକ ଭ୍ରମିଂଦ ପ୍ରିଯାତ୍ମି
ଦୁର୍ଗ୍ରୀଃଖୁବାଃ ଫିର୍ଦ୍ଦଃଗ୍ରି ହରିଶ୍ଚ କ୍ରମ୍ଭ୍ୟପରିଃ:]

ପ୍ରକାଶକୀୟ

ဘုရားအဖြစ်တော်စဉ်

ဒ္ဓါဒသမ အခန်း

သာသနဘရေး နိဂုံး

သာသန ဘုရားမျှသော စကားအတွက်ဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏
ကွယ်ပြီးလျှင် အဖြစ်တော်စဉ် အကျဉ်းချုပ်ကို အလောင်း
တော် သမမဓာဘဝမှစ၍ ဓာတုပရနိမ္မာန်

တံတော်မူကာ သာသနဘတော်ကြီး ကုန်ပြီးသည့် တိုင်အောင်
ရေးသား ပြီးစီးပါပီပြီ၊ အလုန်ကြံ့တိုက်ခဲ့လှစွာသော ဘုရားသာသနဘ^၁
တံတော်သည် ယနေ့တိုင်အောင်ပင် ဘန်းကြီးနှင့်တက္က ဘာသာဝင်
လူအပေါင်းအား လမ်းကောင်းကိုဥက္ကန်ပြုလျက်ရှိပေသေး၏၊ မှန်၏-
အခုအချင်၌ ဘုရားသာသနဘတော်ကြီး ကွယ်ပြီး ဖြစ်နေပါလျှင်
၅၅ စာရေးသူ ဘန်းကြီးသည်ပင် ဉာဏ်သလောက ဘုရားနတိ
အတွက် မျက်မြင် လူလောကလောက်ကိုသာ သိနိုင်ပေါ်မှုမည်၊
အရှားပြိုတွေတိုင်ငွောနနှင့် နတ်ဘုရားမြတ်စွာသုံးများကို(ရှိသေး၏ ဟုမျှ)
သိနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

အရေးကြီးသော သတ္တလောကအတွက်လည်း လူနှင့် မျက်မြင်
သိနိုင်ယျား တိရစ္ဆာန်များကိုသာ သိနိုင်ရန၏၊ ငရောင်း
ပြိုတွေကောင်နှင့် နတ် မြတ်စွာများကို မသိ-
မျိုး၊ သိနိုင်သမျှ လူနှင့် တိရစ္ဆာန်တို့ကိုလည်း တကယ်ပင်
ဘကောင်အထည် ထင်မှတ်၍ အတွင်းက ခြေယူယူတ်သော
အသက်ကောင် (အတ္ထ) ရှိသေး၏ - ဟု ယူဆနေကြ၏၊ ရုပ်နှင့်
ဘာမ် ပေါင်းစပ်၍ လူ ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပညတ်များသူ
နှင့်ကြောင်း အတွင်း၌ အတ္ထမရှိကြောင်း သိနိုင်မည် မဟုတ်ရာ၊
ပဋိမအကြိုး

ထိုရှုပ် ထိုနာမ်တို့လည်း အဝိဇ္ဇာနှင့် တက္ကာ (မသိမှနစ် လိုချင်မှ)
ဤ ၂ ခု အရင်းခံ၍ ကံဟာသော သခ်ကိုရှု၏ စီမံပူးကြောင်း ဖြစ်ကြရ^၂
ကြောင်း၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် တက္ကာ ကုန်ခန်း၌ ရဟန္တာ ဖြစ်သေး
သမျှ ရပ်နာမ်အစဉ်ဟူသော သံသရာသည် အမြဲ လည်နေမည်သာ
ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုရှုပ် ထိုနာမ် သံသရာပြတ်၍ နိမ္မာနခာတ် ရောက်
ဖွံ့ဖြိုး မဂ္ဂင်ရှုစ်ပါး တရားအမှန် ရှိသေးကြောင်းများကိုလည်း သိနိုင်
တော့မည် မဟုတ်ပါ။

မသိရလျှင် ထိုသို့ သိဖိယ်ဟူသများကို မသိနိုင်လျှင် ဘန်းကြီးသည်
အပြစ် “နောက်ဘဝ ရှိသေး၏” ဟုမျှ မယူဆတော့ပဲ ၅၅
ဘဝအတွက်သာကြည်၍ “ကိုယ်ကျိုးရှိမည်” ထင်လျှင်
မည်သည် မတရားမှုမဆို ပြုမိတော့ရန၏၊ ထိုသို့ ပြုမိလျှင် ဘန်းကြီး
သည် ငရောင်းပြုတွောကောင် တိရစ္ဆာန်ကောင် အဖြစ်ဖြင့် ၅၅
မျိုးစုံ ခံစားကာ သံသရာဝိုင်ထဲမှ မလုပ်ပဲ နေတော့လတဲ့၊ ယခု
သောကား လပေါင်းများစွာ ရှုတ်ပတ်၍ သံကိုယ်နာ တင်အပ်ပါ
သော်လည်း အကျယ်ချွဲလျှင် မကန်နိုင်သေးအောင် မြားမြောင်လွှာ
စွာ ပရိယတ္ထိသာသနဘတော် တည်ရှိနေသေးသောကြောင်းသာ ထို
သိဖိယ်ဟူသများတို့ကို ကြောင်းကျိုးစုံလင်စွာ သိမြင်ရပါသည်။

သိရ၍ ထိုသို့ သိမြင်ရခြင်းကြောင်း မကောင်းမှ ခုစုရိုက်များ
အကျိုးရပဲ ကုလည်း စွမ်းနိုင်သမျှ ရွှောင်ရားနိုင်၏၊ ကောင်းမှ
ပါရိုများကိုလည်း ထက်သနစွာ ဖြည့်ဆည်းပုံးနိုင်၏၊
“လောက်၌ ချမ်းသာသံ ဟူသများသည် နောက်က ထက်ကြပ် ၅၅
ကပ်၍ ပါဝန၏” ဟု နစ်နစ်ကာကာ နားလည်နေရကား မည်သည်
(၁၇) ပဋိမအဖြစ်

သဲခ မည်သည့် ဂုဏ်သိရှင်နှင့် မည်သည့် စည်းစီမံကိုယ့် အထင်မကြီးတော့ပဲ ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန် လောကမမ်ကို ခံနိုင်သော အရည်အခြင်းရရှုပါသည်။

ရွှေးက ဉ်းသာသနာတော်သည် ဘုန်းကြီးအတွက် ဒုက္ခ ကိုးကွယ်ကြုံပဲ ဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်ချုပ် သဲခ နေက်ကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမန်ကို ညွှန်ပြ ပေးရကား ဘုန်းကြီး၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သကဲ့သိ သက်ဝင်ယုံကြည်သူ လူအများ၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာလည်း ဖြစ်ပါပေသည်၊ ထို့ကြောင်းကွယ်စရာကောင်းပါလျက် ယအောခါ အချို့၊ သူတို့ အာမြင်အား ဖြင့် အထင်မကြီးနိုင်သည်မှာ အစစ်အမျှန် သာသနာရေးကို မသိပဲ၊ အပြင်တမ်းပြ မလျေပသော သာသနာရေးကိုစွာသူ၏ ကိုသာကြည့်ရှု စေဖန်မြို့ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင်းလည်း အစစ်အမျှန်ကို ကော်မြှုပ်နှံပါလျှင် ဉြှုသာသနာတော်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြမည်သာ။

မှန်၏- ဗုဒ္ဓမြို့တာ လက်ထက်တော်၏ အနေ အထိုင် အပြောအဆိုမှုစဉ် အပြင် ဘမ်းပြကလည်း လုပ်၊ အတွင်း ကြည့်ပြန်လျှင် လည်း အစစ်အမျှန် တရားကောင်းကိုသိကြရသောကြောင့် ဖိမ့်သာရ မဟာရာဇာ စသော အထက်တန်းမင်းများနှင့် ပြုလွှာယုပါမောက္ခ၊ ပေါကြေရသာတိ ဘုရင်ခံစား ပညာရှုံးကြုံး မြှုပ်နည်းနည်းလည်း ထို့ကြောင်းလောင်း၊ အသေအချာပင် ပြစ်ချေ မရှိသောကြောင့် ကွယ်ပရမည်မှာကား အသေအချာပင် ပြစ်ချေ သည်၊ ကိုးကွယ်မည်သူ မရှိခြင်းမှာလည်း ရှုတ်တရာ် တဖိုင်နက် မရှိခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းရာမှ နောက်ဆုံး၌ ကိုးကွယ်မည်သူများ ကွယ်ပျောက်သွားခြင်း ပြစ်လိမ့်မည်၊ ဥပမာ- လူသည် အို၍ နာ၍ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းပြီးမှ သေပျောက်ရသကဲ့သို့တည်း။

ပြုမအကြော

သာသနာ ထို့ကြောင့် နောက်၌ မမွာသောက၊ ၇၈၀၅နိုဝင်ဘာ ကွယ်ရမည်သာ တံ့သာ စသော မဟာရာဇာတိအပြင် အနော်ရထာ ပင်းစသော မြှင့်မာမင်းအဆက်ဆက်တို့လေးလေးနက်နက် သာသနာပြုခဲ့ကြသည်မှာလည်း သာသနာတော်၏ အရ သာကို အမျှန်အတိုင်း သိကြသောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ဉ်းသာသနာတော်သည် ယခုအချိန်တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူ ရှုပ်အများ၏ စီးပွားချမ်းသာကို အောင်လျက် ရှိပါသေးသည်၊ ထို့မျှလောက် လုအများ၏ စီးပွားချမ်းသာကို အောင်နိုင်သော သာသနာတော်သည် ဓမ္မတပရိနိုံဗာန် စံရမည် အချိန်တန်လျှင် ကေန် ကွယ်ပရချေတော့မည်။

တဖြည်းဖြည်း: ထို့သို့ ကွယ်ပရ၏ “သာသနာဝါးစာင်အားနည်းပြီးမှ ကွယ်ပြည့်သောကြောင့်လော့၊ သို့မဟုတ် အခြားအကြောင်းကြောင့်လော့” ဟု တွေးတော်စုံစားဖုန်းရှိ၏ ပြည့်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ (ပြုခဲ့သော ဓမ္မတပရိနိုံဗာန် စံရပဲကို ထောက်လျှင်) ကိုးကွယ်မည်သူ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မည်သူ မရှိသောကြောင့် ကွယ်ပရမည်မှာကား အသေအချာပင် ပြစ်ချေ သည်၊ ကိုးကွယ်မည်သူ မရှိခြင်းမှာလည်း ရှုတ်တရာ် တဖိုင်နက် မရှိခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းရာမှ နောက်ဆုံး၌ ကိုးကွယ်မည်သူများ ကွယ်ပျောက်သွားခြင်း ပြစ်လိမ့်မည်၊ ဥပမာ- လူသည် အို၍ နာ၍ တဖြည်းဖြည်း အားနည်းပြီးမှ သေပျောက်ရသကဲ့သို့တည်း။

ပြုမအကြော

အားနည်းခြင်း၏ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်အားနည်းရခြင်း၏ အကြောင်းများ အကြောင်းများကို လက်တွေအားဖြင့် စဉ်းစား ရပေလိမ့်မည်။ ထို့သို့ စဉ်းစားသောအခါအဝေး ကို လုပ်း၍ မစဉ်းစားပဲ မိမိတို့နေရာ မြို့ရှာ အေသကို စဉ်းစားရုံးဖြင့် သာသနာဝကျကျ သိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ မျှန်း-သမုပ္ပါဒေရေးအရသာကို သိလိုပျော်မြို့မျက်မြေ သမုပ္ပါဒေရေးကို သောက်ကြည့်က သမုပ္ပါဒေ တစင်းလုံး၏ ငံသော အရသာကို သိနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့နေရာ၏ သာသနာတော် အားနည်းရခြင်း၏ အကြောင်းများ ကို စဉ်းစားသောအခါ အောက်ပါ အကြောင်းများကို တွေ့ရပါ လိမ့်မည်။

- (က) သာသနာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဝန်ဆောင်ပုံ အား နည်းမှု။
- (ခ) ကိုးကုလ်သုတ္တိအား လိမ့်သာ ယဉ်ကျေးဇာ် မသင်ပြီ၊ မဟောပြောနိုင်မှု။
- (ဂ) သာသနာကိုစွဲ အကုအယောင်တွေ ပေါ်များမှု။
- (ဃ) တိုင်းသူ ပြည်သားတိ စီးပွားရေး ကျပ်တည်းမှုနှင့် အပော်အပါး အားကြုံမှု။
- (င) စစ်ကေး စစ်ခဏ် ခံရမှု။

သာသနာ တာဝန် ချွေပါဌီးမည် — သာသနာတွေးဦး ဂန္ဓာဓရ ၂ မျိုး (ကျမ်းစာ သင်ယူပို့ချု၊ ဟောပြု ရေးသားမှု တာဝန်)၊ ဝိပဿနာဓရ (ကမ္မားနှီးရှုမှု တာဝန်)၊ ဤထို တာဝန် ၂ မျိုးရှိသည်။ ရဟန်းတော်များသည် ပဋိမာန်၍

ထိုတာဝန်ကို ဆောင်ရသော ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြ၏ ဤ ထာဝန် ၂ မျိုးကို တို့ကိုဖြစ်စေ၊ သွယ်ပိုက်၍ ဖြစ်စေ ဆောင်ရောကာ၊ “သာသနာ ဝန်ဆောင်”ဟု ဆိုနိုင်၏။ ထို့ မဆောင်နိုင်သာကား သက်နှုန်းဝတ်ထား သောက်လည်း ကိုးကုလ်သူ တို့မှာ ထို့ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် ပစ္စည်း ၄ ပါး ထောက်ပင်ရမှု တာဝန်ပို့နေသောကြောင့် “သာသနာ ဝန်စီးသာဖြစ်သည်”ဟု ဆရာကို မိန်တော်မြတ်၏။ ထို့သို့ သာသနာဝန်စီး များလေလေ သာသနာ အားနည်းလေဖြစ်၍ သာသနာဝန်ဆောင် များမှသာ သာသနာတော် အားရှိမည်ကိုကား အထူး စဉ်းစားဖွယ် မလို တော့ပါ။

အိန္ဒိယမှ ထို့ပြင် — ရွှေးရွှေးခေတ်က သာသနာတာဝန်ကို ပြောင်းခဲ့ရပုံ ဆောင်ခဲ့ကြသည်မှာ ပိပဿနာ တာဝန်ဆောင် တို့က မဂ်စိုလ် ရရှုသာမက၊ ရျာန် အဘိညား၌ ကိုလည်းကြသဖြင့် ကာလ အားလုံးစွာ ကိုးကုလ်သူများ၏ စိတ်ကို အားရ နှစ်သိမ်းစေနိုင်ခဲ့ကြ၏။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် သာသနာ တော်၏ မူလင့်သာနကြီးဖြစ်၏။ ထို့အိန္ဒိယ၌ မြားမြားတို့သည် အလွန် အားရှိ၍ သူတို့ကိုယ်တိုင်ဆရာလုပ်ဖော်ကြ၏။ အားလုံးလက်ထက်တော်၌ ပုံးပွဲသာသနာကို အချို့အားလုံးတို့က ပြိုင်ကြသေး၏။ သို့သော ဓမ္မာသောကမ်းများ၏ ခေတ်ကောင်းချိန်တိုင်အောင် မနိုင်ခဲ့ကြပါ။ နောက်နှုန်းကား သာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များဖက်က တန်စီးနည်းပါး လာသည့်အပြင် သူတို့ဖက် လူဝိတကြောင်များက လိမ့်သွေ့ကျေး အောင် ဝေးကျေးတို့ကို သင်ပြု၍ ရသွေ့တို့ကလည်း မန္တာန် ပဋိမာန်၍

အစွမ်းဖြင့် တန်ခိုးပြကာ သူများအပေါ်၍ အထင်ကြီးစေနိုင်က
သောကြောင့် သာသနဘုဝနဲ့ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်များ တဖည်းဖြည်း
အားနည်းသည်ထက် နည်းကာ သီဟိုင်စသော နှစ်ငံယျားသို့
ပြောင်းရှေ့ခဲ့ကြရဟန် တူပါသည်။ ဤ အချက်ကား ယခေါ်ခါ
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနဘုဝနဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ၏
အခြေအနေကို ကြည့်ရှု လည်းကောင်း၊ သာသာခြား စာပေ
သင်ကြားသူတို့ အားရှိနေပုံကို ကြည့်ရှုလည်းကောင်း၊ မစဉ်းစားပဲ
မနေထိုက်သော အကြောင်းတရပုံဖြစ်ပါသည်။ [အခြားအကြောင်း
များလည်း ရှိပါသေး၏။]

ကိုကွဲယ်သူ ထို့ပြင်—ကိုကွဲယ်သူ လူတို့အား လီမွာယ်ကျေး
အကျိုးမရလျှင် အောင် မဟောပြောနိုင်မှုလည်း သာသနဘာတော်
အားနည်း ဖို့ရာ ကြီးစုံသော အကြောင်းတရုံး
ပြစ်ပါသည်။ မြန်မာ-သာသနဘုဝနဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လူဝါတော်ကြောင်း
များ၏ ပစ္စည်း ရ ပါးကိုမြို့၍ သာသနဘုဝနဲ့ဝန်ကြီးဆောင်ကြရ၏။
လူဝါတော်များကလည်း ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝန်ဆောင်ပုံကို
အားရ ကျေန်မှုသာ သူတို့၏ ချွေးနှစ်စာကို ခွဲဝေ၍ လှေဒါန်းလိုကြ
သမည်။ ကျေန်ပုံး အကြောင်းများမှာလည်း နေပုံထိုင်ပုံကို
ကြည့်ညိုကျေန်ပြုခြင်း၊ လူတို့အား လီမွာယ်ကျေးအောင် သုန်သင်
ပုံး ဤဘဝ နောက်ဘဝအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ရစေ
ခြင်း၊ သူတို့၏ကလေးများကို တတ်သိ လီမွာဖော်ခြင်းများ ပြစ်၏။
ရှုံးရှုံး မြန်မာမှုးများ လက်ထက်က ဤအချက်များ အပြည့်အစုံ
ရှိကြရသာ ဤသာသနဘုဝကို လေးစားကြည့်ညို ကိုကွဲယ်ခဲ့ကြခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

ပုံးမအကြိုး

ရှင်ဘုရင်လည်း ဆက်ပါ့ဗိုးမည် — ဤ မြန်မာနိုင်ငံ၂၀၁၇
ဘုန်းကြီးကျောင်းသား အနော်ရထားမှုးလက်ထက်မှုစုံ တိုင်းသူ
ပြည်သားနှင့်သာသနဘာတော်လည်း လိမ္မာ
ယဉ်ကျေးအောင် ဟောညွှန် သင်ပြန်စ်သူပြင့် တိုင်းပြည်၏ယဉ်ကျေး
မှု အဆင့်အတန်းသည် အမှန်ပိုင်တိုးတက်ခဲ့ပေ၏၊ တိုင်းသူပြည်သား
တို့ကလည်း အထူး ကျေးဇူး တင်လှသဖြင့် သာသနဘာတော်ကို
အားကိုတဲ့ ပြုကာ ရ ဖြာသော စုံပွဲများပြင့် အသီးသီး ထောက်ပဲ
ခဲ့ကြ၏၊ ထိုကဲ့သို့ အညာမည်ပစ္စည်းတပ်၍ အထပ်ထပ် ကျေးဇူးပြုခဲ့
ကြသည်မှာ မြန်မာမှုးများ၏ နောက်ဆုံးအချိန် ကျေအောင်ပင်
ဆရာလုပ်သူလည်း ဘုန်းတော်တိုး ရှင်ဘုရားလုပ်သူလည်း ဘုန်းကြီး
ကျောင်းသားပော် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနား ထို့နောက် စစ်ဆေး စစ်ဆေးကြောင့်
တက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်လောက် နိုင်ငံသည် မရှုမလှ လက်အောက်မံ
ဘာသို့ ကျေနောက်ရတော့၏။ ထို့သို့
ရောက်ရစေကာမူ ထို့ခေတ်က ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် လူကြီး
လူကောင်းတို့သည် သာသနဘာတော်၏ အရှင်အဝါး ထို့ကြေး
အောင် စီမံနိုင်ခဲ့ပါလျှင်(ထို့အခါန်က ထွေးကားလာသော သီပွဲပို့ဗြာ
တွင် အပြစ်ကင်းသည့်ဖက်ကို ဘုန်းတော်ကြီးများလက်မှ မလွှတ်ရ^၁
အောင် ရှေးက အားလုံးလက်ခံပြီး ဖြစ်သော “နောက် + နော”
စသည်ကို “ကိုးတလိုး+ကိုး” စသည်ပြင့် ပြုပြင်၍၊ ရှေးရိုးအတိုင်း
အထောက်အပံ့ကိုလည်း လက်မခဲ့ကြပဲ သင်ပြုခဲ့ကြ ပြီးလျှင်၊
နောက်နောက်၌လည်း ခေတ်အလိုက် တိုးကာတိုးကာ သင်ပြနိုင်မည်

ଶ୍ରୀପିତ୍ତ) ଯାଏଲ୍ଲେ ଲ୍ଦାତାଳବ୍ରତ୍ତିରେତ୍ତା ଆବଶ୍ୟକ୍ତିରେ ଆମ୍ବାରେ କୌଣସି
ମୁକ୍ତାଃଫୁଲିଗୁ ପନ୍ଥାତ୍ମବ୍ରତ୍ତିରେ ଏକିନ୍ଦିରେତ୍ତା ଭୁଲିବାଯନ୍ତି? ତଙ୍କରୁକ୍ତିରେ
ମାହାତମାଃ ଉତ୍ତମତି ତବରୂପଃ ପ୍ରିୟକରଣି॥

ရွှေးကလိုစိုလျှင် ဆက်ပါဦးမည် - ရဟန်းတော် များသည်
မတိုက်တွန်း အလွန် ရွှေးခေတ်က ကဲ့သို့ မဂ်ဖိုလ် ရအောင်
ဝိပယ်ဘဓရကို သမ္မမဲမဲကြိုးစားနေကြပါလျှင်
လည်းကောင်း၊ ပိဋကတ်တော်ကိုချည်း အားရပါးရ ကြီးစားနေ
ပွဲမအကြို့

ကြပါလျှင်လည်းကောင်း၊ ရွှေးခေတ်က ကလေးများကို မသင်ပြုပဲ
လွှတ်လွှတ် နေခဲ့ကြပါလျှင်လည်းကောင်း၊ ကလေးတို့အား လောက်
သံပွဲဝိဇ္ဇာ သပ်ပြေပေးကြဖို့ရန် အမှန်ပစ် မတိုက်တွန်းလိုပါ။ ယခ
ဗောသား-မြန်မာနိုင်ငံတော်ဝယ် ရွှေးခေတ်ကစဉ် ယခုတိုင်အောင်
ကလေးများကို ရဟန်းတော်များက သင်ပြနေကြပါလျက် သပ်ပြု
ယင်း သပ်ပြယင်းက သင်ပြုမှုအားမရ၍ လက်လွှတ်ဖြစ်ကြတော့မယ်
ကို(လက်လွှတ်ဖြစ်ရှုမက၊ သာသနာတော်လည်း အားကည်းနေပါက)
မြင်ရသောကြောင်းသာ ကြိုက်သီး အနာဂတ် သိပ်ဝိဇ္ဇာကို ကိုယ့်ဆိုင်ရာ
ဒေသနှင့် မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် သပ်ပြ့ရန် တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ ကျောင်းမှာ
မရှိလျှင် ကျောင်းသားမရှိလျှင် ကိုရှုရသာမဏေ
လည်း မရှိနိုင်၊ ကိုရှုသာမဏေမရှိလျှင်
မဟန်းတော်လည်း မရှိနိုင်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ပြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ
တော်အတွက် ဝန်ထမ်းနိုင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ မကြားမဲ့ (အဆက်မပြတ်
သားစေကာလူ) အားနည်းဖိုကား အလုပ် သေချာပြီ ပဟုတ်ပါ
လား၊ ဤအချက်ကို ရှုမပြု လစ်လျှော့လိုက်ကြပါလျှင် ယအေခါ
ဝင်ရားသော ဆရာတော်များ၏ ထာဝန်သာလျှင် လုံးလုံး ဖြစ်ရှု
ပါလိမ့်မည်၊ မန်၏—ယခုအေခါ မကောင်းကျိုး ရနေသဗ္ဗာလျှင်
ရွှေးရွှေး ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ထာဝန် ဖြစ်သက္ကားထို့ အနာဂတ် မကောင်း
ကျိုးလည်း ယခုပုဂ္ဂိုလ်များကြောင့် ဟုပ် စုပ်စွဲရှုပါလိမ့်မည်၊
ကိုကား သာသနာတော် အားနည်းရခြင်း၏ အကြောင်း ထမျိုး
ပြောနော်

အတုအယောင်များကြောင့်
တမှာ့င့်

သာသနာရေး ကိစ္စများ၏ အတု
အယောင်တွေ ပေါ်များလာခြင်း
လည်း သာသနာတော်ကို အထင်
သေးဖွှဲ့ဖွှဲ့ သာသနာ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတမှာ့ဌးဖြစ်၏၊
မှန်၏—အဘုံးအနိမ်းရှိခြင်း ဒါနစ်စစ် ပါရမီဖြစ်အောင်မပြုပဲ ရက်
ပကာသနကို ပစာနထား၍ ပြခြင်း၊ ဉာဏ်သီလ ဆောက်တည်ရှိခြင်း
စိတ်စင်ကြယ်အောင် မဆောက်တည်ပဲ အပျော်အပါးနင် သူများ
ယောင်၍ ယောဝိခြင်း၊ ယခုအခါ ဘာဝနာကဗွားနှင့် စီးပွဲနှင့် ရှာ့ခြင်း
လည်း အတုအယောင်တွေ အတော်ပေါ်များနေဟန်တူခြင်း၊ ဘုရား
ပုံစံသော သာသနာရေးကိစ္စဗုံး ဘုရား တရားတော်နှင့် မည်သော
အပျော်အပါး ပုံလမ်းသဘင်တွေ ပါဝဝင်နှင့်၊ အစ်အမှန် ပူဇော်မှု
စသည်ကိုကား ဝတ်ကြ တန်းကြပြုခြင်း၊ ရဟန်း သာမဏေပြုလုပ်
ရှုံးလည်း ဘာများမလည်ပဲ မိရိုးဖလာပြုကြခြင်း စသည်တို့သည်
အတု အယောင်တွေချည်းသာ။

ထို အတုအယောင်တွေကြည့်လည်း ဘာသာခြားနှင့် ဘာသာ
ခြား စာပေများကိုသာ သင်ယူခဲ့ကြသော နောက်သား
ထိုက “သတ္တု အလူခါနက ဒီလိုတဲ့လား၊ ဒီလို စားသောက် ပျော်
ပါး၍” ညစာ မစားတာကို ဉာဏ်စောင်တာဆိုပဲ၊ ဘုရားပုံဆိုတာ
ဒီလို လာတ် ရပ်သေးတွေ့နဲ့ ပူဇော်ကြရခို့ ကိုး၊ ကဗွားနှင့် ပေါက်
တယ်လို့လဲ ဆိုစသာ၊ ပီးတော့” ... ဤထိုစသည်ဖြင့် သာသနာတော်
ကိုပါ အထိ အမြင် သေးကြပါတော့မဟု။ ဤထို့ အထင်သေး
ခံရခြင်းသည် သာသနာတော် အားနည်းဖွှဲ့ဖွှဲ့ အကြောင်းတမှာ့ဌး

ပုံမှန်အကြိုံ

စီးပွားရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့် အခြားအကြောင်းများလည်း ရှိပါသေး
ပျက်မှု ၏ ထိုအကြောင်းများကား-ကိုကွဲယူသူ
များ၏ စီးပွားဆုတ်ယုတ်မှန်နှင့် အပျော်

အပါး များပင်တည်း၊ မှန်၏-ကိုကွဲယူသူများ စီးပွားရေး ဆုတ်
ယုတ်လျှင် “ အုမ — မတောင်၍ သီလ မစောင့်နိုင်ရုံသာ မက ,
ဒါနလည်း မပြုနိုင်ကြတော့ချေ ” ကျေးရွာများ၏ ယခုနှစ် မိုး
မကောင်းလျှင် ယခုနှစ် အလူခါန ဆုတ်ယုတ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊
မြို့ပြုတို့လည်း အာရားအဝယ် မကောင်းလျှင် ဆူမ်းအက်အခဲ
တွေ့ရပုံကိုလည်းကောင်း၊ လက်ခွာ မြင်နိုင်ပါသည်၊ ယခုအခါ
စီးပွားရေးအတွက် အများ၏သည်းတွားသံကိုကြားနေရာ၏၊ ဝတ်မှု
စားမှု အတုအပါး အပျော်အပါးတွေလည်း များသည်ထက် ပိုမို
များလာ၏၊ သူတို့ရှေ့ဖျော်ရသော စီးပွားသည် “ကုလားခပ်တဲ့ရေ
ကုလား အေးဖို့တောင် မလောက်သလို ပြုနေတော့၏” ဤအတိုင်း
သူ့သူ့လည်း အနာဂတ်ကာလည်း ပစ္စ်းရှုံးရှုံးရှုံးလေသည်။

စစ်ဆေးပါ၏ သာသနာ ဆုတ်ယုတ်မှန်နှင့် စပ်၍ အလွန် ကြောက်
မက်ဖျော် တေးကြီး တရပ်လည်း ရှိသေး၏၊ ထို
တေးကြီးကား တိုင်းပြည်တိုင်းကပပိ ကြောက်ခဲ့ နေကြရသော
ပြည်တိုင်း ပြည်ပ စစ်ဆေးကြီးတည်း၊ ထို စစ်ဆေး စစ်ဆေး ခံရ
ပြန်လျှင် သာသနာဝန်ဆောင် ပုံရှုံးလုပ်များ၏ သီလ သိက္ခာ ထိန်း
သိမ်းမှုလည်း လျော့သူ့၏၊ ကိုယ်စားနှင့် တာဝန်ကိုလည်း ကောင်းစွာ
မဆောင်နိုင်ကြ၊ လွန်ခဲ့သော ခုတိယ ကဗွားစားကြီးအတွင်းက ဤ
နိုင်ငံတော် သာသနာ၏ အခြေအနေကို ပြန်၍ သုံးသပ်ကြပါလေ။

ပုံမှန်အကြိုံ

ထိုသိ စစ်ဖြစ်ရန် ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူတို့သာ ၌ နိုင်ငံကို
လွှမ်းမြှုံးသားပါလျှင် ဗုဒ္ဓပြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကို သွယ်ဝိက
သော နည်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရှုက်အားဖြင့် ဖြစ်စေ ဖိုး
နိုင်စက်တတ်လေသည်။ [အခိုက်အခိုက်အားဖြင့် ဖြစ်စေ ဖိုး
နိုင်ည်းအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသနာကွယ်ခဲ့ရပုံကို ကမ္မာ့ရာဇ်လော်
ကြည့်ပါ။]

သို့ဟန်ဘွားခေါ် ဤမြန်မာနိုင်ငံပိုင် သို့ဟန်ဘွားဆိုသူ အုပ်စုံ
ခိုက်နှင့် ကြိုစဉ်က ကျမ်းတတ် ဆရာတော်
အများပေါင် အသတ္တအပြောတံရာသည်ဟု ရာဇ်ဝင်က ဆိုသတက်၊ ထို
အချိန်က မြန်မာဘေးစစ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ကြသော မင်းကြီး
ရှုနောက်နှင့် အပေါ်ပိုးပါမျှုးမတ်တို့သာ မကယ်တင်နိုင်ခဲ့ပါလျှင်
၍ သာသနာတော်သည် ထို့အချိန်ကပင် တိုင်းတပါးသို့ ပြောင်း
ဘွားလောက်ရာလေပြီ၊ မျှော်— မျှော်စုံသာ တိုင်းသူ ပြည်သား
သိသည် ခေါ်စောင်နိုင်မည် သူရဲ့ကောင်း မပေါ်လာလျှင်
ဘုရားဟန်ဘွားတို့ အလိုအတိုင်းသာ နေ့ ထိုင်းကြရှုံးလေသည်။

လူများ ယခုအခါ တကမ္မာ့လုံး စိတ်မအေးရသော ထို
နံပေါ်စောင်နိုင် စစ်ဘေးကြောင့် အေးအေးချမ်းချမ်းနေနိုင်မည်
နည်းလမ်းကောင်းများကို ရှာဖော်သော အချိန်
စံရှုံးလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်များက သာသနာတော်
ချိန်အခါဝယ် ယို့ ပါယနာတင်ခြင်းစသည်ဖြင့် ထထကြကြရှုံး
လည်းကောင်း၊ အနုံဂါတ်အော် ထို့ နိုင်းဝယ်ဖွင့် မျွှော့သာဝင်
အရေရှာတွေက် များပြားလာဖို့ရန် လမ်းရှုံး၏ သို့သော်လည်း
ပွဲမအကြိုး

သာသနာဘွားကောင်း ရဟန်းတော်
များကား များကောင်းမှ များနိုင်ပေမည်၊ ဘုံးကြောင်းနည်း—
နိုင်းအားလုံးမှာပိုင် ကိုယ်ကျင့် ပျက်ပြားမက သောင်းကျွန်းလျက်
ရှုံးရှုံး၊ ထိုကိုယ်ကျင့်ပြားမှုသည် ရဟန်းတော်များ၏ စိတ်ဓာတ်
ကို တနည်းအားဖြင့် ကူးပေါ်လာမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊
ထို့ကြောင့် ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ် များများ ထွန်းကားလာဖို့ အရေး
ကား အနုံဂါတ်အတွက် မျှော်လင့်ဖို့ ဝေးလှသေးသည်။

ရဟန်းတော်များသာ သာသနာတော် တည်တုံးရေးဦးကား
ဝန်ဆောင်နိုင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူဝှတ်ကြောင်များ
နောက်းထက် ဝန်ဆောင်ရဟန်းတော်
များခြင်းက သာ၍ အရာရောက်၏၊ မျှော်၏ — ကိုစွဲမှားမြောင်
လူဝှတ်ကြောင်တို့သည်သာသနာတော်၏ ရေးသောက်မြစ်ဖြစ်သော
ပရုံးလွှာကို သင်ယူပို့ချသော အားဖြင့် မဆောင်ထားနိုင်ကြ၊
ရဟန်းတော်များကသာ ကိုစွဲ နည်းပါးသဖြင့် ဆောင်ထားနိုင်ကြ
သည်၊ ထိုဝန်ဆောင် ထံသာများများ စုဝေး နေနိုင်ဖို့ရာလည်း
၌ ပြည်တော်စုံမြန်မာနိုင်ငံတက် ကောင်းသောနိုင်ငံ ရှိတော့မည်
မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤမြန်မာနိုင်များပိုင် သာသနာတော်လည်း
လွှန်ရှုံး၊ နိုင်ငံတော်လည်း အခြေကျေမှုမည် နည်းကောင်း လမ်းမျှော်ကို
အချိန်ပိုင် နောင်းသော်လည်း ဆိုလတုံးသော အကြောင်းများကို
အားပြုကာ ကြံးစည်းစားသင့်ကြပါသည်။

အားပြုဖွဲ့ဖွေ အကြောင်းများကား:-

- (က) နိုင်ငံ ခေါင်းစာများတွင် (ဘန်းကြီးကျောင်းထဲက် မဟုတ်စေကာမူ) ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည် ဆက်ဝင်နေသူ အများအပြား ရှိသေးခြင်း။
- (ခ) တိုင်းသူပြည်သား လူအများစုလည်း ဘုရား တရား(ရတနာ ဂုပါး)နှင့် ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ကြသော သံသာတော် များကို လေးစားကြသေးခြင်း။
- (ဂ) ယခုအချိန်မှာ ဝိနည်းသိက္ခာလေးစား၍ ပိဋကတ်ကျွမ်းကျင် ခေတ်ကိုလည်း မြော်မြင်နိုင်သော ဆရာတော်များ မနည်းပါးသေးခြင်း။
- (ဃ) ထိုဆရာတော် သံသာတော်များသည် တပါးစီ တပါးစီ ဆုံးလျှင် အားအင် မကြီးမားလှသော်လည်း စုပေပါးမိက အလွန် ကြီးမားသော အင်အားရှိခြင်း။
- (စ) ထို့ကြောင့်သံသာတော်များဖက်က ယခုတော်များလမ်း မှန်စားအင် ပြုပြင်နိုင်ကြလျှင် ကျေးလက်ရော မြှုပြုတွေပါ တပုံ့ကြီး နောက်က ပါလာဖွဲ့ဖွေ ရှိခြင်း။

နောင်ခါ ဤ အချက်များသည် ပြုပြင်ရန် မြော်လင့်ဖွဲ့ဖွေ လက်လွှတ်ပည် ကောင်းသော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်၊ နောင်နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာလျှင်ကား ဤ အချက် များလည်း တစာစာ လက်လွှတ်သူ့ပါလိမည်၊ မှန်၏-နောင်ခါ ၁၀ နှစ် ၁၅ နှစ်လောက်ကြာလျှင် ယခု သြောက်ရှိနေသော ဆရာ ပွဲမအကြိုး

တော်ထဲ အများအားဖြင့် ရှိကြတော့မည် မဟုတ်၊ ကျွန်ဆရာတော် များလည်း ယခုလောက် အင်အားမရှိနိုင်၊ ထိုဆရာတော်များ မရှိချိန်ပုံ၊ သာသနာရှိန်သည် ယခုထက် မွေးမြို့န်ပါလိမ့်မည်၊ ယခုအခါ သာသနာတော်ကို လေးစားနေသေးသော ဒကာ ဒကမ တို့လည်း သူတို့၏ သားသီးများကို သူတို့ကဲ့သို့ သာသနာတော် လေးစားအောင် ယခုကပင် မသွေ့န်သင်္ကိုကြ၊ အနာဂတ် ၁၀ နှစ် လောက်မှာ သာသာခြား စာသင်ကျောင်းမှ ထုက်လာသူများ တိုင်းပြည်၌ တော့ရော မြှိုပါ ခေါင်းဆောင်လုပ်ကြတော့လတဲ့၊ ထို့အချိန်၌ ဘန်းကြီးတို့၏ သာသနာရှိအောင်မှာ ကြိုမြန်မာရှိနိုင်း ၀၂၅ ဘယ်လို့ ဖြစ်နေရစ်စရာ ရှိသည် ဟု ယခုကပင် ကိုယ်စိုက်ယူ တွေ့ကြည့်သင့်ကြပါသည်။

ကိုယ်ရေးကိုယ့်တာ

တွေ့ကြပါ

ထို့ကြောင့် နောက်ဘဝအတွက်ကိုယ်ရေး
ကိုယ့်တာ လေးလေးနက်နက် တွေ့
တော့လေ့ ရှိသူတို့လည်း ယခုတွေ့ရသော

သာသနာတော်ကို အားကိုးကြပါတော့၊ နောက်တော်များလည်း ယခုလောက် အသားကျ သာသနာကို တွေ့ရမည် မတွေ့ရမည်ဆိုတာ မသေချာပါ၊ အများအားဖြင့် တွေ့ရမှုံးခဲယဉ်း သည်ပြင် နောက်တော်များလည်း မိမိလုပ်မည် ယခုကလေးများ၏ ခေတ်နှင့် စိတ်သားကို စဉ်းစားမိက သူတို့၏ သားသီးပြုစိုး အရေးမှာ မတေးဝံအောင် ကြောက်စရာ မဟုတ်ပါလော့၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက် သူးပြန်လျှင်လည်း ထိုနတ်ပြည် စည်းမိမိကို ခံစားရုံသာ၊ ကုသိုလ်ပါရှိကား အလွန်ရှာတော်သူမှ နည်းနည်းပါးပါး ရုပါလိမ့်မည်၊ ပုံမဏကြိုး

နတ်ပြည်က စာခေါက် ပြန်လာချိန်မှာမူ ၌ သာသနာတော်သည် အစအနီး ကျန်တွေ့မည် မဟုတ်ပါ။

သာသနာအရေး သာသနာတော် အရေးကိုပင် ကိုယ့်အရေး ဟု ကိုယ့်အရေး ထင်မြစ် နေသူများလည်း အင်အား ရှိသမုပိုင်းဝန်း၏ပြုပြင်ကာ အဖွဲ့တန် ပါရမိကိုယူကြပါလော်၊ ၌ သာသနာတော်သည် ရှေးအခ ကြပ်ပြုပြင်သူရှိလျှင် ရှိသလောက် တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ဓမ္မာသောကမင်း လက်ထက်၊ သီဟိုင်ကျွန်း ဒေဝါနီပိယတိသာမင်းလက်ထက်၊ မြန်မာ နိုင်ငံဝယ် အနော်ရထာမင်းနှင့် မင်းတန်းမင်းတရား လက်ထက် စသည်ကို စဉ်းစားကြည့်ပါထိ။ ကြောင့် ငှက်ပုံသဏ္ဌားပမာ ပြုပြင်သူမရှိလျှင်မရှိ သလိမ်းရှိ၍၊ ပြုပြင်သူရှိလျှင် ရှိသလောက် မြင့်သောအား မြင့်နိုင်ချုပ် မင့်ချုပ် အလိုလို ဖြစ်ပျက်၍ လာခဲ့ရသော ၌ သာသနာတော် ဒီးကို စာတုပရိနီဗာန် စံသည်အထိ မကွယ်ပန်စေသေးပါ အစွဲ။ သွေ့စွာ တည်တဲ့လျက် ပုံစွာသာဝင် လူ ရှုင် အဗျား၏ စီးပွားရေးသာ စောင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းက သွေ့အေသစ် ဥက်အသစ် ရှုယေသနလောင်း၏ စုပေါင်းရှာဖွေကာ အမြန်ဆုံး ပြုစေနိုင် ပျပါစေသတည်။

[အက်၁] ကျွန်းပြီးမှတ်ထဲး၊ ကမ္မတ်ဖုံးဖို့၊ နိုဂုံးအရာ၊ သာသနာ၏၊ ခုခု ဖြစ်ထွေ့၊ စဉ်းစားစေအဲ့- တို့မြောက့်၊ ရှေးခါဆီ ဝယ်၊ မထောက်အပေါင်း၊ စံရောက်းမှု၊ ပြို့ပြောင်း သာသာ၊ မိန့်အာဏာကို၊ ရပ်ရွှာလူများ၊ လွန်လေးစားခဲ့၊ ဓာကားသို့နှင့်၊ မဟုတ် ကွဲယူ၍၊ နတ်ပြည်ကား

သမီးတို့၊ ဘုန်းကြီးကျကျာင်းတွင်၊ စာမသင်တော်၊ ...ထို့ပြင် မြိုင်၊ ကအေးတွေ့ကား၊ တို့မေ ဘာသာ၊ တို့မေ စာကို၊ ဆင်ရာအကာ်းမျှ၊ မထောကြား၊ ပြင်ကထားး၊ စာပထွေး ကို၊ အလေးဂရု၊ အရေးပြု၏။

ယခုလုပ်သာ၊ နှစ်ပေါင်းကြောလျှင်၊ မြန်မာတိုင်းဒွား၊ အမျိုးသားတို့၊ ဘုရားကိုနှင့်၊ တရားစွန်း၊ စုန်လိမ့် မှန်စွာ၊ မြတ်သံသာ တည်း၊ ...ထို့အဲ တိုင်းပွား၊ လူအများလည်း၊ တရားမပါ၊ အမှားစားကြောင်း၊ များစွာ ခုထက်၊ တို့ကျောက်လိမ့်။

သီတွေ့က်များပြား၊ ဘုန်းတုရားတို့၊ တရားကိုယ့်ကျွန်း၊ လုံအောင် ကျင်း၍၊ မထောက်၊ ကိုယ်အသွေး၊ သီပုံ ဝိဇ္ဇာ၊ ပြဿရာကို ကောင်းစွာပိုင်ရိုင်း၊ ပြဿရိုင်းမှု၊ ဘုန်းလှုံးလော်ပြု၊ ဉာဏ်အား ကို၊ စိတ်ကြော်ပြု၍၊ လိုက်နာယူလျက်၊ ကိုယ်မှုနှင့်ပြု၏။ စိတ်လည်း ကောင်းလိမ့်။

မကောင်း အကောင်း၊ အကြောင်း အောင်းမြှုပ်၏၊ သောင်းမြှုပ်၏၊ ကုန်စ်း၊ အစုံမြှုပ်သည်၊ ကောင်းရှုံးများစွာ၊ ဒါယာကာတို့၊ အခါ အခွင့်၊ ပကာ အင်းအောင်း၊ စာချင်းစုပေါင်း၊ နည်းသစ် ပြု့ပြောင်းမှု၊ နောက်အနား၏ မြန်မာ၊ သာသနာသည်၊ ရှုည်းသာနှင့် ထို့ကျော်မည်။

ခုခုဝင်း အေးအေးပြု ပြု့၏။

(၁၉) ပုဂ္ဂိုလ်